

TURVAPAIKANHAKIJOIDEN LUOTTAMUS SUOMEN POLIISIIN

Niko Saarivaara ja Maija Toikkanen

3/2017

Tiivistelmä

Tekijä		Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike	
Niko Saarivaara & Maija Toikkanen		Poliisi (AMK)	
Julkaisun nimi		Julkisuusaste	
Turvapaikanhakijoiden luottamus Suomen poliisiin		Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi		Opinnäytetyön muoto	
Markku Myllylä		Kvantitatiivinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä			
<p>Tämän työn tarkoitus on selvittää missä määrin turvapaikanhakijat luottavat Suomen poliisiin. Suomalaisten luottamus poliisiin on ollut pitkään hyvällä tasolla, mutta tällä hetkellä Suomesta turvapaikkaa hakevien luottamusta poliisiin ei ole tutkittu.</p> <p>Työ on toteutettu kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Kyselyaineisto on kerätty kahdesta vastaanottokeskuksesta: pääkaupunkiseudulta ja Pohjanmaalta. Kyselyyn vastaaminen on perustunut vapaaehtoisuuteen ja kyselyyn on vastattu anonyymisti. Kielirajoite on rajannut vastaajat englantia, venäjää tai arabiaa ymmärtäviin.</p> <p>Työn teoreettisessa osuudessa kerrotaan yleisesti turvapaikkaprosessista ja siihen liittyvästä kansainvälisestä ja kansallisesta lainsäädännöstä. Teoriassa käsitellään lisäksi luottamuksen käsitettä sekä luottamusta poliisiin ja muihin viranomaisiin.</p> <p>Kyselyssä vastaajalta kysyttiin luottamusta sekä oman kotimaan että Suomen poliisiin ja muihin viranomaisiin, jotta nähdään, vaikuttavatko vastaajien kotimaan viranomaiskokemukset luottamukseen Suomen poliisia kohtaan. Tulosten perusteella kyselyyn vastanneet turvapaikanhakijat eivät pääsääntöisesti luota kotimaansa poliisiin, mutta tästä huolimatta Suomessa poliisiin luotetaan. Tuloksista on havaittavissa, että luottamuksella viranomaisiin yleisesti voi olla yhteyttä luottamukseen poliisia kohtaan. Huomionarvoista on myös se, että vastausten perusteella Suomessa poliisilta saadulla kohtelulla voi olla yhteyttä turvapaikanhakijoiden luottamukseen Suomen poliisia kohtaan.</p>			
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)	
57 + 32 liitesivua	Maaliskuu 2017	AMK2014ONT	
Avainsanat			
Turvapaikanhakijat, luottamus, poliisi, viranomaiset, Suomi, kotimaa, kvantitatiivinen tutkimus			

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 KANSAINVÄLINEN SUOJELU SUOMESSA	3
2.1 Turvapaikkamenettely	3
2.1.1 Hakemuksen käsittely	5
2.1.2 Vastaanottokeskukset osana turvapaikkaprosessia	6
2.2 Turvapaikka eli pakolaisasema	7
2.3 Toissijainen suojelu	9
2.4 Turvapaikanhakijoiden kosketuspinnat Suomen poliisin kanssa	9
2.5 Katsaus lähimenneisyyden turvapaikanhakijatilastoihin	11
3 MAAHANMUUTON LAINSÄÄDÄNTÖÄ	11
3.1 Turvapaikanhakijoita koskeva kansainvälinen lainsäädäntö	11
3.2 Turvapaikanhakijoita koskeva Suomen kansallinen lainsäädäntö	14
4 LUOTTAMUKSESTA	15
4.1 Luottamus käsitteenä	15
4.2 Luottamus poliisiin ja muihin viranomaisiin tai tahoihin	18
4.2.1 Poliisibarometri	21
5 KYSELYTUTKIMUS VASTAANOTTOKESKUKSESSA PÄÄKAUPUNKISEUDULLA JA POHJANMAALLA	23
5.1 Tutkimuksen lähtökohta ja tutkimustehtävä	23
5.2 Tutkimusmenetelmänä kvantitatiivinen tutkimus	24
5.3 Kyselyn toteuttaminen	25
5.4 Vastausten käsittely ja analysointi	26
6 TUTKIMUSTULOKSET	29
6.1 Vastaajien taustatiedot	30
6.2 Kokemuksia ja mielipiteitä poliisin toiminnasta	32
6.3 Luottamus poliisia sekä muita viranomaisia tai tahoja kohtaan	41
6.4 Yhteenveto	47
7 POHDINTA	49
LÄHTEET	53
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Turvapaikanhakijoista on puhuttu ja uutisoitu paljon varsinkin parin viimeisen vuoden aikana. Syksy 2015 oli vaikuttava. Viimeistään sen jälkeen kaikki suomalaiset varmasti tiesivät, mitä termi turvapaikanhakija tarkoittaa, ja siitä tuli kaikille tuttu ja tavallinen puheenaihe – ehkä aina niin tavallisen ja tylsänkin säästä puhumisen tilalle. Usein puhutaan, että joku asia ”lähtee käsistä” tai ”lähtee lapasesta”, jolloin se ei enää pysy hallinnassa. Samaa monet varmasti pelkäsivät turvapaikanhakijoiden osalta, sillä vuonna 2015 Suomeen saapui 32 476 turvapaikanhakijaa (Maahanmuuttovirasto 2015). Tuolloin turvapaikanhakijoiden määrässä tapahtui räjähdysmäinen kasvu aiempiin vuosiin verrattuna. Vuosi 2015 jätti valtavan piikin turvapaikanhakijatilastoihin, ja seuraavana vuonna 2016 turvapaikanhakijoita ei saapunut Suomeen enää läheskään niin paljon.

Syksyn 2015 pakolaisvirran seurauksena loppuvuodesta 2015 kaikki Pohjoismaat Suomi mukaan lukien kiristivät turvapaikkalinjauksiaan (Ortamo 2015). Joulukuun 8. päivä vuonna 2015 julkaistu hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma asetti lyhyen aikavälin tavoitteeksi katkaista hallitsematon turvapaikanhakijoiden virta Suomeen, saada turvapaikkakustannukset hallintaan sekä kotouttaa tehokkaasti turvapaikan saaneet (Valtioneuvosto 2015). Ehkä Suomi ainakin jollain tapaa onnistui tässä tavoitteessaan, sillä turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman julkaisemisen jälkeen, vuonna 2016, turvapaikkahakemuksia tuli vireille enää ”vain” 5 657 kappaletta, joka oli lähes 30 000 turvapaikkahakemusta vähemmän kuin edellisenä vuonna (Maahanmuuttovirasto 2017h).

Tuon vuoden 2015 ennennäkemättömän valtavan turvapaikanhakijoiden määrän ansiosta lehdet täyttyivät turvapaikanhakija-aiheisista uutisista. He saivat osakseen myös kovaakin kritiikkiä. Suomessa heihin suhtaudutaan monesti varauksella, ja he jakavat laajasti kansan mielipiteitä niin puolesta kuin vastaan, mutta me itse henkilökohtaisesti emme tiedä juuri ollenkaan, mitä he suomalaisista tai varsinkaan Suomen poliisista ajattelevat. Turvapaikanhakijakeskustelulle on tyypillistä, että heistä esitetään monenlaisia väitteitä, mutta heitä itseään taas kuullaan harvoin (Keskinen ym. 2009, 135).

Turvapaikanhakijoista on puhuttu paljon, joten halusimme vuorostamme antaa heille puheenvuoron ja antaa heidän olla äänessä. Eivät he kirjaimellisesti äänessä olleet, sillä rustailivat vain mustaa valkoiselle, vastasivat tekemäämme kyselyyn. Joka tapauksessa he saivat tuoda mielipiteensä esille, mutta tällä kertaa kirjallisesti ja vain tästä rajatusta aiheesta, jota opinnäytetyössämme tutkimme: luottamuksesta Suomen poliisiin.

Tutkimusten, kuten poliisibarometrin, valossa suomalaiset kyllä luottavat poliisiin, mutta riittääkö tämä? Maailma, ja samalla myös Suomi, on nykyään yhä monikulttuurisempi. Suomessa asuu yhä enemmän ulkomaalaistaustaisia, esimerkiksi ulkomailta muuttaneita tai turvapaikanhakijoina tänne saapuneita ihmisiä. Tämän takia ei mielestämme ole riittävää, että Suomen kansalaiset luottavat maamme poliisiin, vaan yhtä lailla näiden vähemmistöjenkin tulisi luottaa Suomen poliisiin, jotta voidaan oikeasti sanoa, että Suomessa – ei vain suomalaisten keskuudessa – luotetaan poliisiin.

Nyt on ajankohtaista selvittää turvapaikanhakijoiden luottamusta Suomen poliisiin, koska heitä on täällä paljon. Tämä tieto on tärkeä poliisille ja myös poliisin työturvallisuuden näkökulmasta, koska mielestämme poliisin on tärkeä tietää ja tiedostaa ammattikuntaansa kohdistuvia asenteita. Osa turvapaikanhakijoista jää Suomeen ja poliisi on jatkossa heidän kanssaan tekemisissä. Kotoutumisenkin kannalta on tärkeää tietää, millaiset suhteet turvapaikanhakijoiden ja poliisin välillä on, jotta voidaan välttää mm. Ruotsin kaltaiset ilmiöt.

2 KANSAINVÄLINEN SUOJELU SUOMESSA

Tässä luvussa käsitellään turvapaikkaprosessia kokonaisuutena maahantulosta turvapaikkamenettelyssä käsiteltävän asian ratkaisuun eli päätökseen asti. Kerromme tarkemmin kansainvälisen suojelun muodoista eli turvapaikasta ja toissijaisesta suojelusta. Käsittelemme turvapaikkaprosessia myös siihen läheisesti liittyvän lainsäädännön näkökulmasta, mutta turvapaikanhakijoihin ja pakolaisuuteen liittyvää säädöspohjaa käsitellään tarkemmin luvussa 3.

Näiden edellä mainittujen asioiden avaaminen on tärkeää pohjustusta varsinaiselle tutkimuksellemme, sillä kyselymme kohteena ja vastaajina ovat parhaillaan vastaanottokeskuksessa asukkaina olevat ulkomaalaiset, jotka ovat hakeneet Suomesta turvapaikkaa jollakin perusteella. On siis tärkeää tietää tarkemmin tästä kohderyhmästä, jonka keskuudessa kysely on toteutettu.

Käsittelemme teoriaosuudessa aiheitamme paljon internet-lähteiden perusteella. Aihe on ajankohtainen ja paljon esillä mediassa, joten tästä syystä lähteinä on käytetty myös lehti-uutisia.

2.1 Turvapaikkamenettely

Suomeen muutetaan monesta eri syystä. Toiset rakastuvat ja perustavat täällä perheen, toisilla on Suomessa opiskelu- tai työpaikka. Näissä tapauksissa Suomeen muuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen, kun maahanmuuttajalla on selkeä yhteys Suomeen. Kansainvälinen suojelu tarkoittaa niitä maahanmuuton muotoja, joissa Suomeen muutetaan pakon edessä, esimerkiksi pakoon sotaa. Suomeen saapuu kansainvälisesti suojeltavia turvapaikanhakijoina ja kiintiöpakolaisina. (Staffans 2011.)

Turvapaikkamenettelyssä eli turvapaikkaprosessissa viranomaiset käsittelevät Suomen rajalla tai alueella heille esitetyn hakemuksen, jonka perusteena on tarve saada kansainvälistä suojelua (Kuosma 2016, 32). Ulkomaalaislain (30.4.2004/301) 94 §:n mukaisesti turvapaikkamenettelyssä tutkitaan ja ratkaistaan myös, voidaanko oleskeluoikeus myöntää muilla perusteilla kuin kansainvälisen suojelun, eli turvapaikan tai toissijaisen suojelun, perusteella.

Kansainvälisen suojelun tarpeessa olevalle ulkomaalaiselle voidaan antaa myös tilapäistä suojelua ulkomaalaislain 109 §:n mukaisesti, jos hän ei pysty palaamaan turvallisesti koti-

maahansa tai pysyvään asuinmaahansa siksi, että maasta tai sen lähialueilta on tapahtunut ihmisten joukkopako aseellisen selkkauksen tai muun väkivaltatilanteen tai ympäristökatastrofin vuoksi. Edellytys tilapäisen suojelun antamiselle on, että suojelun tarve voidaan arvioida lyhytaikaiseksi, mutta yhteensä sen kesto on enintään kolme vuotta. Tilapäisen suojelun antamisesta ja kohderyhmästä päättää Valtioneuvosto. (Kuosma 2016, 44; Ulko-maalaislaki 109§.)

Maahanmuuttovirasto eli Migri on se taho, joka ratkaisee kaikki kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset ja arvioi, voidaanko oleskelulupa myöntää muilla perusteilla kuin kansainvälisen suojelun edellytyksin. Turvapaikan hakeminen on Suomessa monivaiheinen ja joskus hyvin pitkäkin prosessi. Alla on esitetty turvapaikkaprosessin ”rautalankamalli”:

1. Henkilö voi tehdä päätöksen hakea turvapaikkaa, jos hänellä on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi kotimaassaan.
2. Matkustaminen Suomeen, sillä ulkomailta käsin ei voi hakea turvapaikkaa Suomesta.
3. Suomessa ilmoitus poliisille tai rajavartiolaitokselle halukkuudesta hakea turvapaikkaa.
4. Turvapaikkahakemuksen vastaanottanut viranomainen kirjaa perustiedot, taltioi sormenjäljet ja tekee tarvittavat rekisteritarkastukset.
5. Hakemus siirtyy Maahanmuuttoviraston (Migri) käsittelyjonoon.
6. Hakija ohjataan vastaanottokeskukseen, jossa hän odottaa kutsua turvapaikkapuhutteluun.
7. Suomi jättää hakemuksen käsittelemättä, mikäli turvapaikanhakijalla on jo oleskeluoikeus jossain toisessa turvallisessa maassa tai EU:n vastuunmäärittämisesetuk-sen perusteella (Dublin-menettely) jokin muu maa on vastuussa hakemuksen käsit-telystä.
8. Migri ilmoittaa turvapaikkapuhuttelun ajankohdan mahdollisimman pian.
9. Migri selvittää turvapaikkatutkinnassa henkilön henkilöllisyyden, matkareitin ja sen, voidaanko kyseinen hakemus käsitellä Suomessa.
10. Turvapaikkapuhuttelussa hakija kertoo tarkasti ne syyt, jonka perusteella hakee turvapaikkaa. Mukaan kannattaa ottaa todisteita, jotka tukevat kertomusta.
11. Migri tutkii, voidaanko hakijalle antaa kansainvälistä suojelua tai myöntää oleske-lulupa muulla perusteella.
12. Poliisi tai Migri ilmoittaa hakijalle, kun päätös on tehty.
13. Henkilölle annetaan oleskelulupakortti, mikäli hän saa kansainvälistä suojelua. Tämän jälkeen voi hakea pakolaisen matkustusasiakirjaa tai muukalaispassia.
14. Mahdollisuus valittaa kielteisestä päätöksestä hallinto-oikeuteen.
15. Henkilölle annetaan kuntapaikka, mikäli hän saa jäädä Suomeen = Joku kunta ottaa hänet vastaan ja tarjoaa sieltä asunnon.

16. Jos henkilö ei saa jäädä Suomeen, hän voi hakea vapaaehtoisen paluun ohjelmaan, jonka avulla voi saada tukea kotiinpaluuseen.

(Lähde: Maahanmuuttovirasto 2017f.)

Aikaisemmin Suomi on voinut myöntää turvapaikanhakijalle myös humanitaarista suojelua eli oleskeluluvan humanitaarisen suojelun perusteella, mutta tämä kansainvälisen suojelun tyyppi poistui ulkomaalaislain muutoksen myötä 16.5.2016. Ulkomaalaislain (301/2004) tämänhetkiset säännökset viittaavat enää siis vain kahteen kansainvälisen suojelun muotoon:

- turvapaikkaan ja
- toissijaiseen suojeluun.

(Lähde: Vuorio 2016.)

2.1.1 Hakemuksen käsittely

Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus käsitellään tavallisessa tai nopeutetussa käsittelyssä tai se voidaan jättää kokonaan tutkimatta. Hakemus käsitellään tavallisessa menettelyssä silloin, kun se ei ole ilmeisen perusteeton tai sitä ei jätetä tutkimatta eli ns. normaalissa tilanteessa. (Maahanmuuttovirasto 2017i.)

Hakemus käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos se on ilmeisen perusteeton. Ulkomaalaislain 104§:n mukaisesti nopeutetussa menettelyssä käsiteltävä hakemus on ratkaistava viiden päivän kuluessa sen jättämisestä. Hakemus on ilmeisen perusteeton esimerkiksi seuraavista syistä:

- hakija ei ole esittänyt hakemuksen perusteeksi vainoa tai ihmisloukkauksia, jotka oikeuttavat kansainväliseen suojeluun
- perusteet ovat olleet epäuskottavia tai hakija on esittänyt valheellisia taikka vääriä tietoja tai
- hakija on saapunut turvallisesta alkuperämaasta, jossa ei ole vakavien ihmisoikeusloukkausten tai vainon vaaraa

(Lähde: Kuosma 2016, 38–39; Ulkomaalaislaki 104§.)

Hakemus on ilmeisen perusteeton myös, jos on syytä epäillä turvapaikkamenettelyn väärinkäyttöä (Kuosma 2016, 38). Asenteet pakolaisia ja turvapaikanhakijoita kohtaan ovat kiristyneet, ja turvapaikkaprosessin yhteydessä keskustellaan paljon väärinkäytöksistä (Vilkama 2012). Viime aikoina on puhuttu ”todellista suojelua tarvitsevista pakolaisista” ja vastaavasti järjestelmää hyväksikäyttävistä ”turvapaikkashoppailijoista” (Keskinen ym. 2009, 79–81). Valitettavaa on, että järjestelmää hyväksikäyttävät hakijat jättävät varjoonsa niitä hakijoita, jotka oikeasti tarvitsisivat turvapaikkaa (Länkinen 2015).

Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus voidaan jättää tutkimatta Suomessa, jos hakija on saapunut ulkomaalaislain 99 §:ssä määritellystä turvallisesta turvapaikkamaasta tai sa-

man lain 99 a§:ssä määritellystä turvallisesta kolmannesta maasta, jonne hakija voidaan palauttaa (Kuosma 2016, 39). Turvallinen turvapaikkamaa on turvallinen valtio, jossa hakijalle on myönnetty turvapaikka tai toissijaista suojelua ja jonne hänet voidaan palauttaa. Turvallinen kolmas maa on maa, josta hakija olisi voinut saada turvapaikan tai toissijaista suojelua ja jonne hänellä on riittävästi siteitä ja jonne hänet voidaan palauttaa. Muita syitä tutkimatta jättämiselle voi olla esimerkiksi kansainvälisen suojelun saaminen jo toisesta EU-jäsenmaasta tai uusintahakemus, joka ei sisällä uusia asiaan vaikuttavia perusteita. (Maahanmuuttovirasto 2017k.)

Turvapaikkahakemuksen tutkimatta jättämisen perusteet liittyvät olennaisesti niin sanottuun Dublin-menettelyyn, jonka periaatteena on, että turvapaikkahakemus käsitellään vain yhdessä seuraavista valtioista: toinen EU-jäsenvaltio, Norja, Islanti, Sveitsi tai Liechtenstein (Maahanmuuttovirasto 2017k). Dublin-menettelystä kerromme lisää alaluvussa 3.1, jossa käsittelemme tarkemmin turvapaikanhakijoita koskevaa kansainvälistä lainsäädäntöä.

Päätös kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen tulisi tehdä kuuden kuukauden sisällä hakemuksen jättämisestä. Mahdollisesta viivästyemisestä tiedotetaan erikseen. Yleensä hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä, mutta kiireellisemmin käsitellään esimerkiksi ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden ja lapsiperheiden hakemukset, jotka ovat erityisasemassa. Päätöksen voi saada nopeammin myös, jos hakemus ei vaadi paljon selvittelyä tai hakija on vakavasti sairas, raskaana taikka muuten erityisen haavoittuvassa asemassa. (Maahanmuuttovirasto 2017j)

Vuodenvaihteessa 2016–2017 kaikki ulkomaalaisten lupa-asiat keskitettiin Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi, ja poliisilta siirtyi Maahanmuuttovirastolle noin 9 000 kesken-eräistä hakemusta. Tämän seurauksena Maahanmuuttovirasto arvioi, että käsittelyajat pitenevät hetkellisesti, eivätkä poliisiin vuonna 2016 antamat arviot käsittelyajoista pidä paikkaansa. (Maahanmuuttovirasto 2017d.)

2.1.2 Vastaanottokeskukset osana turvapaikkaprosessia

Vastaanottokeskus tarkoittaa vastaanottolain (17.6.2011/746) 3 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti paikkaa, johon kansainvälistä suojelua hakeva ja tilapäistä suojelua saava majoitetaan ja jonka tehtävänä on järjestää tälle vastaanottopalvelut. Myös lapsille tarkoitetut ryhmäkodit ja tukiasuntolat ovat vastaanottokeskuksia.

Vastaanotto- ja järjestelykeskukset järjestävät vastaanottopalveluja, joiden tarkoituksena on kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan toimeentulon ja huolenpidon turvaaminen ulkomaalaislain 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti. Vastaanottolain 13 §:n 1 momentin mukaan vastaanottopalvelut järjestää se vastaanottokeskus, jonka asiakkaaksi kansainvälistä suojelua hakeva tai tilapäistä suojelua saava rekisteröidään. Saman pykälän 2 momentin mukaan vastaanottopalvelut sisältävät majoituksen, vastaanotto- ja käyttörahan, sosiaalipalvelut, terveydenhuoltopalvelut, tulkki- ja käännöspalvelut sekä työ- ja opintotoiminnan siten kuin vastaanottolain 3 luvussa säädetään. Myös ateriat voidaan järjestää osana vastaanottopalveluita.

Vastaanottolain 14 a §:n 1 momentin mukaisesti vastaanottopalveluita saanut ulkomaalainen saa oleskeluluvan epäämisen tai tilapäisen suojelun lakkaamisen jälkeen vastaanottopalveluja maasta poistumiseensa saakka. Vastaanottopalveluiden kesto voi kuitenkin vaihdella tilanteesta riippuen saman pykälän 2–4 momenttien mukaisissa tilanteissa. Vastaanottopalveluista voidaan periä kohtuullinen, enintään todellisten kustannusten suuruinen maksu vastaanottolain 32 §:n mukaisesti.

Vastaanoton käytännön ohjausta, suunnittelua ja valvontaa ohjaa Maahanmuuttovirasto. Se myös vastaa valtion vastaanotto- ja järjestelykeskusten ylläpidosta ja päättää niiden toimipaikoista, perustamisesta ja lakkauttamisesta. (Vastaanottolaki 8 § 1 mom. & 9 § 1 mom.) Valtion lisäksi myös esimerkiksi yritykset, järjestöt tai kunnat voivat ylläpitää vastaanottokeskuksia. Maahanmuuttovirasto sopii näiden muiden kuin valtion ylläpitämien vastaanottokeskusten kanssa niiden toimipaikasta, perustamisesta ja lakkauttamisesta vastaanottolain 10 §:n mukaisesti.

Maaliskuussa 2017 Suomessa oli 75 toiminnassa olevaa vastaanottokeskusta (Maahanmuuttovirasto 2017m). Näiden lisäksi toimi 37 alaikäisyksikköä (Maahanmuuttovirasto 2017a). Nämä luvut ovat peräisin Maahanmuuttoviraston 6.3.2017 nettisivuillaan julkaisemista tiedostoista.

2.2 Turvapaikka eli pakolaisasema

Turvapaikanhakija on henkilö, joka hakee turvaa ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikka tarkoittaa pakolaiselle turvapaikkamenettelyssä myönnettävää oleskelulupaa (Kuosma 2016, 119). Suomi ei voi määrittää turvapaikan saamisen edellytyksiä itse, sillä ulkomaalaislain säännökset turvapaikan osalta perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin ja lainsäädäntöön, kuten pakolaissopimukseen (77/1968).

Turvapaikan saa henkilö, joka oleskelee kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa ulkopuolella sen takia, että hänellä on perustellusti syytä pelätä joutuvansa siellä vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, ja jos henkilö pelkonsa vuoksi on haluton turvautumaan oman kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa suojeluun (Ulkomaalaislaki 87 § 1 mom.; Juvonen, 2012, 41). Vainoksi katsottavien tekojen on oltava laadun ja toistuvuuden vuoksi sellaisia, että ne loukkaavat vakavasti perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia. Tällaiset vainoksi luokiteltavat teot on määritelty tarkasti ulkomaalaislain 87 a §:ssä. Vainoa voivat olla esimerkiksi fyysinen tai henkinen väkivalta tai kohtuuton tai syrjivä syytteeseen paneminen tai rankaiseminen. (Ulkomaalaislaki 87 a §; Kuosma, 2016, 24; Juvonen, 2012, 42.)

Turvapaikkaa ei myönnetä ulkomaalaiselle, joka on tehnyt tai jonka on perusteltua aihetta epäillä tehneen jonkin ulkomaalaislain 87 §:n 2 momentissa määritellyn rikoksen, joita ovat rikos rauhaa vastaan, sotarikos, rikos ihmiskuntaa vastaan, törkeä muu kuin poliittinen rikos, joka on tehty ennen pakolaisena Suomeen tuloa tai YK:n tarkoituserien ja periaatteiden vastainen teko.

Turvapaikka jätetään myöntämättä ulkomaalaislain 87 § 3 momentin mukaan myös sellaiselle henkilölle, joka voi saada apua tai suojelua muilta YK:n elimiltä tai toimistoilta kuin YK:n pakolaisasiain päävaltuutetulta UNHCR:ltä. Turvapaikan myöntämättä jättämiselle on vielä kolmaskin lakiin kirjoitettu peruste. Ulkomaalaislain 87 §:n 4 momentin mukaan turvapaikkaa ei myönnetä ulkomaalaiselle, joka on saanut toimivaltaisten viranomaisten tunnustamat valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet siinä valtiossa, johon hän on asettunut asumaan.

Suomesta turvapaikan saanut ulkomaalainen saa pakolaisaseman (Kuosma 2016, 42). Pakolaisen määritelmä perustuu pakolaisten oikeusasemaa koskevaan yleissopimukseen eli niin sanottuun pakolaisyleissopimukseen (77/1968), jonka 1 artiklassa on määritelty termi ”pakolainen” (Staffans 2011). Jos pakolaisstatusta tai oleskelulupaa muulla perusteella ei myönnetä, käännytetään turvapaikanhakija takaisin lähtömaahansa. Käännyttäminen ja sen perusteet on tarkemmin määritelty ulkomaalaislain 142§:ssä, mutta käytännössä turvapaikanhakijoiden osalta käännytyspäätös tehdään kielteisen turvapaikkapäätöksen yhteydessä, kun oleskelulupaa on haettu kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella, mutta oleskelulupaa ei ole millään perusteella myönnetty. Poliisi on se viranomainen, joka huolehtii käännyttämisestä eli maasta poistamisesta. (Maahanmuuttovirasto 2017c.)

Pakolaisaseman voi saada muukin kuin turvapaikan Suomesta saanut ulkomaalainen. Pakolaiskiintiössä Suomeen saapuva ulkomaalainen saa pakolaisaseman, kun hänelle myönnetään Suomessa oleskelulupa pakolaisuuden perusteella. Pakolaisaseman saa myös pakolaiskiintiössä saapuneen ulkomaalaisen perheenjäsen, joka on saanut oleskeluluvan perhesiteen perusteella ja joka on katsottava pakolaiseksi. (Maahanmuuttovirasto 2017g.)

Pakolaiskiintiöön voidaan ottaa sellaisia henkilöitä, jotka Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pakolaisasiain päävaltuutettu UNHCR on katsonut pakolaisiksi tai muita ulkomaalaisia uudelleen sijoitusta varten, mikäli he ovat kansainvälisen suojelun tarpeessa. Pakolaiskiintiö tarkoittaa, että valtion vuosittaisten talousarviossa vahvistettujen perusteiden mukaisesti maahan vastaanotetaan uudelleen sijoitettavia kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. (Kuosma 2016, 30.) Pakolaiskiintiö on määritelty ulkomaalaislain 90 §:ssä.

Vuodesta 2001 alkaen Suomeen on otettu 750 kiintiöpakolaista vuodessa. Vuosina 2014 ja 2015 Suomeen otettiin kumpanakin vuonna 1050 kiintiöpakolaista Syyrian vaikean tilanteen vuoksi. (Maahanmuuttovirasto 2017b.) Kuluvan vuoden 2017 talousarvioesityksen mukaan Suomeen otetaan tänä vuonna taas ”vakiomäärä” kiintiöpakolaisia eli 750 kappaletta (Valtiovarainministeriö 2017).

Pohjoismaissa turvapaikanhakijat ja kiintiöpakolaiset on eroteltu selkeästi toisistaan. Kiintiöpakolaiset ovat se joukko, joka on valittu maailman pakolaisleireiltä. Merkittävä kriteeri on heidän valmiutensa sopeutua Suomeen. Turvapaikanhakijat puolestaan tulevat omin avuin Suomeen kukin omilla keinoillaan kiristyneen rajavalvonnan läpi. (Keskinen ym. 2009, 78.)

2.3 Toissijainen suojelu

Maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle myönnetään oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella, jos ulkomaalaislain 87§:n (turvapaikka) edellytykset eivät täyty, mutta hakija on esittänyt merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautetaan kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi todelliseen vaaraan kärsiä vakavaa haittaa, ja hän on kykenevätön tai sellaisen vaaran vuoksi haluton turvautumaan kyseisen maan suojeluun. Ulkomaalaislain 88 §:n mukaisesti tällaisella vakavalla haitalla voidaan tarkoittoa mm. kuolemanrangaistusta tai teloitusta, kidutusta tai muuta epäinhimillistä tai ihmisarvoa loukkaavaa kohtelua tai rangaistusta. (Ulkomaalaislaki 88 § 1 mom.; Kuosma, 2016, 27.) Toissijaisen suojeluaseman saaneella henkilöllä ei ole pakolaisasemaa toisin kuin turvapaikan saaneella ulkomaalaisella (Maahanmuuttovirasto 2017g).

Samoin kuin turvapaikan osalta, toissijainen suojelu voidaan jättää myöntämättä, jos ulkomaalainen on tehnyt tai hänen voidaan perustellusti epäillä tehneen rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen, rikoksen ihmiskuntaa vastaan, törkeän rikoksen tai YK:n tarkoituksperien ja periaatteiden vastaisen teon. (Ulkomaalaislaki 88 § 2 mom.; Kuosma 2016, 27–28.) Näiden lisäksi oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella voidaan jättää myöntämättä myös siinä tapauksessa, että voidaan perustellusti epäillä ulkomaalaisen tehneen törkeän rikoksen joko Suomessa tai ennen Suomeen saapumista (Maahanmuuttovirasto 2017g).

Toukokuussa 2016 Maahanmuuttovirasto katsoi, että Afganistaniin, Somaliaan ja Irakiin pystyi sillä hetkellä palaamaan kaikille alueille ilman, että siellä esiintyvät aseelliset selkkaukset itsessään aiheuttavat vaaraa henkilölle. Turvallisuustilanteen parantuminen merkitsi ainakin silloin, että toissijaisen suojelun perusteella oli entistä vaikeampaa saada oleskelulupaa Suomeen. (Vuorio 2016)

2.4 Turvapaikanhakijoiden kosketuspinnat Suomen poliisin kanssa

Turvapaikanhakijoiden, aivan kuten muidenkin ihmisten, poliisikontaktien määrät vaihtelevat yksilöllisesti – toiset ovat poliisin kanssa enemmän tekemisissä, toiset vähemmän. Mikäli ulkomaalainen ilmoittaa Suomessa poliisille haluavansa hakea turvapaikkaa, tulee hänelle ensimmäinen poliisikontakti jo heti maahan tullessaan. Maahantulon alkuvaiheen viranomaiskokemuksilla on suuri merkitys luottamuksen rakentumiseen uutta yhteiskuntaa kohtaan (Turtiainen 2012, 329).

Menneisyyden viranomaiskokemukset selittävät osaltaan luottamuksen rakentumista uudessa maassa (Turtiainen 2012, 329). Merkitystä luottamuksen rakentumiseen on varmasti myös muun muassa persoonallisilla ja kulttuurisilla tekijöillä. Mahdollisuus saavuttaa omia tavoitteita ja osallistua aktiiviseen toimintaan ovat selkeimmin yhteydessä luottamuksen rakentumiseen ja säilymiseen Suomen viranomaisia kohtaan kiintiöpakolaisten osalta (Turtiainen 2012, 329).

Turvapaikanhakijat ovat kotoisin erilaisista maista, joiden sisäiset konfliktit ovat eri vaiheissa. Joissain maissa toimivaa hallintoa ei käytännössä ole eikä täten toimivaa vi-

ranomaisjärjestelmääkään. (Henell 2016, 18.) Osa Suomeen tulevista turvapaikanhakijoista on kotoisin alueilta, joissa luottamus viranomaisiin on romuttunut (Astola 2015). Kaikilla edellä mainituilla seikoilla voi olla vaikutusta Suomessa turvapaikanhakijan luottamuksen rakentumiseen viranomaisia kohtaan. Luottamus ei synny itsestään, vaan se vaatii, että ihmiset ovat konkreettisesti tekemisissä toistensa kanssa (Ilmonen 2000, 14).

Kati Turtiaisen (2008, 3–4) mielestä maahantulon alkuvaiheen viranomaiskokemukset vaikuttavat paljon luottamuksen rakentumiseen uutta yhteiskuntaa kohtaan ja nimenomaan viranomaisten ja pakolaisten välinen luottamus on tärkeässä roolissa, sillä viranomaiset ovat keskeisesti mukana myös kotouttamistyössä. Virallisesti kotouttamistoimet alkavat vasta vastaanottovaiheen päättymisen jälkeen, mutta pitkäksi venyneen turvapaikanhakuprosessin aikana kotoutuminen alkaa käytännössä jo ennen oleskelulupapäätöksen saamista. Kotoutumista pitäisikin edistää jo vastaanottovaiheessa, sillä yksilön ja yhteiskunnan kannalta kotoutuminen on tärkeää. (Pihlaja 2016).

Suomeen tulon jälkeen poliisikontaktien määrät riippuvat paljon turvapaikanhakijasta itsestään. Jos hän viettää suurimman osan ajastaan vastaanottokeskuksessa, ei poliisikontakteja todennäköisesti ole kovinkaan usein. Toisaalta joskus poliisi käy myös hoitamassa virkatehtäviä vastaanottokeskuksissa, jolloin poliisin saattaa nähdä. Jos taas turvapaikanhakija syyllistyy täällä ollessaan esimerkiksi rikoksiin, kasvaa poliisikontaktien määrä sen myötä automaattisesti. Näin ollen turvapaikanhakijan maahantulon alkuvaiheen hyvät viranomaiskokemukset ja luottamuksen rakentuminen viranomaisia kohtaan voivat helpottaa poliisia jatkossa, jos työtehtävillä kohdataan turvapaikanhakijoita.

Jo pelkästään vastaanottokeskuksen sijainnilla voi olla hyvinkin paljon vaikutusta turvapaikanhakijan poliisikontaktien määrään tai ylipäätään siihen, kuinka usein hän poliisin näkee. Voisi ajatella, että pääkaupunkiseudulla poliisi nähdään useammin kuin muualla Suomessa ihan vain resurssien takia. Tätä ajatusta tukee suomalaisille tehty poliisibarometritutkimus, jonka mukaan Etelä-Suomessa asuvat suomalaiset näkevät poliisin päivittäin tai viikoittain huomattavasti useammin kuin Lapissa, Länsi-Suomessa, Itä-Suomessa tai Oulussa asuvat (Sisäministeriö 2016, 42).

Voi myös olla, ettei poliisikontakteja kerry paljoakaan, mutta viimeistään kielteisen turvapaikkapäätöksen saamisen yhteydessä ollaan poliisin kanssa tekemisissä. Yleensä kielteisen päätöksen yhteydessä tehdään käännytyspäätös eli päätös maasta poistamisesta, ja poliisi on se viranomainen, joka käännyttämisen panee täytäntöön (Maahanmuuttovirasto 2017c).

Melko varmaa on, että jossain vaiheessa turvapaikkaprosessia turvapaikanhakija on tekemisissä poliisin kanssa tavalla tai toisella. Asiakaskontakteissa poliisin omalla toiminnalla on iso merkitys luottamuksen rakentamisessa, sillä luottamus voidaan saavuttaa hyvällä poliisityöllä (Kääriäinen 2015). Mikäli turvapaikanhakija saa oleskeluluvan Suomeen, elää hän täällä pidemminkin aikaa, jolloin varsinkin korostuu luottamus Suomen viranomaisia kohtaan.

2.5 Katsaus lähimenneisyyden turvapaikanhakijatilastoihin

Suomessa turvapaikanhakijamäärät ovat 2000-luvulla tavallisesti vaihdelleet noin 1500 ja 6000 välillä per vuosi (Sisäministeriö, luettu 10.1.2017). Turvapaikanhakijat nousivat kuitenkin suureksi puheenaiheeksi erityisesti vuonna 2015, kun heitä saapui Suomeen ennätysmäärä, yhteensä 32 476 turvapaikanhakijaa. Edeltävänä vuonna 2014 turvapaikanhakijoita saapui Suomeen huomattavasti vähemmän, 3651 kappaletta. (Maahanmuuttovirasto 2015.) Vuoden 2015 turvapaikkahakemusten määrän kasvu oli seurausta maailman pakolaiskriisistä, sillä ensisijaiset syyt määrän kasvuun olivat lähtö- ja kauttakulkumaissa. (Sisäministeriö, luettu 10.1.2017).

Vuonna 2015 kolme suurinta kansalaisryhmää hakijoiden joukossa olivat Irak, Afganistan ja Somalia. Irakilaisia oli näistä kuitenkin selkeästi suurin osa, sillä vuoden aikana Suomeen saapui 20 485 irakilaista turvapaikanhakijaa. Toiseksi suurinta kansalaisryhmää eli afganistanilaisia saapui huomattavasti vähemmän kuin irakilaisia, yhteensä 5 214. Somalialaisten määrä oli 1 981. (Maahanmuuttovirasto 2015)

Suomessa tuli vireille 1.1.2016–1.1.2017 yhteensä 5 657 turvapaikkahakemusta, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2015, ja samalla palattiin takaisin ”normaaliin” määrään. Näiden hakemusten joukossa suuruusjärjestyksessä viisi suurinta kansalaisryhmää olivat Irak, Afganistan, Syyria, Somalia ja Eritrea. Irakilaisten osuus kaikista hakijoista oli 22 %, Afganistanilaisten 13 %, Syyrialaistaisten 11 %, Somalialaisten 8 % ja Eritrealaisten 5 %. Viikkokohtainen hakijamäärä vaihteli 50 ja 255 hakijan välillä. (Maahanmuuttovirasto 2017h.)

Tammikuussa 2017 turvapaikkahakemuksia tuli vireille 266 kappaletta. Enemmistö näistä tammikuun turvapaikanhakijoista oli miehiä. Suurin osa heistä oli aikuisia ja keskimäärin iältään 18–34-vuotiaita. Enemmistö tällöin saapuneista turvapaikanhakijoista, 74 hakijaa, oli irakilaisia. Toiseksi eniten saapui Afganistanilaisia (30) ja seuraavaksi eniten venäläisiä (25). (Maahanmuuttovirasto 2017e.)

3 MAAHANMUUTON LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Suomessa maahanmuuttoa ohjaavat niin kansallinen lainsäädäntö kuin Suomen solmimat kansainväliset sopimuksetkin. Euroopan unionin jäsenyydellä on Suomelle suuri merkitys, sillä EU:n jäsenyys velvoittaa Suomea noudattamaan tiettyjä kansainvälisiä lakeja ja sopimuksia. Seuraavaksi esitellään tarkemmin erikseen turvapaikanhakijoita koskettavaa kansainvälistä ja kansallista lainsäädäntöä.

3.1 Turvapaikanhakijoita koskeva kansainvälinen lainsäädäntö

Kansainväliset sitoumukset ja yleissopimukset sekä Euroopan unionin jäsenyys velvoittavat Euroopan unionin jäsenmaita, mukaan lukien Suomea, vastaanottamaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita. EU:n jäsenmaat ovat ikään kuin yhteisvastuussa hädässä olevista ihmisistä. (Kuosma 2016, 1.) EU:n turvapaikkapoli-

tiikan tavoite on, että jäsenvaltioiden turvapaikkamenettelyt yhdenmukaistetaan ja luodaan yhteinen turvapaikkajärjestelmä (Kuosma 2016, 88).

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus vuodelta 1948 on Suomea velvoittava sitoumus, joka loi pohjaa pakolaissopimukselle. Pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus eli niin sanottu Geneven yleissopimus (77/1968) on edelleen keskeisin kansainvälinen sopimus, joka säätelee pakolaisten asemaa. Siihen ei ole tehty muutoksia vuoden 1967 jälkeen, vaikka pakolaisuuden syyt ovat huomattavasti moninaisempia kuin sopimusta laadittaessa. Sopimuksessa on mm. määritelty termi ”pakolainen”, millä perusteella pakolaisaseman voi lakkauttaa ja milloin henkilö ei ole oikeutettu kansainväliseen suojeluun. (Vilkama 2012.) Geneven pakolaissopimus sitoo siihen kuuluvia maita ja on jo vuodesta 1968 velvoittanut Suomea suojelemaan pakolaisia ja turvapaikanhakijoita (Pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus, luettu 12.2.2017).

EU:n turvapaikkapolitiikan perusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen (SEUT) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan (2012/C 326/02). EU:n perusoikeuskirjan 18 artiklan (oikeus turvapaikkaan) mukaan ”*Oikeus turvapaikkaan taataan pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti*”. (Kuosma 2016, 88–90.) Perusoikeuskirjassa on vahvistettu oikeuksia, vapauksia ja periaatteita, joita jäsenvaltioiden tulee kunnioittaa (Kuosma 2016, 178–179). EU:n perusoikeuskirja on jaettu seitsemään osastoon, joiden alle artiklat on ikään kuin jäsennetty teemoittain. Näitä osastoja ovat ihmisarvo, vapaudet, tasa-arvo, yhteisvastuu, kansalaisten oikeudet, lainkäyttö ja perusoikeuskirjan tulkintaa ja soveltamista koskevat yleiset määräykset (Kuosma 2016, 179–187). Kansallisella tasolla perusoikeudet on kirjattu Suomen perustuslakiin 731/1999 (ks. alaluku 3.2).

Myös Euroopan neuvoston jäsenyys velvoittaa Suomea noudattamaan tiettyjä kansainvälisiä sopimuksia, joista yksi on Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus. Tätä sopimusta on sovellettu Suomessa ulkomaalaisasioita koskevissa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuissa jo 1990-luvun alkupuolelta. Euroopan ihmisoikeussopimus kieltää kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun, mikä tarkoittaa, ettei henkilöä voida palauttaa alueelle, jossa hän olisi vaarassa joutua joko kidutuksen tai epäinhimillisen kohtelun kohteeksi. (Juvonen 2012, 4.)

EU:n jäsenmaita velvoittavat myös direktiivit. Direktiivi on Euroopan unionin jäsenvaltioille tarkoitettu lainsäädäntöohje, jolla pyritään yhdenmukaistamaan kansallisia lakeja (EUR-Lex 2015). Turvapaikanhakijoita koskettavia direktiivejä ovat mm. turvapaikkamenettely-, määritelmä-, vastaanotto-, perheen yhdistämis- ja palautusdirektiivi (Pakolaisneuvonta ry 2010). Euroopan unionin lainsäädännön kansainvälistä suojelua koskevat direktiivit ovat minimistandardeja, joten minimivaatimukset täytettyään jäsenvaltiot voivat tarjota maassaan myös parempaa suojelun tasoa kuin mitä EU:n direktiivit edellyttävät (Juvonen 2012, 9).

Dublin-menettely liittyy olennaisesti turvapaikkahakemuksen käsittelyyn (ks. alaluku 2.1.1). Sen pääperiaate on, että turvapaikkahakemus käsitellään vain yhdessä valtiossa, joka voi olla toinen EU:n jäsenvaltio, Norja, Islanti, Sveitsi tai Liechtenstein. Dublin-menettelystä voidaan puhua myös vastuunmäärittämisenä. Menettelyn taustalla on jäsenvaltioita velvoittava Dublin-asetus. Vuonna 2003 voimaan tulleella Dublin II -asetuksella korvattiin vuoden 1990 Dublinin yleissopimus. Asetuksen tavoitteena on turvapaikanhakijoiden palauttamisen estäminen maasta toiseen ja turvapaikkajärjestelmän väärinkäytön estäminen. (Kuosma 2016, 104–105.) Uudistettua Dublin III -asetusta on sovellettu alkuvuodesta 2014. Tämä niin sanottu vastuunmäärittämisasetus määrittelee, mikä jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen tutkinnasta, ja siihen vaikuttaa muun muassa se, missä maassa hakijalta on otettu sormenjäljet tai mikä maa on myöntänyt hakijalle Schengen-alueelle pääsemiseen oikeuttavan viisumin. Dublin III -asetuksen mukaisesti jäsenvaltio voi kuitenkin käsitellä hakemuksen, vaikka se olisi siitä asetuksen mukaan vastuussa. (Kuosma 2016, 107.)

Samoihin aikoihin Dublin II -asetuksen kanssa otettiin käyttöön Eurodac-sormenjälkirekisteri, johon otetaan sormenjäljet EU:sta turvapaikkaa hakevalta turvapaikanhakijalta. Tämä perustuu siihen, että sormenjälkiä vertailemalla voidaan välittömästi määrittää, mikä maa on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Uudistettu Eurodac-asetus 603/2013 annettiin samaan aikaan uudistetun Dublin III -asetuksen kanssa, kesäkuussa 2013. (Pakolaisneuvonta ry 2010.)

Schengen-alue ja Schengen-yhteistyö perustuvat Schengenin sopimukseen, joka tehtiin vuonna 1985. Schengen-alueella tarkoitetaan aluetta, jossa ihmiset voivat liikkua vapaasti maasta toiseen – sisäraajat on poistettu ja tilalla on yhtenäinen ulkoraja. Nykyään Schengen-alueeseen kuuluvat lähes kaikki EU:n jäsenvaltiot ja näiden lisäksi Islanti, Norja, Liechtenstein ja Sveitsi. Schengen yhteistyö on sisällytetty EU:n lainsäädäntöön, mutta kaikki Schengen-yhteistyöhön osallistuvat maat eivät kuitenkaan kuulu Schengen-alueeseen. Yksi merkittävä Schengen-yhteistyössä noudatettava keskeinen sääntö on, että valtioiden sisärajoilla ei tehdä henkilötarkastuksia. Jotta vapaa liikkuminen olisi myös turvallista, luotiin jäsenvaltioiden poliisi- ja oikeusviranomaisille Schengenin tietojärjestelmä (SIS) koordinoitua ja yhteistyötä varten. SIS on tietokanta Schengen-valtioiden viranomaisten käyttöön, jonka avulla he voivat vaihtaa tietoja tietyistä henkilö- ja tavaraluokista. (Kuosma 2016, 97–98.) Suomen kuuluminen Schengen-alueeseen vaikeuttaa huomattavasti turvapaikanhakijoiden ja muidenkin ulkomaalaisten maahantulon kontrollia poliisityön näkökulmasta.

Suomessa tuomioistuinten ja Migrin turvapaikkaan liittyvässä ratkaisukäytännössä sovelletaan EU-lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten lisäksi kansallista lakia. Yleinen käytäntö on, että turvapaikkapäätöksessä, johon on sisällytetty myös päätös kansainvälisen suojelun hakemuksesta ja käännytyspäätöksestä, on sovellettu samanaikaisesti Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimusta, ulkomaalaislakia ja Suomen perustuslakia (Juvonen 2012, 9). Tämä on hyvä esimerkki sekä kansainvälisten että kansallisten säädösten yhtenäisestä soveltamisesta turvapaikkapäätöksen yhteydessä. EU:n säännökset koskettavat kaikkia jäsenvaltioita, mutta Suomen kansalliset lait ohjaavat maamme rajojen sisällä vain ja ainoastaan Suomen turvapaikkapolitiikkaa.

3.2 Turvapaikanhakijoita koskeva Suomen kansallinen lainsäädäntö

Suomen valtion keskeisimmät pelisäännöt, arvot ja periaatteet löytyvät perustuslaista. Suomen perustuslaki on maamme lainsäädännön ”tukipilari”. Perustuslaissa (11.6.1999/731) määritellään yksilön ja julkisen vallan välisen suhteen perusteet. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan kaiken julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Näin ollen poliisin, yhden julkisen vallan käyttäjän, turvapaikanhakijoihin kohdistamat toimenpiteet perustuvat aina johonkin lakiin. Myös maahanmuuttoa sekä turvapaikanhakijoita ja heidän vastaanottoa säätelevät erikoislait perustuvat jollain tapaa Suomen perustuslakiin.

Suomen perustuslain 6§:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Kaikkia, kansalaisuudesta tai kulttuuritaustasta riippumatta, kohdellaan täällä samanarvoisesti. Tämä pitää sisällään myös maassamme olevat turvapaikanhakijat. Perustuslain 7§ takaa jokaiselle oikeuden elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Perustuslain 22§:n mukaisesti julkisen vallan on turvattava perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Poliisille näiden oikeuksien turvaaminen määritetään siis jo perustuslakitasolla, joten kyse on erittäin tärkeästä poliisin arvoja ohjaavasta säännöksestä, jota tulee jokaisen ihmisen kohdalla noudattaa. Nämä perusarvot ovat moninaisuuden hyväksymisen perusta (Kuosma 2016, 19). Perustuslain 9 §:n 4 momentissa on säädetty myös se, että ulkomaalaista ei saa maasta karkottaa, luovuttaa tai palauttaa, jos häntä tämän vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu.

Paitsi perustuslaki myös poliisilaki (872/2011) velvoittaa poliisia kunnioittamaan perus- ja ihmisoikeuksia. Poliisilain 2 §:n mukaan *”Poliisin on kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä toimivaltuuksia käyttäessään valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oikeuksien toteutumista”*. Tämän pykälän mukaan kaikkien poliisin suorittamien toimenpiteiden tulisi kunnioittaa perus- ja ihmisoikeuksia niin paljon kuin mahdollista. Poliisin tulee myös työssään kohdella kaikkia tasapuolisesti. Poliisilain 6 luvun (poliisitutkinta) säännöksiä sovelletaan poliisin suorittamaan ulkomaalaisen maahantulon, maassa oleskelun ja maasta poistamisen edellytysten selvittämiseen (Ulkomaalaislaki 4§).

Suomessa Maahanmuutto- ja ulkomaalaisasioita ohjaava tärkeä laki on ulkomaalaislaki (30.4.2004/301). Turvapaikanhakijoita keskeisimmin koskettavat ulkomaalaislain säännökset löytyvät lain kuudennesta luvusta, joka käsittelee kansainvälistä suojelua. Ulkomaalaislain 1 §:n mukaisesti lain tarkoitus on *”toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa ja oikeusturvaa ulkomaalaisasioissa ja edistää hallittua maahanmuuttoa ja kansainvälisen suojelun antamista ihmis- ja perusoikeuksia kunnioittaen sekä ottaen huomioon Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset”*. Hallintolaista (6.6.2003/434) puolestaan tulee menettelysäännöksiä ulkomaalaislain soveltamiseen viranomaisten keskuudessa (Juvonen 2012, 6).

Myös laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta eli niin sanottu vastaanottolaki (17.6.2011/746) on yksi olennainen kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan vastaanottoa sekä ihmiskaupan uhrin auttamista säätelevä laki (Vastaanottolaki 2 §). Lain 1 §:n mukaisesti sen tarkoituksena on *”turvata kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan*

toimeentulo ja huolenpito sekä ihmiskaupan uhrin tunnistaminen ja auttaminen ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia kunnioittaen ottaen huomioon Euroopan unionin lainsäädäntö ja Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset.” Vastaanottolain mukaisten asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia (6.6.2003/434) ja muutoksenhakuasioissa hallintolainkäyttölakia (26.7.1996/586), jollei laissa ole muuta säädetty (vastaanottolaki 4§). Vastaanottolain säännöksistä kerrotaan tarkemmin alaluvussa 2.1.2.

Maahanmuuttovirastolla on tärkeä rooli kaikissa kansainvälistä suojelua hakevan tai tilapäistä suojelua saavan vastaanottoon ja vastaanottopalveluihin liittyvissä asioissa. Myös Maahanmuuttovirastoa ja sen toimintaa itsessään säätelee laki, Laki Maahanmuuttovirastosta (3.2.1995/156). Tämän lain 1 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto toimii Sisäministeriön alaisena. Maahanmuuttoviraston tehtävät ja vastuualueet on kirjattu lain toiseen pykälään. Lyhyesti tiivistettynä, toisen pykälän ensimmäisen momentin mukaisesti, Maahanmuuttoviraston tehtävä on käsitellä ja ratkaista ne ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevat asiat, jotka lailla tai valtioneuvoston asetuksella on säädetty sen tehtäviksi (Laki Maahanmuuttovirastosta 2 § 1 mom.).

Maahanmuuttoviraston yksi lukuisista tehtävistä on ylläpitää ulkomaalaisrekisteriä monien muiden viranomaistahojen kanssa (Laki ulkomaalaisrekisteristä 19.12.1997/1270 3 § 1 mom). Kyseisen lain 1 §:ssä on määritelty lain soveltamisala. Laissa säädetään henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta ulkomaalaisrekisteriin ja näiden tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta. Lakia ei sovelleta Suomessa oleviin diplomaattisiin edustajiin taikka kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin, joiden asemasta määrätään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa (Laki ulkomaalaisrekisteristä 1 § 1 & 2 mom.). Turvapaikanhakijat rekisteröidään ulkomaalaisrekisteriin ulkomaalaisrekisteristä säädetyn lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, joka pitää sisällään tietojen keräämisen ja tallettamisen henkilöistä, jotka ovat hakeneet viisumia tai oleskelulupaa (ks. alaluku 2.1). Ulkomaalaisrekisteriä käytetään UMA-tietojärjestelmällä (Maahanmuuttovirasto 2017).

Suomesta oleskeluluvan saaneeseen ulkomaalaiseen – eli myös turvapaikan saaneeseen turvapaikanhakijaan – sovelletaan kotoutumista edistäviä toimenpidesäännöksiä, jotka on kirjattu lakiin kotoutumisen edistämisestä (13.12.2010/1386). Lain 1 §:ään on kirjattu kyseisen lain tarkoitus; tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta aktiivisesti osallistua suomalaisen yhteiskunnan toimintaan sekä edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Kotoutuminen on maahanmuuttajan sopeutumista yhteiskuntaan ja viranomaiset pyrkivät kotouttamistyöllä toteuttamaan maahanmuuttajan kotoutumista käytännössä (Pihlaja 2016).

4 LUOTTAMUKSESTA

4.1 Luottamus käsitteenä

Luottaa-verbi yhdistetään nojaamista, turvautumista ja uskomista kuvaaviin käsitteisiin. Jo Agricolaista lähtien luottaa-verbi on esiintynyt Suomen kirjakielissä. (Kankainen, luettu

27.1.2017.) Luottamus on hyvin monimerkityksinen käsite eikä sitä voi avata läheskään tyhjentävästi. Se on paljon tutkittu aihe, ja sitä ovat yrittäneet määritellä niin filosofit, psykologit, sosiologit kuin taloustieteilijätkin.

Luottamusta voidaan osoittaa ja tuntea monilla eri tavoilla ja erilaisia asioita sekä ihmisiä kohtaan. Yhden luonnehdinnan mukaan luottamuksella voidaan tarkoittaa optimistista asennetta sitä kohtaan, että toinen on hyväntahtoinen ja pystyy vaikuttamaan vuorovaikutukseen myönteisellä tavalla sekä samaan yhteyteen liittyvää odotusta, että vastapuoli koee hänelle osoitetun luottamuksen myönteisesti. (Kotkavirta 2000, 57.)

Luottamusta on kuvattu myös monimuotoiseksi prosessiksi, joka toimii mm. sosiaalista elämää helpottavana ”voiteluaineena”, ja sosiologi Georg Simmelin määritelmän mukaan luottamus on tärkein yhteiskuntaa koossa pitävä voima (Ilmonen & Jokinen 2002, 6). Simmelin mukaan luottamusta ei luoda pelkästään ylhäältä alas –periaatteella, vaan luottamus syntyy ja rakentuu vuorovaikutuksessa ihmisten välillä (Maiche 2016, 1).

Luottamuksen yhteydessä puhutaan usein myös sosiaalisesta pääomasta, jonka vahvistuminen auttaa maahanmuuttajien verkostoitumista ja kiinnittymistä uuteen yhteiskuntaan (Maiche 2016, 1). Mikäli sosiaalista pääomaa on ollut omassa kotimaassa, sitä pyritään saavuttamaan myös Suomessa (Turtiainen 2008, 2) Sosiaalinen pääoma terminä kuvaa sosiaalisia suhteita ihmisten tai ryhmien välillä ja niissä syntyvää luottamusta ja vastavuoroisuutta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2013).

Pierre Bourdieu on määritellyt sosiaalisen pääoman olemassa olevien tai mahdollisten resurssien kokonaisuudeksi, joka liittyy enemmän tai vähemmän institutionalisoituneiden suhteiden, tuttavuuksien ja tuntemisten omaamiseen (Ilmonen 2000, 17). Luottamusta pidetään jopa sosiaalisen pääoman ydinkäsitteenä, ja joidenkin tutkijoiden, kuten James Colemanin, mielestä luottamus on sosiaalisen pääoman tukipilari (Ilmonen 2000, 29; Ilmonen & Jokinen 2002, 85).

Sosiaalisen pääoman nykytutkimukseen ovat vaikuttaneet James Coleman ja Robert D. Putnam, jotka molemmat ovat korostaneet sosiaalisista verkostoista, vastavuoroisuuden normeista ja luottamuksesta koostuvan sosiaalisen pääoman merkitystä yhteisöjen voimavarana (Hanifi 2012; Ilmonen 2000, 10). Yhteiskuntatieteet tutkivat sitä, miten ihmisten välinen sosiaalinen vuorovaikutus on yhteydessä luottamukseen. Yksilöiden välinen kanssakäyminen synnyttää, ylläpitää tai tuhoaa luottamuksen (Kankainen, luettu 27.1.2017).

Tilastollisissa tutkimuksissa luottamus on keskeinen sosiaalisen pääoman indikaattori eli mittari, ja luottamusta pidetään joko sosiaalisen pääoman lähteenä tai sen tuotoksena (Hanifi, 2012). Luottamuksen tutkimuksessa perusoletuksena on, että luottamus lisää halua osallistua sosiaaliseen kanssakäymiseen. Luottamus kasvattaa sosiaalisen kanssakäymisen määrää, joka puolestaan vahvistaa luottamusta. Näin ei kuitenkaan aina ole. Luottamusta ei voi ottaa annettuna, vaan se voi myös heikentyä vuorovaikutuksen myötä ja johtaa sosiaaliseen etäännyntymiseen. (Ilmonen & Jokinen 2002, 208.)

On kuitenkin pulmallista, että on olemassa niin monenlaista luottamusta (Ilmonen & Jokinen 2002, 92). Luottamusta ja luottavaisuutta ei myöskään tule sekoittaa toisiinsa. Yhden määrittelyn mukaan luottavaisuus tarkoittaa sitä, että ennalta tiedetään miten jokin vuorovaikutustilanne tulee sujumaan ja vastaavasti luottamusta tarvitaan, kun ei tiedetä, mitä odottaa vuorovaikutustilanteelta. Luottavaisuus on ikään kuin etukäteistä tietoa siitä, mitä jossakin tilanteessa tulee tapahtumaan, ennustettavuutta. Luottamusta taas tarvitaan silloin, kun ei kykene olemaan luottavainen, kun ei voi ennustaa käyttäytymistä ja seurauksia. Käytännössä siis luottamusta tarvitaan, kun ollaan tekemisissä tuntemattomien kanssa. (Seligman 2000, 47–48.)

Filosofi Rom Harré puolestaan on puhunut annetusta luottamuksesta luottavaisuuden sijaan. Hänen mukaan annettu luottamus on olemassa jo ennen kuin ihmistä on tavattu. Annettu luottamuksen hän käsittelee niin, että ihmiseen luotetaan, koska hän on esimerkiksi jonkin ammattikunnan edustaja. Tällöin luottamus on sitä, että kyseinen henkilö toimii asianmukaisesti roolissaan ja on siinä mielessä luotettava. (Ilmonen & Jokinen 2002, 89.) Annetun luottamuksen ajattelutapaa hyödyntäen voisi ajatella, että Suomessa yksittäiseen poliisimieheen pääsääntöisesti luotetaan juuri tällä tavalla eli ammattikuntansa edustajana ja jo ennen henkilökohtaista kohtaamista. Välttämättä ja melko todennäköisesti poliisin jonkinlaisten toimenpiteiden kohteena oleva henkilö ei ole ollut juuri sen kyseisen poliisimiehen kanssa tekemisissä aiemmin, mutta hän silti voi luottaa kyseiseen poliisiin, jos tämä poliisi toimii tilanteessa asianmukaisesti ja jos hän itse luottaa poliisiin yleisesti.

Annetun luottamuksen lisäksi Harré on määritellyt ansaitun luottamuksen, joka on hänen mukaan luottamusta, joka syntyy vasta sosiaalisen vuorovaikutuksen myötä. On kuitenkin virhe tiukasti erottaa annettua tai ansaittua luottamusta toisistaan. Ne ovat saman ilmiön eri puolia, samoin kuin luottamus ja luottavaisuus ovat keskenään. Loppujen lopuksi luottavaisuus on yksi luottamuksen muoto, jota ei voi luottamuksesta kokonaan erottaa. Luottavaisuus on vakiinnutettua ja rakennettua luottamusta, annettua luottamusta. (Ilmonen & Jokinen 2002, 89–90.) Tällä tapaa ajatellen voitaisiin siis sanoa, että luottamus poliisiin on paitsi annettua myös ansaittua. Molemmat kulkevat sulassa sovussa keskenään, ja luottamuksen poliisia kohtaan voi ajatella sekä annetun luottamuksen että ansaitun luottamuksen kautta. Molemmat ovat oikeita tulkintatapoja.

Filosofien luottamusta käsittelevissä määritelmässä on siis paljon erimielisyyksiä ja yksi erimielisyys koskee myös sitä, onko luottamus ensisijaisesti kognitiivinen eli tiedollinen vai emotionaalinen eli tunteellinen käsite. Tiedollisemmän näkemyksen mukaan luottamus liittyy odotuksiin tai uskomuksiin jonkun tai joidenkin luottamuksenarvoisuudesta. Tässä tapauksessa ajatellaan, että luottamus kohdistuu jonkun henkilön, esimerkiksi yksittäisen poliisimiehen, tai jonkin instituution joihinkin ominaisuuksiin tai toimintatapoihin. Lähinnä kysymys on ennakoitavuudesta – siitä, että asiat sujuvat odotetulla tavalla. (Kotkavirta 2000, 58.) Luottamuksen tiedollisen käsitteen määrittelyyn voisi ikään kuin rinnastaa annetun luottamuksen määrittelyn kanssa. Näiden molempien määrittelyjen mukaan luottamusta on olemassa jo ennen henkilön kohtaamista. Enemmän ei-tiedollisen eli emotionaalisen näkemyksen mukaan luottamus liittyy pikemminkin asenteisiin, tunteisiin ja motiiveihin kuin uskomuksiin tai odotuksiin. Emotionaalisen määrittelyn mukaan luottamuksessa ei

juurikaan ole kysymys toimintaan tai tilanteisiin liittyvien riskien ennakoinnista eikä se niinkään kohdistu tilanteisiin, instituutioihin tai ryhmiin. (Kotkavirta 2000, 58–59.)

Voidaan puhua muun muassa luottavaisuudesta ja luottamuksesta sekä annetusta ja ansaitusta luottamuksesta. Lisäksi on ristiriitaisia mielipiteitä siitä, onko luottamus tiedollinen vai tunteellinen käsite. Edellä mainittujen seikkojen perusteella voi huomata, että luottamus on niin monimerkityksinen käsite, ettei sitä voi läheskään tyhjentävästi selittää (Kotkavirta 2000, 57).

Yksilöiden välisistä sosiaalisista suhteista voidaan myös erottaa erilaisia luottamuksen tyyppjejä. Karkeasti jaettuna sosiaaliset suhteet voidaan jakaa välittyneisiin ja välittömiin sen perusteella, miten niissä ollaan tekemisissä toisten kanssa. Vuorovaikutus on välittyntä ja abstraktimpaa, kun toinen on meille läsnä jossakin yleisessä roolissa tai tehtävässä. Välittyneessä vuorovaikutuksessa kohdataan ihmisiä esimerkiksi jonkin instituution edustajina, vaikkapa työkavereina tai opiskelijoina. Vastaavasti välitöntä ja henkilökohtaista vuorovaikutus on silloin, kun ollaan tekemisissä konkreettisesti jonkun toisen kanssa, eikä häneen liitetä mitään roolia. Käytännössä erottelu ei kuitenkaan ole näin selkeää, vaan nämä vuorovaikutuksen muodot jatkuvasti sekoittuvat toisiinsa. (Kotkavirta 2000, 60.)

Ehkä tätä vuorovaikutuksen muotojen sekoittumista voisi verrata poliisin ja asiakkaan väliseen vuorovaikutukseen virkatehtävällä, kun siviilihenkilö on toisaalta välittyneesti tekemisissä yhden poliisiorganisaatioon kuuluvan poliisimiehen kanssa, mutta toisaalta jokaisen sinisen haalarin alta paljastuu erilainen ja ainutlaatuinen poliisimies, joka omalla luonteellaan ja karismallaan vaikuttaa jokaiseen yksittäiseen asiakaskontaktiin. Poliisimies on työajallaan poliisin roolissa, mutta vapaa-ajallaan ”luonnollisen henkilön” roolissa. Tämän määrittelyn mukaan poliisi työssään olisi välittyneessä ja vapaa-ajallaan välittömässä vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa.

Luottamukseen liittyy myös epävarmuutta, pettymyksen mahdollisuus. Jos haluaa luottaa, on haluttava ja kyettävä ottamaan riskejä ja asetettava alttiiksi. (Ilmonen 2000, 7–8; Pentikäinen 2014, 16–17.) Kun ihminen kokee epäluottamusta jotakin henkilöä tai tahoaa kohtaan, mielessä pyörii kielteisiä tunteita ja luottavaisuuden puutetta toista kohtaan. Silloin voi epäillä, että toinen saattaa olla vihamielinen ja aiheuttaa harmia ajattelematta toisen parasta. (Pentikäinen 2014, 22.) Vihamielisyys poliisia kohtaan ei missään nimessä ole hyvä asia esimerkiksi poliisin työturvallisuuden näkökulmasta, joten tältäkin kannalta ajateltuna luottamuksen säilyttäminen poliisia kohtaan on erittäin tärkeää.

4.2 Luottamus poliisiin ja muihin viranomaisiin tai tahoihin

Luottamus ei synny itsestään, vaan se vaatii, että ihmiset ovat konkreettisesti tekemisissä toistensa kanssa (Ilmonen 2000, 14). Voisi ajatella, että tämä sama pätee myös poliisin ja turvapaikanhakijoiden välillä luottamusta rakennettaessa. Ajatellaan, että Suomeen vastatulle turvapaikanhakijat eivät välttämättä luota Suomen poliisiin ainakaan ennen kuin he ovat olleet täällä tekemisissä poliisin kanssa. Monissa maissa kun poliisiin ei luoteta yhtä paljon kuin Suomessa. Esimerkiksi Irakissa on laaja korruptio-ongelma ja korkeita virka-

miehiä on asetettu syytteeseen korruptiosta (Maahanmuuttovirasto 2016, 12). Luulemme, että esimerkiksi juuri korruptio voi vaikuttaa Irakissa kansalaisten luottamukseen maansa poliisia kohtaan.

Luottamus täytyykin ansaita, ja se luultavimmin syntyy onnistuneiden asiakaskontaktien kautta. Turvapaikanhakijoiden luottamus yhteiskunnan instituutioihin on koetuksella muuttuneessa elämäntilanteessa myös viranomaistahojen ulkopuolella. Kaikissa kohtaamisissa luottamuksen rakentumisen kannalta keskinäinen kunnioittaminen ja vastavuoroinen tunnustaminen ovat tärkeitä (Maiche 2016, 1.) Kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välistä luottamusta on tutkinut Kati Turtiainen (2008, 2), joka on todennut muun muassa yksilöllisen kohtelun, taustojen ymmärtämisen ja avun saamisen vaikuttavan osittain luottamuksen rakentumiseen uudessa maassa.

Yhteiskunnallisesta näkökulmasta on erityisen tärkeää, että ihmiset luottavat keskeisiin instituutioihin ja niiden toimintakykyyn (Kotkavirta 2000, 56). Suomen poliisi on yksi iso organisaatio, ja jokainen yksittäinen poliisimies on tärkeä osa sitä. Kun yksittäinen poliisimies mokaa, kansalaisten epäluottamus kohdistuu helposti koko organisaation tämän yhden ainoan poliisiin sijaan. Tästä esimerkkinä on paljon iltapäivälehtien otsikoissa pyörinyt Helsingin huumeepoliisin entinen päällikkö Jari Aarnio. Lukuisista rikoksista epäillyn ja sittemmin tuomitun Aarnion saamassa tuomiossa Hovioikeus on todennut Aarnion menettelyn vaarantaneen luottamusta poliisiin toimintaa kohtaan (Mattinen 2016). Toiminta ei siis vaarantanut luottamusta ainoastaan Aarniota itseään kohtaan, vaan koko poliisiorganisaatiota kohtaan. Jokainen poliisimies edustaa käytöksellään ja toiminnallaan niin töissä kuin vapaa-ajalla Suomen poliisia yleisesti, ei vain itseään.

Suomalainen filosofi Olli Lagerspetz on kyseenalaistanut sen, voiko instituutioihin ylipäättään luottaa samalla tavalla kuin ihmisiin. Hänen mukaansa instituutioille, kuten poliisiorganisaatiolle, voidaan osoittaa vain ”teknistä luottamusta”, joka liittyy tulevien tapahtumien ennakkointiin ja varsinainen luottamus sen sijaan kuuluu muihin kuin institutionaalsiin ihmissuhteisiin. (Kotkavirta 2000, 59.) Joka tapauksessa luottamus siis kohdistuu ihmiseen tai tahoon, johon luotetaan (Pentikäinen 2014, 16).

Kati Turtiainen (2008, 2) on sosiaalityön lisensiaatin tutkielmassaan tutkinut luottamuksen rakentumista kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä haastatteleamalla 13:a kiintiöpakolaista. Hän on erityisesti tarkastellut sitä, miten pakolaisuuden aikana koetut kokemukset vaikuttavat kertomuksiin luottamuksen rakentumisesta uuden maan viranomaisiin. Kertomuksista löytyi neljä erilaista pääkertomustyyppeä: luottamus-, konflikti-, vetäytymis- ja liittoutumiskertomukset.

Selkeimmin kulttuuriset tavat ja pakolaisuuden aiheuttamat vaikeat viranomaiskokemukset näkyivät liittoutumis-, vetäytymis- ja konfliktikertomuksissa. Näissä kertomuksissa suhdetta viranomaisiin voisi kutsua myös etuun tai uhkaan perustuvaksi luottamukseksi, jolloin viranomaisten kanssa ollaan tekemisissä tilanteen pakosta. Luottamuskertomuksissa sen sijaan vaikeista kokemuksista huolimatta oli olemassa luottamus uutta yhteiskuntaa kohtaan ja se perustui siihen, että länsimaisia yhteiskuntia pidetään oikeudenmukaisina, kun he ottavat vastaan pakolaisia. Luottamusrakenteeseen ennen Suomeen tuloa vaikuttivat kui-

tenkin muukin kuin menneisyys. Viranomaissuhteiden ja institutionaalisten tekijöiden lisäksi yksilön persoonallisilla tekijöillä ja kulttuurisilla käytännöillä näyttäisi olevan yhteyttä luottamusrakenteen syntymiseen uudessa yhteiskunnassa. (Turtiainen 2008, 26–31.)

Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tutkinut luottamusta viranomaisia kohtaan. Se teki vuosina 2014–2015 ”Ulkomaalaistaustaisten psyykinen hyvinvointi, turvallisuus ja osallisuus–ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi” -tutkimuksen (UTH), joka on tähän aiheeseen liittyvä laajin Suomessa tehty väestötutkimus. UTH-tutkimuksen yhtenä kysymyksenä kysyttiin luottamusta Suomen viranomaisiin.

Haastattelututkimukseen osallistui 3 262 Suomessa pysyvästi asuvaa 15–64-vuotiasta henkilöä, joiden molemmat vanhemmat olivat ulkomailla syntyneitä. Vastanneisiin sisältyi myös Suomessa syntyneitä niin sanottuja toisen polven maahanmuuttajia, lyhyen tai pitkän aikaa Suomessa asuneita henkilöitä sekä Suomen kansalaisia. Tutkimuksen tulokset kerättiin ennen syksyn 2015 turvapaikanhakijoiden räjähdysmäistä kasvua. (Castaneda ym. 2015, 3.)

Ulkomaalaistaustaisten luottamusta Suomen viranomaisiin kartoitettiin pyytämällä vastaajia arvioimaan asteikolla 1–5 heidän luottamustaan eri viranomaisiin. Numeron 1 valitsi vastaaja, joka ”ei luota ollenkaan” ja numeron 5, joka ”luottaa täysin”. Vastaajilta kysyttiin luottamusta seuraavia tahoja kohtaan:

- Julkinen terveydenhuolto
- Julkinen sosiaalihuolto
- Oikeuslaitos
- Poliisi
- Ihmiset yleensä

Vertailussa kaikki ulkomaalaistaustaiset ryhmät osoittivat luottamusta kaikkiin tarkastelussa oleviin tahoihin enemmän kuin Suomen koko väestö. Tulosten perusteella Suomen koko väestön luottamus myös ihmisiin yleensä oli matalammalla tasolla kuin ulkomaalaistaustaisten. Suomalaiset luottivat ihmisiin vastaustensa perusteella 60 %, kun taas ulkomaalaisten vastaava prosenttiluku oli 83 %. Ihmisiin yleensä luottavien osuus oli siis ulkomaalaistaustaisten joukossa 23 prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen väestössä. Poliisiin luottavien osuus koko ulkomaalaistaustaisten vastaajien joukosta oli noin 83% ja Suomen koko väestön joukosta noin 75%. Kyseisen tutkimuksen mukaan ulkomaalaistaustaiset luottavat Suomen poliisiin enemmän kuin Suomen koko väestö. (Castaneda ym. 2015, 19.) Tämä tulos on hieman ristiriidassa poliisibarometritutkimuksen tulosten kanssa (ks. seuraava alaluku 4.2.1), mutta tästä huomataan, että tulokset vaihtelevat tutkimuskohtaisesti.

Suomen valtiovarainministeri Petteri Orpo ja EU:n komission turvallisuusjohtaja Ilkka Salmi ovat ilmaisseet huolensa siitä, miten Suomessa tulevaisuudessa varmistetaan maahanmuuttajien luottamus Suomen viranomaisiin. Luottamuksen puute ja turvapaikan saaneiden hakeutuminen isoihin kaupunkeihin voi heidän mielestään tukea radikalisoitumista. Ei ainoastaan usko ja luottamus viranomaisiin vaan myös usko ja luottamus ihan tavalliseen suomalaiseen ihmiseen korostuu radikalisoitumista tukevien alakulttuurien vastaisessa

työssä. (Hienola 2016.) SPR:n Länsi-Suomen piirin Petäjäveden ja Puuppolan vastaanotto-keskusten johtaja Elina Hienolan (2016) mukaan luottamus viranomaisiin syntyy kuulluksi tulemisen, inhimillisyyden, kunnioituksen ja ihmisarvoisten kohtaamisten kautta. Jokainen positiivinen ja luottamusta lisäävä kohtaaminen arjessa lisää maahanmuuttajan uskoa suomalaisiin ja sitä kautta suomalaiseen viranomaisjärjestelmään.

Edellä kuvatun perusteella ei siis ole aivan yhdentekevää, kuinka poliisi työssään kohtelee vastaan tulevia turvapaikanhakijoita. Voi olla, että poliisin virkatehtävällä vastaan tuleva turvapaikanhakija ei luota ollenkaan oman maansa viranomaisiin, mutta saadessaan Suomen poliisilta osakseen hyvää ja inhimillistä kohtelua hän ajatteleekin heti, että Suomessa poliisiin voi luottaa. Uskomme, että jokainen kohtaaminen voi muuttaa käsitystä Suomen poliisista joko parempaan tai vastaavasti myös huonompaan suuntaan ja vaikuttaa poliisia kohtaan koettuun luottamukseen. Varmasti halutaan, että luottamus ennemmin muuttuu positiivisempaan kuin negatiivisempaan suuntaan. Mielestämme poliisin työturvallisuudenkin näkökulmasta on tärkeää, että poliisiin ennemmin luotetaan kuin ei luoteta.

Uskomme vahvasti siihen, että yksittäinen poliisi voi työtehtävillä hyvinkin paljon vaikuttaa omalla toiminnallaan siihen, minkälaisen kuvan hän ammattikunnastaan antaa ja syntyykö luottamusta asiakkaan ja poliisin välille. Luultavasti tavallisimmin arkipäiväisessä keskustelussa luottamus yhdistetään mielessä terminä ihmisten välisiin suhteisiin, kuten esimerkiksi pari- ja ystävyysuhteisiin. Ympäri halutaan luotettavia ystäviä ja samoin myös puolison toivotaan olevan luotettava ihminen. Kun luottamus näissä suhteissa petetään, on sitä vaikeaa saada takaisin. Saman luulisi pätevän myös poliisin työssä asiakas-kontaktien osalta; jos luottamus menetetään, kestää aikaa, että luottamus palaa samalle tasolle kuin se oli aiemmin.

4.2.1 Poliisibarometri

Poliisibarometri toimi tämän työn perustana ja ”innoittajana”, kun päätimme lähteä tutkimaan turvapaikanhakijoiden luottamusta Suomen poliisia kohtaan. Tämän työn aineistonkeruussa käytetyn kyselylomakkeen kysymykset (Liite 1) saivat myös paljon vaikutteita poliisibarometritutkimuksesta. Tässä alaluvussa esitellään hieman poliisibarometriä yleisesti ja sen tuloksia niiden kysymysten osalta, joita tämänkin työn kyselyssä käytettiin.

Poliisibarometri on haastattelututkimus, jossa tutkitaan Suomen kansalaisten käsityksiä poliisin toiminnasta ja sisäisen turvallisuuden tilasta. Tutkimus on toteutettu kahdeksan kertaa vuosina 1999–2014 eli noin joka toinen vuosi. (Sisäministeriö 2016, 7.) Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa poliisin ylijohdon strategisen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi ja edesauttaa poliisin yhteiskunnallista ohjausta. (Sisäministeriö 2016, 15.)

Tuoreimman eli vuoden 2016 poliisibarometritutkimuksen tulokset kuvastavat toukokuun 2016 tilannetta, jolloin tutkimus toteutettiin. Tutkimukseen haastateltiin yhteensä 1007:ää Manner-Suomessa asuvaa 15–79-vuotiasta suomalaista. (Sisäministeriö 2016, 7.) Tulosten mukaan suomalaiset luottavat poliisiin edelleen todella vahvasti ja kokevat olonsa täällä turvalliseksi. Vaikka esimerkiksi vuonna 2015 alkanut pakolaiskriisi ja viime aikojen terro-

ri-iskut Euroopassa ovat omiaan laskemaan ihmisten turvallisuuden tunnetta, luotetaan poliisiin Suomessa näistä seikoista huolimatta. (Sisäministeriö 2016, 5.)

Vuoden 2016 tulokset olivat poliisin näkökulmasta hyvät, mutta samalla on tärkeä tunnistaa, mitä vastaavien tulosten ylläpitäminen jatkossa vaatii. Heikko luottamus viranomaisia kohtaan vaikeuttaa työtä ja voi pahimmillaan johtaa syvenevään negatiivisen kehityksen kehään. Ihmiset eivät välttämättä anna poliisille sen työssään tarvitsemia tietoja tai ilmoita rikoksista, jonka seurauksena tulokset heikkenevät. Tämä on tärkeä tiedostaa, jotta poliisin suorituskyky säilyy sillä tasolla, että se vastaa tulevaisuuden tarpeisiin. (Sisäministeriö 2016, 5.)

Suomalaisilta selvitettiin heidän luottamustaan eri viranomaisia ja tahoja kohtaan. Arvioitavia tahoja olivat muun muassa poliisi, palo- ja pelastustoimi, oikeuslaitos ja tuomioistuimet sekä puolustusvoimat. Vahvinta luottamus oli palo- ja pelastustoimen toimintaan, sillä 99 % vastaajista kertoi luottavansa palo- ja pelastustoimeen melko tai erittäin paljon. Seuraavaksi eniten suomalaiset luottivat poliisiin (96 %), hätäkeskusten toimintaan (94 %), rajavartiolaitokseen (92 %), tulliin (91 %) ja puolustusvoimiin (88 %). (Sisäministeriö 2016, 27.)

Luottamus poliisiin oli vuoden 2016 tutkimuksen perusteella suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2010, mutta vastaavasti luottamus muihin keskeisimpiin turvallisuusviranomaisiin oli sen sijaan vahvistunut jonkin verran vuodesta 2010 vuoteen 2016 (Sisäministeriö 2016, 27). Syitä poliisia kohtaan koetun luottamuksen säilymiselle hyvällä tasolla voivat olla muun muassa poliisin hyvä koulutus, Suomen turvallisuus maailman mittakaavassa, poliisin ”vakioasiakkaiden” näkymättömyys poliisia koskevissa tutkimuksissa sekä toimittajien ja poliitikkojen, joihin kansa ei luota, hallitsema julkinen keskustelu, jossa kritisoidaan poliisia (Mäntymaa 2016).

Yksi tutkimuksessa tutkittu aihealue oli korruptio. Yhteensä 41 % vastaajista piti melko tai erittäin todennäköisenä, että poliisin sisällä esiintyy korruptiota tai epäeettistä toimintaa. Tulos oli lähes sama kuin kaksi vuotta aiemmin, mutta ero tätä aiempiin tuloksiin oli huomattava. Vielä vuosina 2007–2012 vastaava prosenttiosuus oli yhteensä 25–27 %. (Sisäministeriö 2016, 34.) Mahtoiko esimerkiksi Aarnion tapaus näkyä näissä vuoden 2016 poliisin sisäistä korruptiota koskevissa arvioissa? Sitä ei voi varmaksi sanoa, mutta luultavasti tällaisilla asioilla on vaikutusta kansalaisten näkemykseen ja mielipiteisiin poliisin korruptoituneisuudesta.

Suomalaiset näkevät poliisin partioivan lähiympäristössään aiempaa harvemmin. Vastaajilta kysyttiin ”Kuinka usein olette nähnyt poliisin partioivan asuinalueellanne?”. Vastaajista 35 % valitsi joko vaihtoehdon päivittäin tai viikoittain. Vuonna 2010 vastaava osuus oli 41 % ja vuonna 1999 44 %. (Sisäministeriö 2016, 41.) Vastausten perusteella poliisin näkyvyys katukuvassa on vähentynyt vuosien varrella, mikä ei tietenkään ole hyvä asia, sillä näkyvyydellä on myös vaikutusta kansalaisten turvallisuuden tunteeseen. Samalla aikavälillä poliiseja on vähennetty huomattava määrä, mikä varmasti näkyy tuloksissa.

Erot vastauksissa olivat melko suuria riippuen siitä, missä päin Suomea vastaaja asui. Etelä-Suomessa noin 42 % vastaajista oli nähnyt poliisin asuinalueellaan partioidessa päivittäin tai viikoittain. Vastaava prosenttiosuus oli Itä-Suomessa 38 %, Länsi-Suomessa 30 %, Lapissa 24 % ja Oulun läänissä 21 %. Etelä-Suomessa 28 % ei ollut nähnyt poliisia partioidessa asuinalueellaan koskaan tai oli nähnyt poliisipartion harvemmin kuin kuukausittain, mikä oli huomattavasti pienempi prosenttiosuus kuin muualla Suomessa. Vastaava prosenttiosuus oli Länsi-Suomessa 51 %, Lapissa 45 % , Itä-Suomessa 42 % ja Oulussa 53 %. (Sisäministeriö 2016, 42.)

Kansalaisten omakohtaiset poliisikontaktit vaikuttavat myös kansalaisten poliisia koskeviin arvioihin. Poliisibarometritutkimuksessa vastaajilta kysyttiin ovatko he olleet kontaktissa poliisin kanssa viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana esim. lupa-asiassa, rikoksen todistajana taikka asianomistajana. Yleisimmin poliisin kanssa oltiin kontaktissa lupa-asian yhteydessä, sillä 34 % oli ollut lupa-asian vuoksi tekemisissä poliisiin kanssa viimeisen 12 kuukauden aikana. 2010-luvulla on vähentynyt niiden osuus, joilla ei ole ollut lainkaan poliisikontakteja. (Sisäministeriö 2016, 93.)

Haastateltavilta kysyttiin myös mielipidettä siitä, millä tavoin poliisi heidän mielestään suhtautuu muista kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin verrattuna suomalaisiin. Pitkän aikavälin vastauksia tarkastellessa yhä suurempi osa suomalaisista ajattelee poliisin suhtautuvan muista kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin samalla tavalla kuin suomalaisiin. Varsinkin 2010-luvulla on havaittavissa selkeä muutos tähän suuntaan. Vuonna 1999 vastaajista 45 % oli sitä mieltä, että poliisi suhtautuu muista kulttuureista lähtöisin oleviin samalla tavalla kuin suomalaisiin, mutta vuonna 2016 tätä mieltä oli jo 54 %. (Sisäministeriö 2016, 104.)

Lokakuussa 2016 julkaistun poliisibarometritutkimuksen mukaan suomalaisten luottamus poliisiin on pysynyt hyvällä tasolla, sillä 96 % suomalaisista luottaa poliisiin melko paljon tai erittäin paljon (Sisäministeriö 2016, 27). Suomalaiset luottavat poliisiin, mutta missä määrin turvapaikanhakijat luottavat Suomen poliisiin? Tähän kysymykseen emme pysty antamaan tyhjentävää vastausta, mutta turvapaikanhakijoille kohdennetun kyselyn avulla pyritään tätä asiaa selvittämään. Tämän tutkimuksen tulokset esitellään luvussa 6.

5 KYSELYTUTKIMUS VASTAANOTTOKESKUKSESSA PÄÄKAUPUNKISEUDULLA JA POHJANMAALLA

5.1 Tutkimuksen lähtökohta ja tutkimustehtävä

Halusimme tehdä opinnäytetyön turvapaikanhakijoihin liittyen aiheen ajankohtaisuuden vuoksi, ja toiselle meistä ehdotettiin työharjoittelussa mielenkiintoiseksi aiheeksi tutkia turvapaikanhakijoiden luottamusta Suomen poliisiin. Tuo aihe kiinnosti molempia ja päätimme lähteä tutkimaan asiaa.

Olimme myös kuulleet erilaisia huhuja ja oletuksia siitä, mitä mieltä turvapaikanhakijat ovat Suomen poliisista ja että he eivät luota Suomen poliisiin. Halusimme tämän tutkimuksen avulla selvittää, pitävätkö nämä huhut paikkansa. Tutkimustuloksista voi olla todennäköisesti jotain hyötyä myös jokaiselle poliisille omassa työssään.

Toinen meistä oli opintoihin sisältyvässä työharjoittelussa pääkaupunkiseudulla ja toinen Pohjanmaalla. Tämän tiimoilta saatiin idean toteuttaa tutkimus yhdessä vastaanottokeskuksessa pääkaupunkiseudulla ja Pohjanmaalla, jotta saamme kerättyä enemmän vastauksia yhden vastaanottokeskuksen sijaan. Toinen syy sille, miksi vastaanottokeskukset valittiin juuri näiltä seuduilta oli se, että vastauksien avulla pystytään arvioimaan, onko turvapaikanhakijan maantieteellisellä olinpaikalla vaikutusta luottamukseen poliisia kohtaan. Poliisin resursseja vähennetään koko ajan, mikä näkyy etenkin maakunnissa, joten on tärkeää tietää mikäli se heijastuu luottamukseen.

Tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat:

- *Missä määrin turvapaikanhakijat pääkaupunkiseudulla ja Pohjanmaalla luottavat poliisiin ja onko luottamuksessa alueellisia eroja?*
- *Missä määrin turvapaikanhakijat pääkaupunkiseudulla ja Pohjanmaalla luottavat poliisiin suhteessa muihin viranomaisiin tai tahoihin?*
- *Mikä selittää turvapaikanhakijoiden kokemaa luottamusta?*

Tutkimuksen hypoteesi eli oletamus on, että mikäli vastaaja ei luota oman kotimaansa poliisiin, ei hän luota poliisiin myöskään Suomessa. Tutkimustulosten yhteydessä, alaluvussa 6.4, nähdään pitääkö tämä oletamus paikkansa.

5.2 Tutkimusmenetelmänä kvantitatiivinen tutkimus

Tutkimukset voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään: kvalitatiivisiin eli laadullisiin ja kvantitatiivisiin eli määrällisiin tutkimuksiin. Tyypillisesti laadullisissa tutkimuksissa aineisto kerätään haastattelemalla ja määrällisessä tutkimuksessa kyselyn avulla. (Hirsjärvi ym. 2008, 174–176.) Kyselylomaketutkimuksessa vastaaja lukee kirjallisen kysymyksen ja vastaa siihen itse kirjallisesti. (Vilka 2015, 94.)

Halusimme toteuttaa tutkimuksen kvantitatiivisesti kyselyn avulla. Myös haastattelututkimuksen mahdollisuutta pohdittiin, mutta tulimme siihen tulokseen, että tässä tapauksessa kysely palvelee meitä paremmin, koska halusimme saada mahdollisimman paljon vastauksia laajemman yleiskuvan saamiseksi. Ajattelimme myös, että kyselyllä saamme varmasti paljon rehellisempiä vastauksia kuin haastattelemalla, kun vastaajan ei tarvitse puhua meille omista tuntemuksistaan, vaan hän voi anonyymisti eli nimettömänä vastata kyselyyn.

Kyselylomake voidaan lähettää sähköpostitse, mutta tällöin kaikilla tutkimusjoukkoon kuuluvilla täytyisi olla samanlaiset mahdollisuudet internetin ja sähköpostin käyttöön. Sähköisiin kyselyihin liittyy myös tutkimuseettisiä ongelmia. (Vilka 2015, 95.) Tämän työn toteutuksessa sähköinen kysely ei ollut mahdollinen, sillä vastaajat asuvat vastaanottokeskuksessa, jossa kaikilla ei todennäköisesti ole tietokonetta käytössään. Toisekseen

ulkomaalaisten vastaajien takia halusimme, että kyselyyn voi vastata useammalla kuin yhdellä kielellä, joten tästäkään syystä sähköinen kysely ei tullut kyseeseen. Aineisto päädyttiin keräämään paperisen kyselylomakkeen, jolloin tutkimuksen eettisyyskin toteutuu paremmin.

Kvantitatiiviselle tutkimukselle eli tälle meidänkin kyselytutkimukselle tyypillisiä piirteitä ovat mm. johtopäätöksiä tekeminen aiempien tutkimusten perusteella, hypoteesien esittäminen ja aineiston tilastollinen käsittely (Hirsjärvi ym. 2008, 136). Tilasto on yhteenvetomien yksittäisten vastausten pohjalta (Valli 2015, 15). Aineiston tilastollisessa käsittelyssä hyödynnettiin Webropol-kyselytyökalua (ks. alaluku 5.4).

5.3 Kyselyn toteuttaminen

Kysely toteutettiin niin sanottuna Survey-tutkimuksena. Survey-tutkimukselle on tyypillistä, että aineisto kerätään standardoidussa muodossa tietyltä ihmisjoukolta ja kerätyn aineiston avulla pyritään vertailemaan, kuvailemaan ja selittämään joitakin asioita (Hirsjärvi ym. 2008, 130).

Aineiston keräämistä varten tarvittiin kyselylomake. Määrällisissä tutkimuksissa hyödynnetään paljon valmiita aineistoja, mutta tähän aiheeseen juuri sopivaa tai oikeanlaista aineistoa ei ollut valmiina, joten se kerättiin itse. Kysely suunniteltiin ja kyselylomake tehtiin itse hyödyntäen aikaisemmin tehtyjä vastaavia kyselytutkimuksia, kuten poliisibarometriä (ks. alaluku 4.2.1).

Alkuperäinen suomenkielinen kyselylomake koostui 19:stä kysymyksestä. Katso lisää liitteestä 1. Suomenkielinen kyselylomake käännettiin vastaajia varten kolmelle kielelle: englanniksi (Liite 4), venäjäksi (Liite 7) ja arabiaksi (Liite 10). Aineisto päädyttiin keräämään näillä kolmella kielellä, sillä näille kielille löydettiin kääntäjät ystäväpiiristä, ja alustavien tietojen mukaan suurin osa vastaanottokeskusten turvapaikanhakijoista osasi näitä kieliä. Ammattikäntäjällä kyselyn kääntäminen olisi tullut opiskelijalle erittäin kalliiksi, joten tuttuun hyödyntäminen kääntämisessä oli järkevin ja edullisin vaihtoehto. Tältä osin tiedostettiin jo ennen kyselyn toteuttamista se, että kyselyn vastaajat rajautuivat näitä kolmea kieltä puhuviin/ymmärtäviin.

Kyselylomakkeessa ei ollut yhtäkään avointa kysymystä, ettei vastauksia tarvinnut enää käännättää suomeksi aineiston keräämisen jälkeen. Useimmat kysymykset aseteltiin Likert-asteikon muotoon, jonka vastauskaalan ääripäissä olevat vastausvaihtoehdot ovat toistensa vastakohtia (Hirsjärvi ym. 2008, 195). Likert-asteikollisessa kysymyksessä vastausvaihtoehdot on valmiiksi nimetty, joten asteikolta on löydyttävä myös neutraali vaihtoehto, kuten ”en osaa sanoa”, jotta jokaiselle löytyy sopiva vastausvaihtoehto (Valli 2015, 57). Katso lisää liitteestä 1.

Suurin osa kyselyn kysymyksistä olivat sellaisia, joita oli jo aiemmin käytetty muissa tutkimuksissa, kuten poliisibarometritutkimuksessa (ks. alaluku 4.2.1). Kysymykset luotta-

muksesta nais- ja miespoliisiin suunniteltiin itse siltä pohjalta, mitä haluttiin vielä lisäksi tietää.

Kyselyn oheen tehtiin erillinen saatekirje (Liite 2) ja vastausohje (Liite 3), jotka nekin käännettiin kaikille kolmelle kielelle eli englanniksi (Liitteet 5 ja 6), venäjäksi (Liitteet 8 ja 9) ja arabiaksi (Liitteet 11 ja 12). Saatekirjeessä kerrottiin yleisesti, minkä takia kysely tehdään, kuka sitä tekee ja mihin saatuja vastauksia käytetään. Saatekirjeestä vastaajalle kävi ilmi, että kyselyyn vastaaminen tapahtuu anonyyminä eli nimettömänä ja vastaaminen perustuu täysin vapaaehtoisuuteen. Saatekirjeessä korostettiin, että vastaamisella ei ole vaikutusta turvapaikkahakemuksen käsittelyyn eli saadut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastausohjeessa kerrottiin tarkemmin kyselyn rakenteesta ja kyselyyn vastaamisesta. Tällä varmistettiin, että ennen vastaamista jokainen vastaaja varmasti ymmärtää mistä kyselyssä on kyse ja miten siihen tulee vastata.

Kyselyn varsinaisen toteuttamisen osalta vastuu jaettiin kahtia: Toikkanen keräsi aineiston pääkaupunkiseudulta ja Saarivaara Pohjanmaalta. Tämä oli luonnollinen jako ja tehokasta yhteistyötä. Kumpikin keräsi aineiston sieltä päin Suomea, missä oli aiemmin ollut työharjoittelussa. Toikkanen teki kyselyn yhdessä pääkaupunkiseudun vastaanottokeskuksessa 10.2.2017, jolloin siellä oli asukkaana 155 turvapaikanhakijaa. Vierailu kesti noin pari tuntia, jonka aikana halukkaat vapaaehtoiset asukkaat vastasivat kyselyyn. Vastaajat palauttivat täytetyn kyselylomakkeen heti vastattuaan Toikkaselle, jolloin lomakkeiden tallessa pysyminen varmistettiin, eikä vastauksia päässyt katoamaan ylimääräisten välikäsien takia. Vastauksia pääkaupunkiseudulta saatiin 26 kappaletta.

Pohjanmaan osalta Saarivaaran oli tarkoitus tehdä kysely samalla tavalla ja samana päivänä kuin pääkaupunkiseudullakin. Suunnitelma ei toteutunut, mutta syy sille oli meistä riippumaton. Aikataulusyistä kysely haluttiin saada tehtyä myös Pohjanmaan osalta niin pian kuin mahdollista, joten lopputulos oli se, että Saarivaara lähetti tuolla samalla viikolla kaikille kolmelle eri kielelle käännettyt kyselylomakkeet saatekirjeineen ja vastausohjeineen vastaanottokeskuksen johtajalle sähköpostitse, ja vastaanottokeskuksen työntekijä organisoivat viikonlopun aikana vastausten keräämisen kaikilta vapaaehtoisesti kyselyyn osallistuneilta asukkailta. Saarivaara haki Pohjanmaalta siellä kertyneet vastaukset henkilökohtaisesti 13.2.2017, jonka jälkeen kysely oli kokonaisuudessaan toteutettu niin pääkaupunkiseudulla kuin Pohjanmaallakin. Pohjanmaan vastaanottokeskuksessa asui kyselyn toteuttamisen aikaan noin 120 turvapaikanhakijaa, joista 22 vastasi kyselyyn.

5.4 Vastausten käsittely ja analysointi

Tarkoitus oli saada mahdollisimman paljon vastauksia, joten kaikkien näiden kahden vastaanottokeskuksen asukkaiden toivottiin, kielirajoitteet huomioiden, vastaavan kyselyyn. Vastausten analysointiin otettiin mukaan kaikki saadut vastaukset (yht. 48 kpl). Kyselyyn vastasi siis noin neljäsosa kaikista näistä kahdessa vastaanottokeskuksessa asuvista turvapaikanhakijoista. Olimme tyytyväisiä saatujen vastausten määrään, sillä emme olettaneet, että vastauksia olisi välttämättä saatu näinkään paljon. Kielirajoitteet huomioiden saatujen vastausten määrä oli hyvä.

Kyselyaineiston tilastollisessa käsittelyssä käytettiin Webropol-kyselytyökalua, jonne syötettiin jokaisen kyselylomakkeen vastaukset yksi kerrallaan. Tässä yhteydessä havaittiin pieni virhe arabiaksi käännettyssä kyselylomakkeessa. Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajan sukupuolta, johon vastausvaihtoehdot alkuperäisellä suomenkielisellä kyselylomakkeella olivat järjestyksessään nainen ja mies. Arabiankielisen lomakkeen vaihtoehdot oli käännetty juuri toisin päin: mies ja nainen. Tämä huomattiin ainoastaan siksi, että Toikkanen oli itse läsnä pääkaupunkiseudun vastaanottokeskuksessa silloin, kun turvapaikanhakijat vastasivat kyselyyn. Siellä kyselyyn vastasi vain kaksi naista (ks. alaluku 6.1), mutta vastausten mukaan jo pelkästään arabiaksi vastanneita naispuolisia olisi ollut huomattavasti enemmän, joten epäily heräsi.

Sukupuolikysymyksen käännös tarkistettiin vielä kyselyn arabiaksi kääntäneeltä henkilöltä itseltään, jolloin varmistui, että sukupuolikysymyksen vastausvaihtoehdot olivat lipsahaneet juuri päinvastaiseen järjestykseen kuin suomenkielisellä lomakkeella. Onneksi tämä virhe käännöksessä huomattiin, sillä muuten vastaajien sukupuolijakauma olisi täysin väärin ja tutkimuksen luotettavuus heikentynyt.

Tuon käännösvirheen huomaamisen jälkeen pohdittiin käännösten luotettavuutta yleisesti. Englanninkielinen lomake pystyttiin itse tarkistamaan vielä ennen kyselyn toteuttamista, mutta kumpikaan meistä ei osaa venäjää tai arabiaa, joten näiden kielten osalta käännösten tarkistaminen oli mahdotonta. Täytyi vain luottaa siihen, että käännökset oli tehty suomenkielistä lomaketta vastaaviksi. Tästä syystä tällaiset inhimilliset pienet virheet lomakkeissa tämän yhden käännösvirheen lisäksi voivat olla mahdollisia.

Myös vastausohjeiden noudattamisessa havaittiin pientä epätarkkuutta. Vaikka ohjeissa luki selkeästi, että kunkin kysymyksen kohdalla voi valita vain yhden annetuista vastausvaihtoehdoista, oli joukossa silti lomakkeita, joissa yhteen kysymykseen oli vastattu kaksi eri vaihtoehtoa. Tällaisissa tapauksissa jouduttiin tekemään päätelmiä vastaajan tarkoittamasta ”oikeasta” vastauksesta seuraavilla kuvien avulla havainnollistetuilla tavoilla.

14. На сколько по-вашему вероятно, что в полиции на вашей родине встречается коррупция?

очень вероятно

довольно вероятно

возможно

не очень вероятно

со всем не вероятно

не могу сказать

Kuva 1. Esimerkki kahdesta valitusta vastausvaihtoehdosta, jotka ovat asteikolla lähellä toisiaan.

9. How have the police in your home country treated you in those situations?

Very well

Pretty well

Not well but not badly either

Pretty badly

Very badly

I can't tell

Kuva 2. Esimerkki kahdesta valitusta vastausvaihtoehdosta, jotka ovat toistensa ääripäitä.

Kuvat 1 ja 2 otettiin esimerkeiksi keräämästämme kyselyaineistosta monien muiden vastaavien vastausten joukosta. Kuvien kysymykset näkee suomeksi suomenkielisestä kyselylomakkeesta (Liite 1). Kuten kuvista näkee, vastauksien suhteen tehtiin kompromisseja niissä tilanteissa, joissa vastaaja vastasi yhteen kysymykseen kaksi eri vastausvaihtoehtoa. Vihreä ympyrä kuvastaa sitä vastausta, joka syötettiin Webropoliin vastaajan vastauksena kyseiseen kysymykseen. Kyseisissä tapauksissa päädyttiin siis valitsemaan aina neutraalimpi vaihtoehto. Tämä tulee ottaa huomioon seuraavassa luvussa 6 tuloksia tulkitessa.

Vastausten Webropol-syötön yhteydessä huomattiin myös, että yhdestä Pohjanmaalla täytetystä kyselystä puuttui ensimmäinen sivu, jossa kysyttiin vastaajan perus- ja taustatietoja, mm. vastaanottokeskuksen sijaintia. Kyseisellä lomakkeella vastaukset oli kuitenkin täytetty muilta osin, joten kyseisen vastaajan vastaukset päätettiin ottaa mukaan tulosten analysointiin. Tämä tulee ottaa huomioon tulososion (luku 6) kuvioita tarkastellessa, kun Pohjanmaan ja Pääkaupunkiseudun vastaajien määrän (N) yhteenlaskettu summa jää yhden vajaaksi kysymyksen kokonaisvastaajamäärästä (n), joka löytyy kuvioiden vasemmasta ylänurkasta.

Kuten suomenkielisestä suomenkielisestä kyselylomakkeesta (Liite 1) näkee, vastaajilta kysyttiin kyselyssä heidän syntymävuottaan, mutta tulosten analyysivaiheessa ikä-muuttuja luokiteltiin uudeksi viisiluokkaiseksi muuttujaksi seuraavasti: alle 20-vuotiaat, 21–30-vuotiaat, 31–35-vuotiaat, 36–45-vuotiaat ja yli 45-vuotiaat. Ikä luokiteltiin viisiportaiseksi muuttujaksi tulosten tilastollista analysointia varten.

Vastauksia tulkitessa ihmettelimme sitä, minkä takia ikä puuttui niin monesta kyselylomakkeesta. 48:sta vastaajasta jopa 18:n ikä ei tullut tietoomme. Pohdimme, onko vastaaja saattanut ajatella, että iän perusteella voidaan jälkepäin yksilöidä vastaukset häntä itseään koskeviksi. Kysymys on myös muuten voinut tuntua liian henkilökohtaiselta. Mahdollista voi olla myös, että vastaaja ei yksinkertaisesti tiedä ikäänsä tai on valehdellut sen turvapaikkaprosessin yhteydessä, eikä tästä syystä vastannut kysymykseen. Ikäkysymys ei ollut ainoa, johon osa vastaajista jätti vastaamatta, mutta tyhjiä vastauksia oli selkeästi eniten juuri tämän kysymyksen kohdalla. Tämä vaikuttaa osaltaan kyselyn luotettavuuteen, kun emme tiedä minkä ikäisiltä vastaajilta vastaukset ovat peräisin.

Tutkimuksen luotettavuutta voi heikentää myös monet muut seikat edellä mainittujen lisäksi. Paitsi edellä mainitut asiat myös satunnaisvirheet voivat heikentää luotettavuutta, jos

esimerkiksi vastaaja muistaa väärin jonkin kyselyssä kysytyn asian tai ymmärtää kysymyksen eri tavoin kuin tutkija. (Vilkkä 2015, 194.) Tällaiset väärin muistamiset tai väärinymmärtämiset ovat hyvin mahdollisia myös tässä tutkimuksessa.

Ylipäättään luottamus on käsitteenä niin monimuotoinen, että sitä on hieman vaikea tutkia. Ilmosen ja Jokisen (2002, 213) mukaan ei edes ole järkevää tutkia luottamusta sinänsä esimerkiksi kysymällä luottaako vastaaja ihmisiin hyvin paljon, jonkin verran vai ei lainkaan, sillä luottamus on ajankohdasta ja tilanteesta riippuva ilmiö. Tämä työ perustui pitkälti juuri tällaisiin kysymyksiin aivan kuten esimerkiksi poliisibarometrikin. Voidaankin siis pohtia, saatiinko tällaisilla kysymyksillä päteviä ja tavoiteltuja tai ennen kaikkea luotettavia vastauksia. Ajankohta- ja tilannesidonaisuuteen liittyen on myös syytä muistaa, että tämän kyselyn tulokset turvapaikanhakijoiden luottamuksesta Suomen poliisia kohtaan kuvaavat vain helmikuun 2017 tilannetta yhdessä pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan vastaanottokeskuksessa.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esitellään kyselyssä kysytyjä kysymyksiä ja niihin saatuja vastauksia. Ensimmäisestä alaluvusta käy ilmi, millaisen taustan omaavia henkilöitä kyselyyn vastasi. Toisessa alaluvussa käsitellään tuloksia niiden kysymysten osalta, jotka kertovat vastaajan kokemuksista ja mielipiteistä poliisin toiminnasta sekä hänen kotimaassaan että Suomessa. Kolmannessa alaluvussa käsitellään tutkimuksen kannalta tärkeimpiä tuloksia eli vastaajan luottamusta eri viranomaisiin ja tahoihin kotimaassaan ja Suomessa. Kaikkien näiden alalukujen tuloksia on silti syytä tarkastella yhtenä isona kokonaisuutena, sillä luottamukseen poliisia kohtaan voivat vaikuttaa niin monet seikat.

Tulosten esittelyn tukena käytetään paljon kuvioita, pääosin pylväsdiagrammeja, jotka on otettu kuvakaappauksena Webropolista. Kuvioiden tarkoitus on helpottaa lukijaa ja havainnollistaa tuloksia paremmin. Kuvioita ja tekstiä yhdessä tulkittaessa on syytä huomioida, että kuvioissa vastaajien määrät näytetään lukumäärinä, mutta tekstissä käytetään tämän lisäksi prosenttimääriä ilmaisemaan samoja asioita. Ilmoitetut prosenttimäärät on tarkistettu Webropolista, mutta kuvioissa on haluttu esittää vastaajien määrät lukumäärinä. Kunkin kuvion vasemmassa yläreunassa näkyvä vastaajien määrä (n) tarkoittaa vain siihen yksittäiseen kysymykseen vastanneiden määrää, minkä takia tuo luku vaihtelee kuvioittain.

Saatuja tuloksia vertaillaan alueellisesti Pohjanmaan ja pääkaupunkiseudun välillä, ja esitellään mahdollisia vastausten perusteella havaittuja alueellisia eroja tai yhtäläisyyksiä. Lisäksi tuloksia verrataan vastauksia aiemmin tehtyihin tutkimuksiin, joissa on tutkittu luottamusta Suomen poliisia ja muita viranomaisia kohtaan ja tarkastellaan, ovatko tämän työn tulokset yhtään samansuuntaisia näiden aiempien tutkimustulosten kanssa. Täytyy kuitenkin muistaa, että tämän tutkimuksen tuloksia ei voi täysin verrata esimerkiksi poliisibarometrin tai THL:n tutkimusten tuloksiin (ks. alaluku 4.2 ja 4.2.1), sillä tämä tutkimus on toteutettu kyselyn avulla kun taas em. tutkimukset on toteutettu haastattelututkimuksena. Lisäksi ero vastaajien määrässä on todella suuri näissä kahdessa tutkimuksessa verrattuna tähän tutkimukseen.

Tutkimustuloksia ei pidä yleistää niiden pätevyyden ulkopuolelle, esimerkiksi toiseen aikaan tai paikkaan (Valli 2015, 194). Näin ollen tämän kyselyn tuloksia ei voi myöskään yleistää kaikkia Suomen turvapaikanhakijoita koskeviksi, sillä kyselyyn vastasi turvapaikanhakijoita vain yhdestä vastaanottokeskuksesta pääkaupunkiseudulta ja Pohjanmaalta. Lisäksi tulosten yleistettävyyttä rajoittaa kielirajoitus. Rajoituksista huolimatta tämän työn tulokset voivat kertoa turvapaikanhakijoiden kokemasta luottamuksesta yleisemminkin.

6.1 Vastaajien taustatiedot

Tässä alaluvussa esitellään, minkälaisista vastaajista aineisto koostui. Taustatietoina kysyttiin vastaajan sukupuolta, syntymävuotta, kansalaisuutta/kotimaata, vastaanottokeskuksen sijaintia ja aikaa, jonka hän oli ollut turvapaikanhakijana Suomessa.

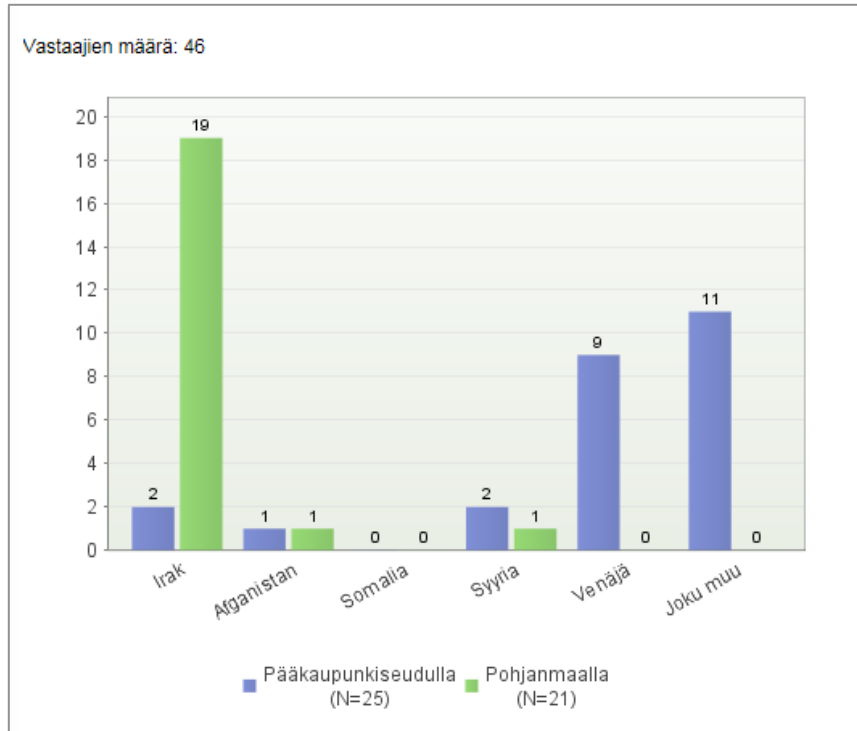
Tutkimusaineisto koostui 48:sta vastauksesta. Vastaajista 26 (55 %) oli pääkaupunkiseudun vastaanottokeskuksesta ja 22 (45 %) Pohjanmaan vastaanottokeskuksesta. Kyselyn vastaajiksi valikoituivat sattumanvaraisesti ne turvapaikanhakijat, jotka halusivat itse vapaaehtoisesti vastata kyselyyn.

Kaikista vastaajista 40 (87 %) oli miehiä ja kuusi (13 %) naisia. Kaksi vastaajaa Pohjanmaalta jätti vastaamatta kokonaan sukupuolikysymykseen. Pääkaupunkiseudun vastaajista vain kaksi oli naisia. Pohjanmaalla naisvastaajia oli tuplamäärä pääkaupunkiseudun naisvastaajiin verrattuna eli yhteensä neljä kappaletta. Alueellisesti vertailtuna Pohjanmaalla kyselyyn vastanneista 80 % oli miehiä ja 20 % naisia, kun taas pääkaupunkiseudun vastaajista 92 % oli miehiä ja vain 8 % naisia. Voidaan kuitenkin todeta, että miehiä oli vastaajien joukossa huomattavasti enemmän kuin naisia. Tämä rajaa johtopäätösten tekemistä siten, että sukupuolten välisiä eroja suhteessa poliisia kohtaan koettuun luottamukseen ei voida tarkastella.

Selville saatiin vain 30 vastaajan ikä, sillä kaikista vastaajista jopa 18, eli lähes kolmasosa, jätti kokonaan vastaamatta ikäkysymykseen, mikä on todella suuri määrä näin pienessä kyselyaineistossa. Pohjanmaalla suurin osa vastaajista oli alle 35-vuotiaita, kun taas pääkaupunkiseudun vastaajista enemmistö oli yli 36-vuotiaita. Kaikkien vastanneiden iän keskiarvo oli noin 37 vuotta, mutta yli 50-vuotiaitakin oli vastaajien joukossa. Mielestämme ikäjakauma oli aineiston kokoon nähden suhteellisen laaja ja samansuuntainen vuoden 2016 poliisibarometritutkimuksen kanssa, jonka vastaajat olivat 15–79-vuotiaita (Sisäministeriö 2016, 7).

Tuloksia tulkitessa on tärkeää ja mielenkiintoista tietää minkä maalaisista vastaajista aineisto koostui. Kuten kuviosta 1 nähdään, suurin osa vastaajista oli irakilaisia. Merkittävää on kuitenkin huomata, että irakilaisia oli jopa 90 % kaikista Pohjanmaan vastaajista, mutta pääkaupunkiseudun vastaajista vain 8 % oli kotoisin Irakista.

Kansalaisuus/kotimaa

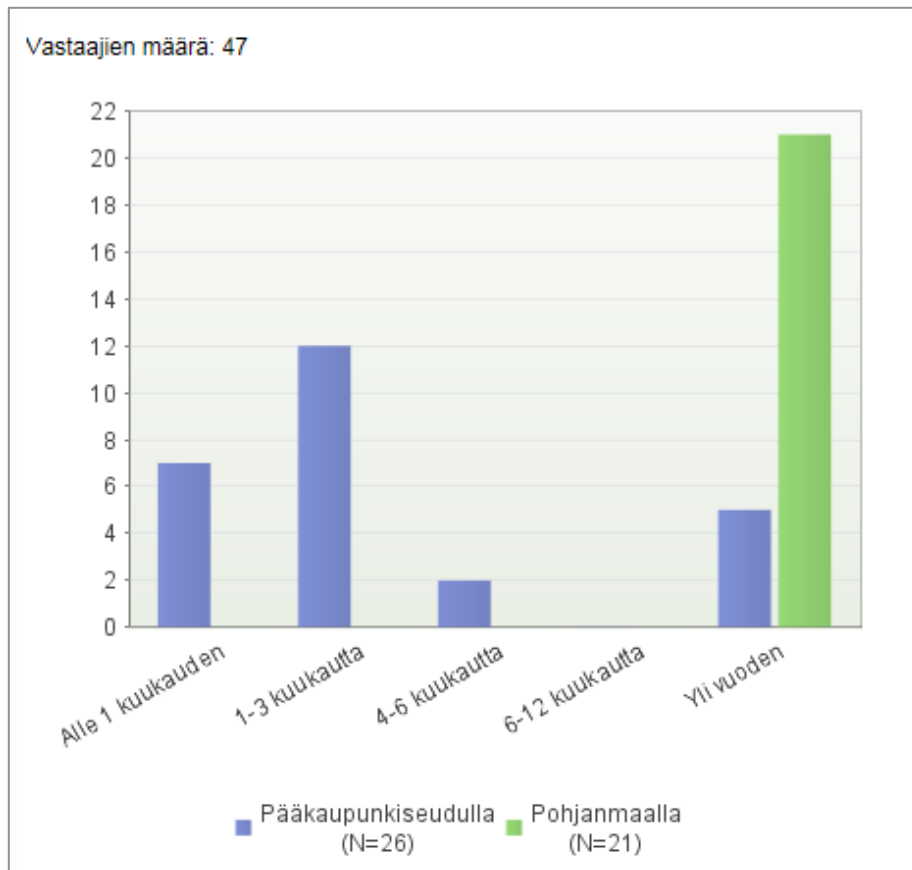
Kuvio 1. Kansalaisuus-/kotimaajakauma vastaajien kesken (lkm).

Syyrialaistaisten ja afganistanilaisten vastaajien osuus otoksessa oli hyvin pieni, eikä yksikään vastaajista ollut Somaliasta, kuten kuviosta 1 nähdään. Tämä tulos todella yllätti, sillä etukäteen vuoden 2016 turvapaikanhakijatilaston perusteella Irak, Afganistan, Somalia ja Syyria olivat ne maat, joista eniten tuli Suomeen turvapaikanhakijoita (Maahanmuuttovirasto 2017h). Tästä johtuen nämä kyseiset maat olivat tämänkin tutkimuksen kyselyssä vastausvaihtoehtoina mukana. Myös kyselyssä käytetyillä kielillä oli vaikutusta ja esimerkiksi Venäjä valikoitui mukaan sen takia. Uskoimme kuitenkin etukäteen, että afganistanilaisia, somalialaisia ja syyrialaisia olisi ollut vastaajien joukossa enemmän.

Mielenkiintoista oli huomata myös se, että noin viidesosa vastaajista oli venäläisiä, mitä ei ehkä ihan heti olisi tullut ajatelleeksi. Jälkikäteen ajateltuna oli harmillista, että lähes neljäsosan vastaajista (noin 24 %) kansalaisuus jäi kokonaan mysteeriksi, ja näistä kaikki olivat pääkaupunkiseudulta. Kaksi vastaajaa pääkaupunkiseudulta oli kuitenkin kirjoittanut lomakkeeseen kotimaansa (Etiopia ja Intia), vaikka avointa vastaustilaa ei ollut. Voidaan todeta, että joka tapauksessa pääkaupunkiseudun vastaanottokeskuksessa oli vastaajien keskuudessa laajempi kirjo eri kansalaisuuksia kuin Pohjanmaalla.

Vastaajalta kysyttiin myös aikaa, jonka hän oli ollut Suomessa turvapaikanhakijana. Tämä on tärkeä tieto, jotta saadaan vähän käsitystä siitä, kuinka pitkän ajan kokemukseen myöhemmät arviot Suomen poliisista perustuvat. Kuten kuviosta 2 näkee, kaikki Pohjanmaan vastaajat olivat olleet Suomessa turvapaikanhakijana jo yli vuoden, kun taas pääkaupunkiseudun vastaajista yli vuoden Suomessa oli ollut vain noin 19 %. Suurin osa (noin 81 %) pääkaupunkiseudun vastaajista oli ollut Suomessa vasta alle 6 kuukautta.

Kuinka kauan olet ollut turvapaikanhakijana Suomessa?

Kuvio 2: Vastaajien Suomessa viettämä aika helmikuuhun 2017 mennessä.

Kuvion 2 mukainen ero pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan vastaajien välillä selittyy varmasti sillä, että pääkaupunkiseudun vastaanottokeskus on niin sanottu transit-keskus, jossa asukkaat majoittuvat vain hetken aikaa turvapaikkaprosessin alkuvaiheessa ennen uudelleensijoittamistaan. Transit- eli kauttakulkukeskuksissa asutaan maahantulon jälkeen turvapaikkatutkinnan ja –puhuttelun ajan. Pohjanmaan vastaanottokeskuksessa asukkaat puolestaan majoittuvat yhtäjaksoisesti pidempään eli se on niin sanottu asumisvaiheen vastaanottokeskus. (Lähtenmäki 2013, 13.) Tämä ero Suomessa vietetyssä ajassa täytyy huomioida vastauksia tulkitessa.

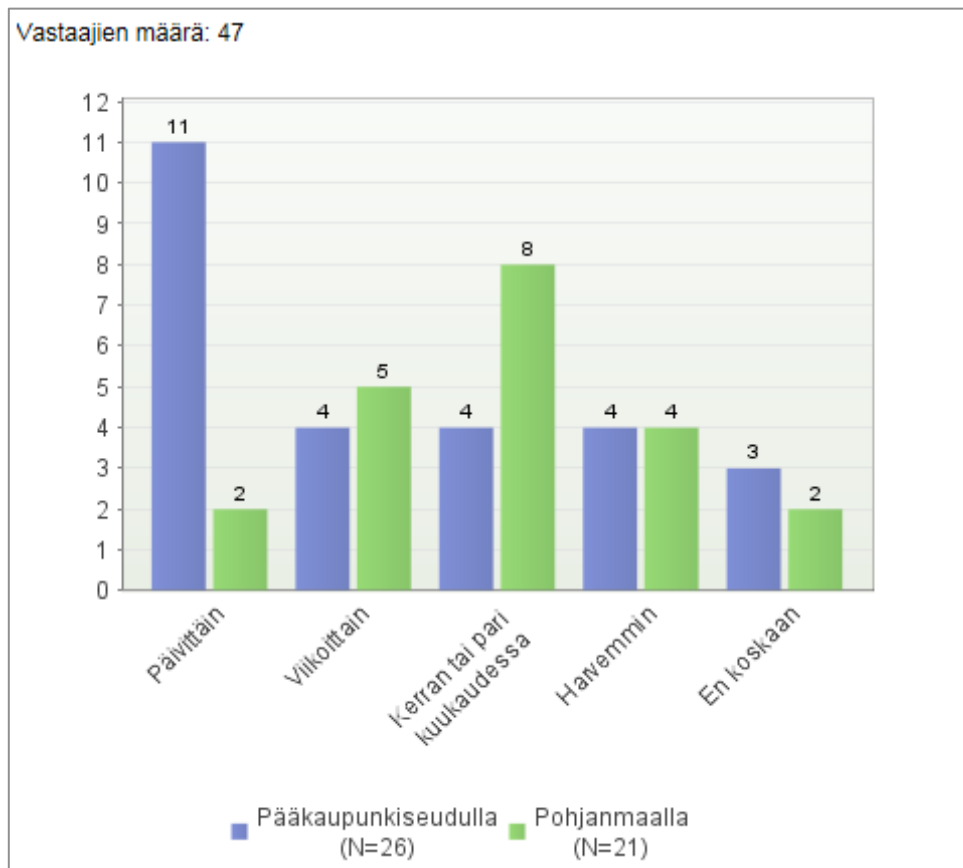
6.2 Kokemuksia ja mielipiteitä poliisin toiminnasta

Tässä aluvuossa esitellään kokemuksia ja mielipiteitä poliisin toiminnasta kotimaassa ja Suomessa. Vastaajilta kysyttiin, kuinka usein he ovat kotimaassaan ja Suomessa nähneet poliisin partioivan asuinalueellaan. Tästä esitellään kuvion avulla tulokset vain Suomen osalta. Oman kotimaan osalta näitä tuloksia sivutaan lyhyesti kuvion 5 esittelyn yhteydessä. Vastaajalta kysyttiin myös, kuinka monta kertaa hän on ollut kotimaassaan ja Suomessa tekemisissä poliisin kanssa ja miten häntä on silloin kohdeltu. Lisäksi kysyttiin, miten hän arvioi Suomen poliisin suhtautuvan eri kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin verrattuna Suomen kansalaisiin sekä näkemyksiä oman kotimaan ja Suomen poliisin korruptoituneisuudesta.

Nämä tiedot ovat tärkeää taustatietoa, kun pohditaan sitä, mikä mahdollisesti vaikuttaa siihen, että poliisiin luotetaan tai vastaavasti ei luoteta. Saattaa hyvinkin olla, että näillä kaikilla seikoilla on jonkinlaista vaikutusta oman maan ja Suomen poliisin luotettavuuden arviointiin. Luottamuksesta poliisia kohtaan lisää kuvioissa 11 ja 12.

Seuraavaksi vastaajalta kysyttiin sitä, kuinka usein hän on Suomessa nähnyt poliisin partioivan asuinalueellaan. Kuvioista 3 on mielenkiintoista huomata, kuinka merkittävä hajonta pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan vastausten välillä on.

Kuinka usein olet Suomessa nähnyt poliisin partioivan asuinalueellasi?

Kuvio 3: Vastaajien arvio siitä, kuinka usein he näkevät poliisin partioivan asuinalueellaan Suomessa.

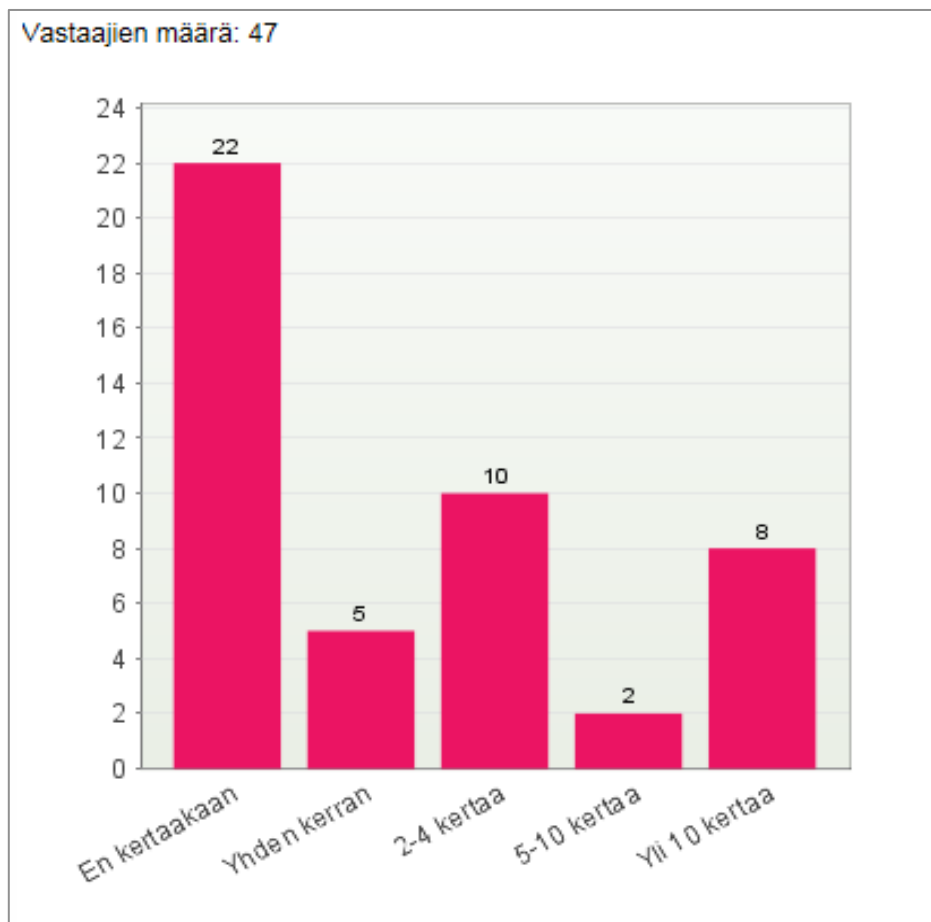
Kuvion 3 mukaan pääkaupunkiseudulla poliisi nähdään katukuvassa selkeästi useammin kuin Pohjanmaalla. Noin 58 % pääkaupunkiseudun turvapaikanhakijoista on nähnyt poliisin partioimassa asuinalueellaan päivittäin tai viikoittain, kun taas Pohjanmaalla päivittäin tai viikoittain poliisin on nähnyt vain noin 33 % vastaajista. Pohjanmaalla poliisi on nähty keskimäärin vain kerran tai pari kuukaudessa (noin 38 %).

Pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan turvapaikanhakijoilta saadut vastaukset poliisin näkyvyydestä ovat melko lailla linjassa suomalaistenkin näkemysten kanssa, sillä Etelä-Suomessa asuvista suomalaisista noin 42 % ja Länsi-Suomessa asuvista suomalaisista noin 30 % kertoi nähneensä poliisin partioivan asuinalueellaan päivittäin tai viikoittain. Valtaosa Länsi-Suomessa asuvista suomalaisista (noin 39 %) kertoi nähneensä poliisin vain har-

vemmin. (Sisäministeriö 2016, 42.) Pääkaupunkiseudulla poliisilla on enemmän resursseja käytössään kuin muualla Suomessa, joten tämä varmasti selittää tätä vastausten hajontaa alueellisesti sekä tähän kyselyyn vastanneiden turvapaikanhakijoiden että suomalaistenkin keskuudessa.

Seuraavaksi kysyttiin sitä, kuinka usein vastaaja on ollut kotimaassaan tekemisissä poliisin kanssa. Kuviossa 4 näkyvät sekä pääkaupunkiseudun että Pohjanmaan turvapaikanhakijoiden vastaukset, sillä vastaajaryhmien erottelua tämän kysymyksen osalta ei koettu tarpeelliseksi.

Kuinka monta kertaa olet ollut kotimaassasi tekemisissä poliisin kanssa?

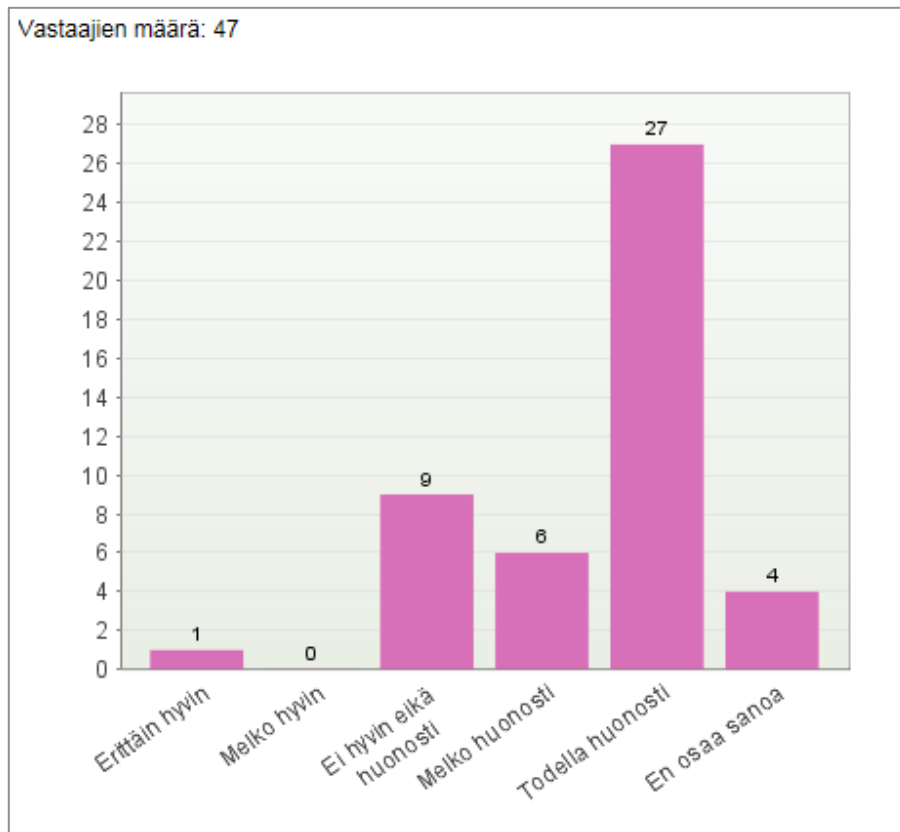

Kuvio 4: Vastaajien poliisikontaktien määrä kotimaassaan (lkm).

Kuvion 4 mukaan lähes puolet (noin 47 %) kaikista vastaajista ei ole ollut kertaakaan kotimaassaan tekemisissä poliisin kanssa. Toisaalta yli kymmenen kertaa kotimaansa poliisin kanssa tekemisissä olleita on jopa noin 17 % vastaajista. Voidaan todeta, että poliisikontaktien määrät kotimaassa vaihtelevat hyvin paljon vastaajasta riippuen.

Paitsi poliisikontaktien määrällä myös poliisilta saadulla kohtelulla voi olla vaikutusta luottamukseen oman kotimaan poliisia kohtaan. Kuten kuvio 5 näkee, reilusti yli puolet (noin 70 %) vastaajista on saanut kotimaansa poliisilta melko tai todella huonoa kohtelua.

Miten kotimaasi poliisi on silloin kohdellut sinua?

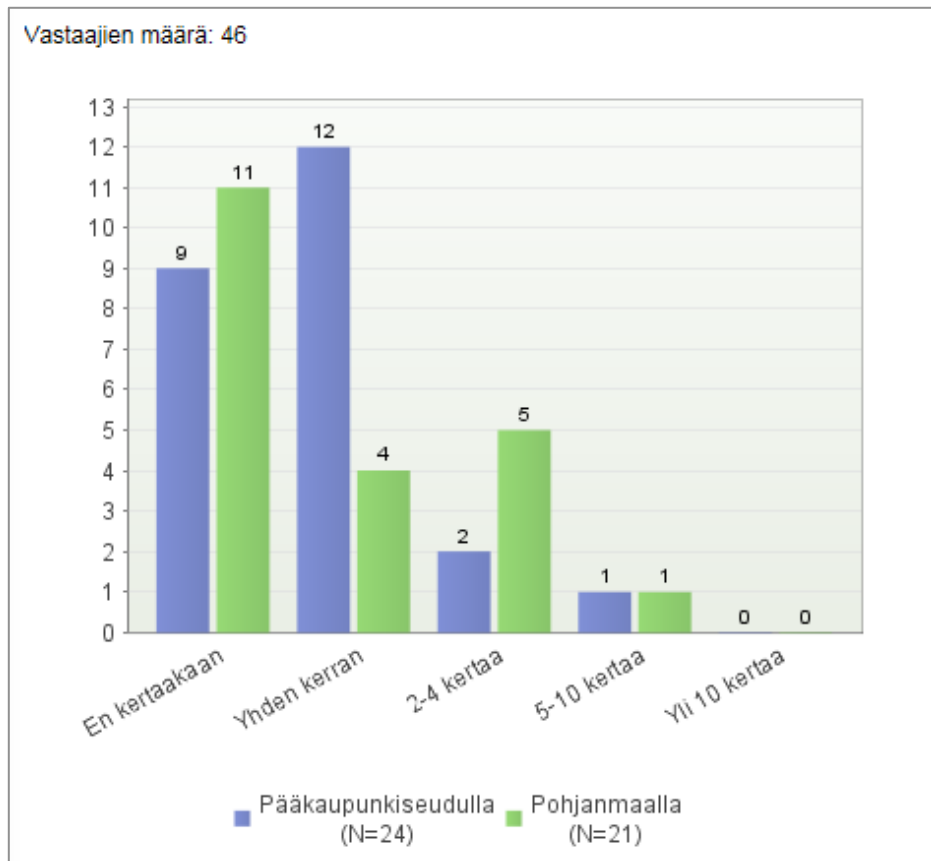
Kuvio 5: Vastaajien kokemus siitä, miten kotimaan poliisi on häntä kohdellut.

On mielenkiintoista huomata, että lähes puolet vastaajista ei ole ollut kotimaansa poliisin kanssa tekemisissä (kuvio 4), mutta huolimatta siitä oman maan poliisilta saatua kohtelua pidetään kuvion 5 osoittamalla tavalla pääsääntöisesti huonona. Voikin siis olla, että arvioita kotimaan poliisilta saadusta kohtelusta on annettu muunkin kuin vain pelkästään oman henkilökohtaisen kokemuksen perusteella.

Noin 57 % kyselyn vastaajista nimittäin kertoi kyselyssä nähneensä kotimaassaan poliisin partioimassa asuinalueellaan päivittäin tai viikoittain, mikä jo sinällään voi heijastua myös kuviossa 5 nähtäviin vastauksiin ja tätä kautta jopa luottamukseen kotimaan poliisia kohtaan (ks. kuvio 11). Vastaajista melkein 25 %:n kotimaa jäi arvoitukseksi (kuvio 1), joten kuviota 4 tulkitessa on mahdotonta sanoa minkä maiden poliisikokemuksiin nämä arviot kokonaisuudessaan perustuvat.

Seuraavaksi kysyttiin samoja asioita Suomen osalta: kuinka monta kertaa vastaaja on ollut Suomessa tekemisissä poliisin kanssa ja miten häntä on silloin kohdeltu. Uskomme, että näillä vastauksilla voi olla ainakin jotain yhteyttä arvioon Suomen poliisin luotettavuudesta (kuvio 12). Kuten kuviosta 6 nähdään, suurin osa (noin 80 %) kaikista kyselyyn vastanneista on ollut tekemisissä Suomessa poliisin kanssa vain yhden kerran tai ei kertaakaan. Oli yllättävää, että noin 46 % vastaajista ei ole kyselyn mukaan ollut kertaakaan Suomessa tekemisissä poliisin kanssa.

Kuinka monta kertaa olet Suomessa ollut tekemisissä poliisin kanssa?

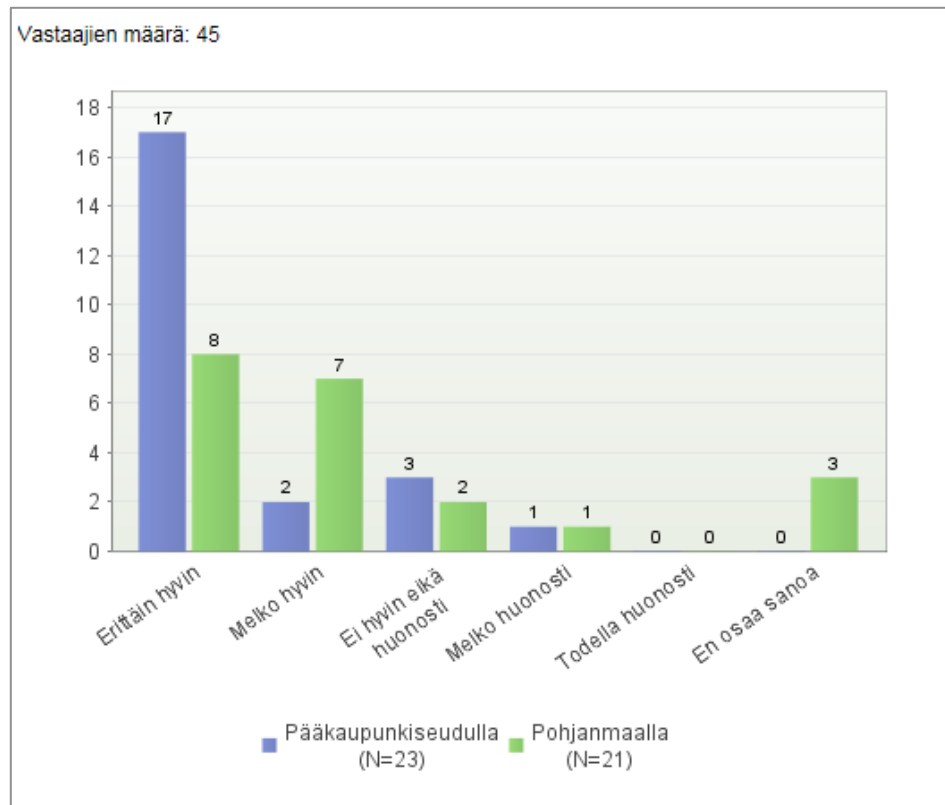
Kuvio 6: Vastaajien poliisikontaktien määrä Suomessa (lkm).

Kuvion 6 osalta pohdittiin sitä, onko turvapaikkaprosessiin liittyvissä asioissa poliisin kanssa asiominen jätetty huomioimatta tähän kysymykseen vastattaessa, mutta toisaalta ilmoitus turvapaikan hakemisesta voidaan tehdä rajavartiolaitoksellekin (ks. alaluku 2.1). On hyvin mahdollista, että vaihtoehdon ”yhden kerran” vastanneet (noin 35 %) ovat olleet kontaktissa poliisiin juurikin turvapaikkaprosessin yhteydessä. Huomattavaa on, että kuvion 6 mukaan vain kaksi (noin 4 %) vastaajista on ollut Suomen poliisin kanssa tekemisissä viidestä kymmeneen kertaa, mutta kukaan ei yli 10 kertaa.

Kyselyssä kysyttiin myös sitä, onko vastaaja ollut tekemisissä Suomen poliisin kanssa muuten kuin turvapaikkaan liittyvissä asioissa. Muuten kuin turvapaikkaprosessiin liittyen Suomen poliisin kanssa on ollut tekemisissä vain noin 13 % kaikista vastaajista, mutta kyselystä ei selviä tarkemmin, missä merkeissä he ovat tällöin olleet tekemisissä poliisin kanssa. Alueellisesti vertailtuna tässä ei ollut havaittavissa merkittävää eroa.

Suomen poliisilta on saatu pääsääntöisesti hyvää kohtelua. Kuvioista 7 nähdään, että suurimman osan (noin 78 %) mielestä Suomen poliisi on kohdellut heitä erittäin tai melko hyvin niillä kerroilla, kun he ovat olleet poliisin kanssa tekemisissä.

Miten Suomen poliisi on silloin kohdellut sinua?

Kuvio 7: Vastaajien kokemus siitä, kuinka Suomen poliisi on häntä kohdellut.

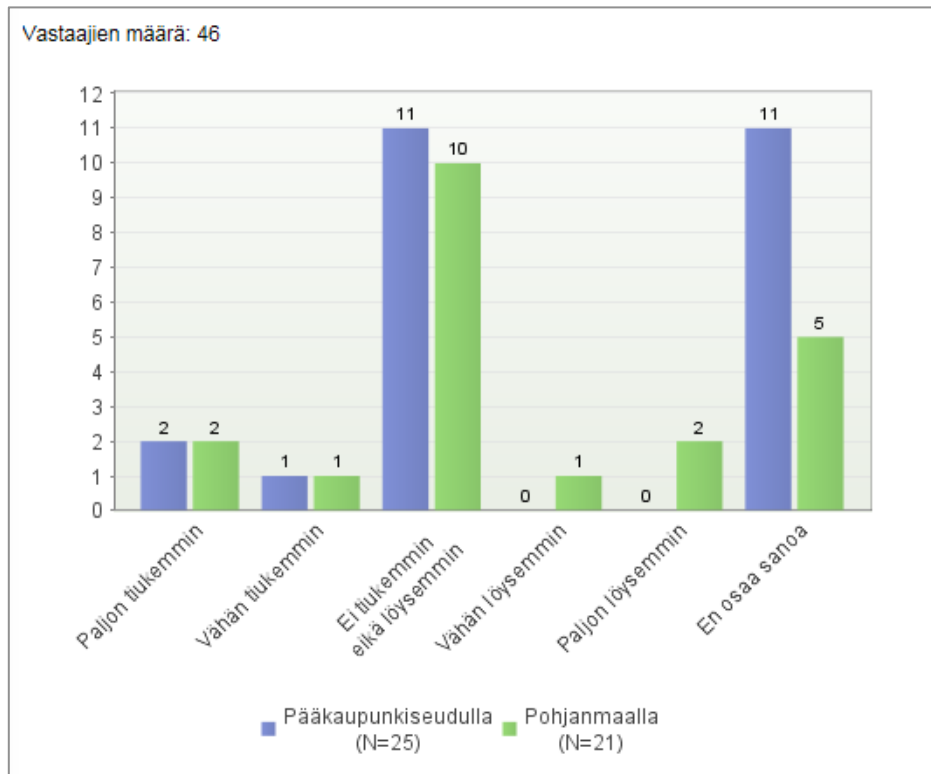
Vastausten perusteella voi selkeästi huomata, että vaikka pääsääntöisesti vastaajan kotimaassa poliisi on kohdellut häntä erittäin tai melko huonosti (kuvio 5), ei tämä mielipide ole laajentunut Suomen poliisia koskevaksi, sillä mielipiteet Suomen poliisilta saadusta kohtelusta ovat aivan päinvastaisia yllä olevan kuvion 7 mukaisesti.

Kuvion 7 mukaan merkittävää alueellista eroa pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan välillä ei ole, mutta hieman tyytyväisempiä poliisilta saatuun kohteluun ovat tämän kyselyn mukaan pääkaupunkiseudun turvapaikanhakijat. Pääkaupunkiseudulta on saatu selkeästi eniten vastauksia ”erittäin hyvin”, kun taas Pohjanmaalta saadut vastaukset ovat jakautuneet tasan vaihtoehtojen ”erittäin hyvin” ja ”melko hyvin” kesken. Kukaan vastaajista ei ole pitänyt Suomen poliisin kohtelua todella huonona, vaikka todella huonona oman kotimaansa poliisilta saatavaa kohtelua pitää noin 57 % vastaajista (kuvio 5).

Henell (2016, 18) haastatteli poliisin perustutkinnon päättötyöhönsä kuutta turvapaikanhakijaa, joista kaikilla oli positiivista sanottavaa Suomen poliisin toiminnasta. Tämän tutkimuksen tulokset ovat poliisilta saadun kohtelun osalta hyvin samansuuntaiset Henellin saamien tulosten kanssa kuvion 7 mukaisesti.

Vastaajilta kysyttiin myös sitä, miten he arvioivat poliisin suhtautuvan Suomessa eri kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin verrattuna Suomen kansalaisiin. Kuten kuviosta 8 näkee, noin puolet (46 %) vastaajista oli sitä mieltä, että ulkomaalaisiin ei suhtauduta Suomessa sen tiukemmin eikä löysemmin kuin suomalaisiin.

Miten arvioit Suomen poliisin suhtautuvan eri kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin verrattuna Suomen kansalaisiin?

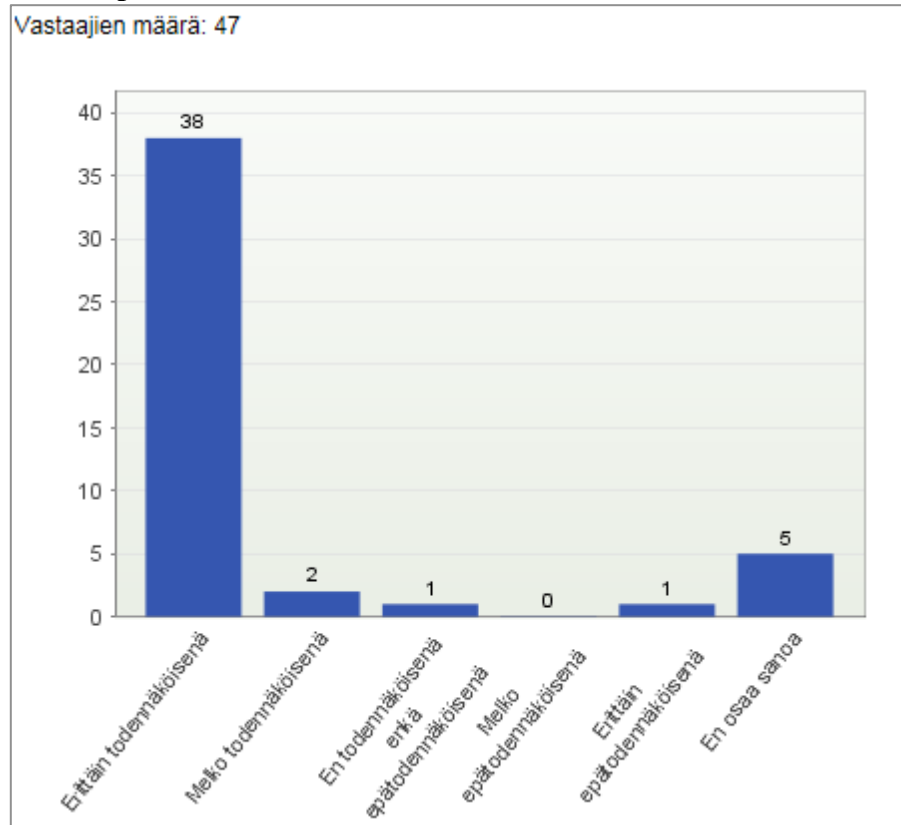

Kuvio 8: Vastaajien arvio siitä, kuinka Suomen poliisi suhtautuu eri kulttuureista lähtöisin oleviin verrattuna Suomen kansalaisiin.

Kuvion 8 mukaan noin 35 % vastaajista valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”, mikä on aika suuri määrä tämän kokoisessa aineistossa. Sitä voi pohtia, onko vaihtoehdot ”ei tiukemmin eikä löysemmin” sekä ”en osaa sanoa” voitu mieltää melko samankaltaisiksi tai onko niiden merkityseroa ymmärretty, sillä näiden kahden vaihtoehdon välillä vastaukset ovat jakautuneet melko tasaisesti. Voi myös olla mahdollista, että kysymystä ei ole täysin ymmärretty ja tästä syystä ”en osaa sanoa” -vastausvaihtoehdon osuus on niin suuri. Tästä huolimatta noin 13 % kaikista vastaajista arvioi Suomen poliisin suhtautuvan ulkomaalaisiin vähän tai paljon tiukemmin kuin suomalaisiin ja vastaavasti murto-osa vastaajista oli täysin eri mieltä, sillä noin 7 % arvioi Suomen poliisin suhtautuvan ulkomaalaisiin vähän tai paljon löysemmin kuin suomalaisiin.

Seuraavaksi kysyttiin mielipidettä oman kotimaan poliisin korruptoituneisuudesta tai kotimaan poliisin sisällä esiintyvistä muusta epäeettisestä toiminnasta. Kuten kuviosta 9 nähdään, noin 85 % kaikista vastaajista pitää erittäin tai melko todennäköisenä, että oman kotimaan poliisissa esiintyy korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa.

Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että kotimaasi poliisissa esiintyy korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa?

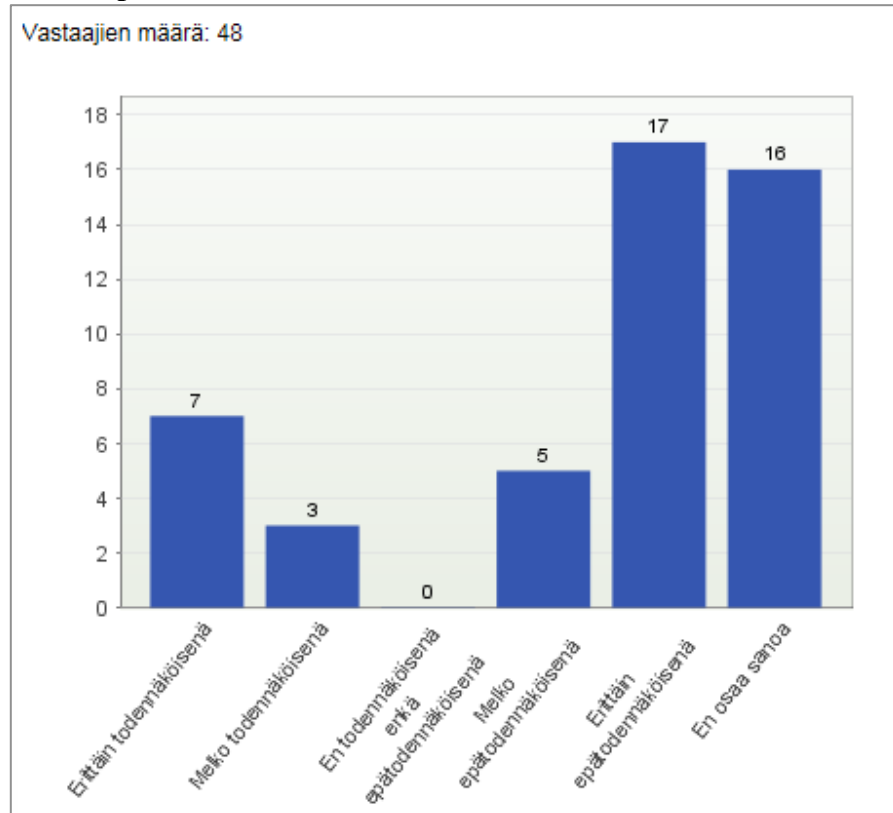

Kuvio 9: Vastaajien arviot kotimaansa poliisin korruptoituneisuudesta/epäeettisyydestä.

Pohjanmaalla vastanneista turvapaikanhakijoista noin 95 % pitää erittäin todennäköisenä, että kotimaan poliisissa esiintyy korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa. Tämä Pohjanmaan eritelty osuus ei kuitenkaan näy kuviossa 9, sillä kuvioon on yhdistetty sekä Pohjanmaan että pääkaupunkiseudun vastaukset. Tällä perusteella voidaan kuitenkin melko varmasti todeta, että irakilaiset pitävät maansa poliisia erittäin korruptoituneena, sillä 90 % kaikista Pohjanmaan vastaajista oli irakilaisia (kuvio 1). Muiden maiden osalta tällaista päätelmää ei voi tehdä, sillä mistään muusta maasta ei kyselyyn vastannut edes kymmentä vastaajaa.

Seuraavassa kysymyksessä vastaajan tuli arvioida korruptoituneisuutta ja epäeettistä toimintaa Suomen poliisin osalta. Kuvio 10 nähdään, että kaikista vastaajista noin 56 % pitää melko tai erittäin epätodennäköisenä, että Suomen poliisissa esiintyy korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa. Suomen poliisia pidetään huomattavasti vähemmän korruptoituneena kuin vastaajien kotimaiden poliisia (kuvio 9).

Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että Suomen poliisissa esiintyy korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa?

Kuvio 10: Vastaajien arviot Suomen poliisin korruptoituneisuudesta/epäeettisyydestä.

Kuten kuvio 10 nähdään, kuitenkin noin 21 % vastaajista pitää Suomen poliisin korruptoituneisuutta tai epäeettistä toimintaa erittäin tai melko todennäköisenä. Tästä huolimatta luottamus Suomen poliisiin on hyvällä tasolla (kuvio 12). Yllättävää oli myös se, että noin 33 % vastaajista vastasi Suomen osalta kysymykseen vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Tämän osalta voi pohtia, johtuuko se osittain siitä, että Suomen poliisi on vielä monille turvapaikanhakijoille niin vieras viranomainen, ettei sen korruptoituneisuudesta osata sanoa mitään. Tätä ajatusta tukee se, että todella moni vastaaja ei ole ollut kertaakaan tai on ollut vain kerran tekemisissä Suomen poliisin kanssa (kuvio 6).

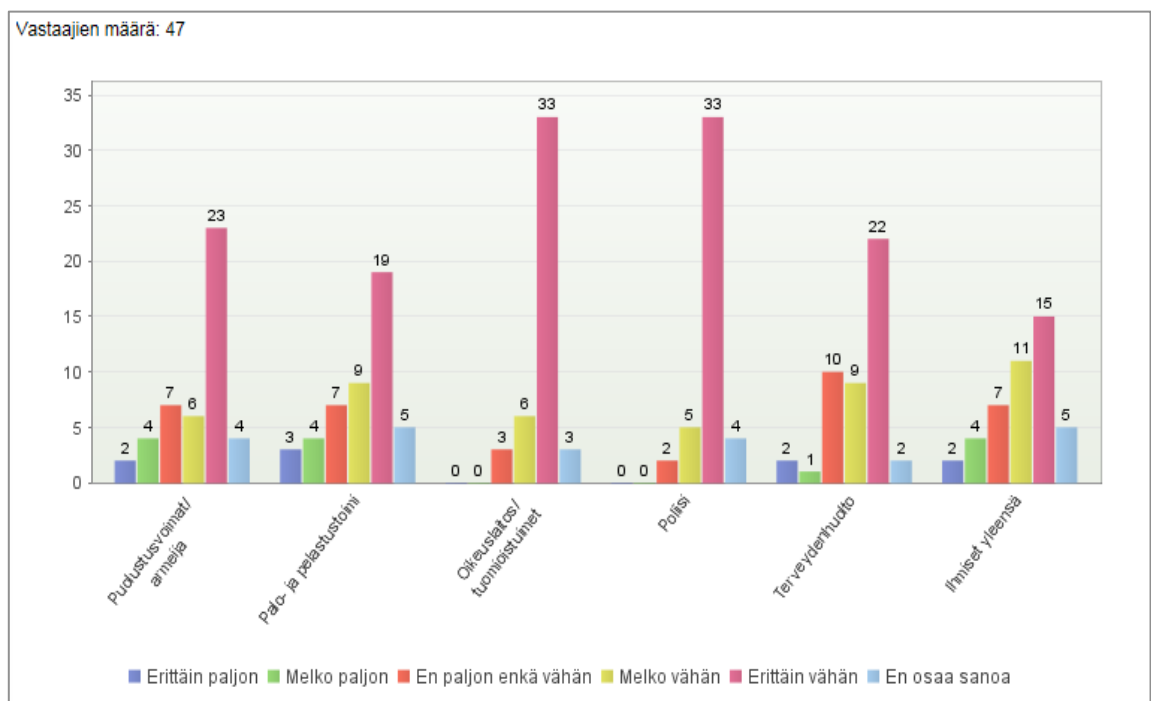
Vuoden 2016 poliisibarometrin (ks. alaluku 4.2.1) tuloksista ilmenee, että suomalaisista jopa 41 % pitää melko tai erittäin todennäköisenä sitä, että Suomen poliisissa esiintyy korruptiota tai epäeettistä toimintaa, mutta tästä huolimatta 96 % vastaajista luottaa poliisiin melko tai erittäin paljon (Sisäministeriö 2016, 27–34). Poliisibarometrin tulokset eivät ole täysin verrattavissa tämän tutkimuksen tulosten kanssa, mutta mikäli näitä tuloksia voitaisiin täysin verrata keskenään, olisi mielenkiintoista huomata, että muista maista tulevat henkilöt uskovat Suomen poliisin olevan vähemmän korruptoitunut kuin mitä suomalaiset itse uskovat sen olevan.

6.3 Luottamus poliisia sekä muita viranomaisia tai tahoja kohtaan

Tässä alaluvussa esitellään tulokset siitä, missä määrin vastaajat luottavat kotimaassaan ja Suomessa poliisiin ja muihin viranomaisiin tai tahoihin sekä Suomessa nais- ja miespoliisiin. Lopuksi kerrotaan hieman siitä, mikä voi mahdollisesti selittää vastaajien luottamusta Suomen poliisia kohtaan.

Kyselyn 16:ssa kysymyksessä kysyttiin vastaajan luottamusta oman kotimaansa viranomaisten tai tahojen toimintaan. Kuten kuviosta 11 näkee, vastaajat eivät kotimaassaan luota kovinkaan paljon mihinkään näistä arvioitavista tahoista. Tästä huolimatta vastaajat pääsääntöisesti luottavat vastaaviin tahoihin Suomessa (kuvio 12).

Missä määrin luotat kotimaassasi seuraavien viranomaisten tai tahojen toimintaan?

Kuvio 11: Vastaajien luottamus eri viranomaisiin ja tahoihin kotimaassaan.

Kuviosta 11 nähdään, että poliisiin ja oikeuslaitokseen luotetaan kotimaassa kaikista vähiten, sillä kukaan vastaajista ei luota näihin tahoihin erittäin tai edes melko paljon. Noin 75 % vastaajista luottaa kotimaansa poliisiin erittäin vähän. Edes ihmisiin ylipäätään ei juuri luoteta omassa kotimaassa. Luottamusta poliisiin on tutkittu eri Euroopan maiden välillä ja todettu, että ihmisten on helppo luottaa poliisiin niissä maissa, joissa luotetaan myös kansalaisiin yleisesti (Kääriäinen 2013, 98). Kuvion 11 mukaan vastaajat eivät juuri luota kotimaassaan muihin kansalaisiin eivätkä myöskään poliisiin eli tuo tutkimustulos pitää ainakin jollain tapaa paikkansa myös tämän tutkimuksen osalta.

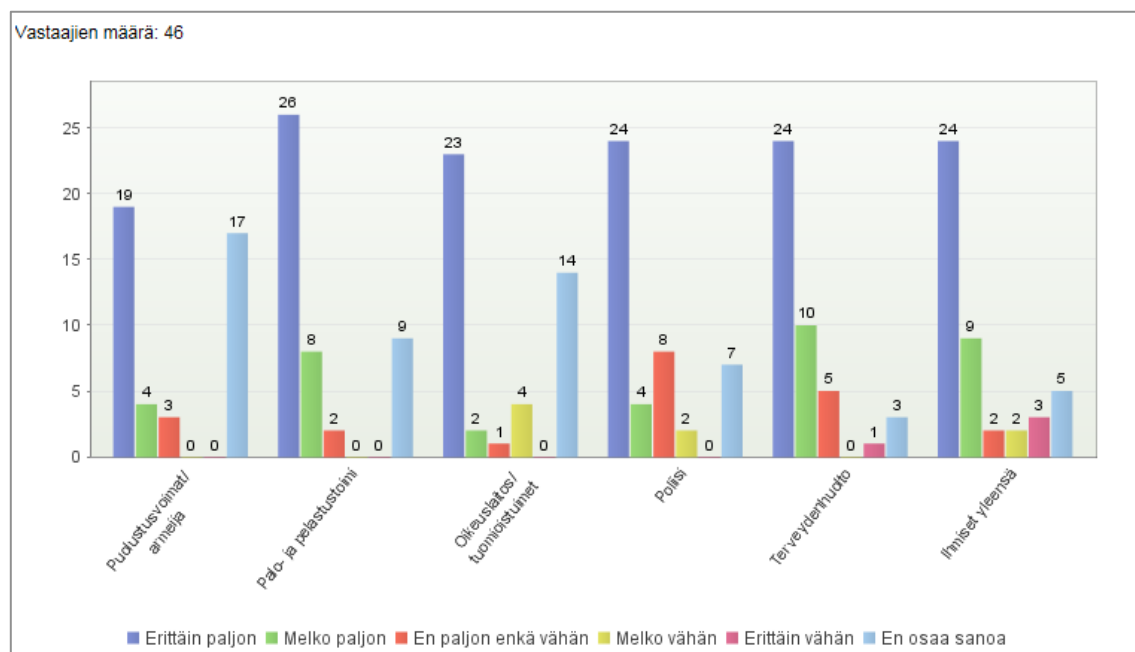
Huomionarvoista tämän kuvion 11 osalta on, että vaikka noin 47 % vastaajista ei ole ollut kotimaansa poliisin kanssa tekemisissä kertaakaan (kuvio 4), silti noin 75 % heistä luottaa

kotimaansa poliisiin erittäin vähän. Yksi tätä seikkaa selittävä tekijä lienee kotimaan poliisin korruptoituneisuus tai muu epäeettinen toiminta, josta enemmän kuviossa 9.

On kuitenkin huomioitava, että koko kysymykseen vastanneiden määrä on 47 (arvioitu edes yksi taho kuudesta), mutta esimerkiksi poliisin osalta tähän kysymykseen vastasi vain 44 vastaajaa. Tällä ei kuitenkaan ole eri tahojen välisessä vertailussa niin suurta merkitystä, sillä vastaukset painottuvat silti selkeästi arviointiasteikon huonompaan päähän jokaisen tahon osalta.

Seuraavaksi kysyttiin luottamusta Suomen viranomaisiin tai muihin tahoihin. Kuviossa 12 painottuvat täysin eri värit kuin edellisessä (kuvio 11). Kyselyyn vastanneet turvapaikanhakijat luottavat Suomessa eri tahoihin huomattavasti enemmän kuin omassa kotimaassaan.

Missä määrin luostat Suomessa seuraavien viranomaisten tai tahojen toimintaan?

Kuvio 12: Vastaajien luottamus eri viranomaisiin ja tahoihin Suomessa.

Kuvion 12 mukaan poliisiin luottaa melko tai erittäin paljon noin 62 % vastaajista. On kuitenkin huomattava, että poliisin osalta vaihtoehdon ”en paljon enkä vähän” on vastannut noin 18 % vastaajista. Yllättävän paljon on eri tahojen osalta vastattu vaihtoehto ”en osaa sanoa”. Esimerkiksi puolustusvoimat/armeija on saanut näitä vastauksia lähes yhtä paljon kuin vastauksia ”erittäin paljon”. Tämä ”en osaa sanoa” -vastausten suuri määrä saattaa johtua siitä, että vastaajilla ei ole kokemuksia näistä tahoista, eikä niiden luotettavuutta osata sen takia arvioida. Tämän tutkimuksen kannalta olennaisimman viranomaisen eli poliisin saamista arvioissa ei ollut merkittäviä eroja Pohjanmaan ja pääkaupunkiseudun vastausten välillä.

Tämän kysymyksen osalta aivan kaikki vastaajat eivät arvioineet jokaista kuutta tahoja, mikä vaikeuttaa tulosten tulkintaa ja vertailua eri tahojen välillä. Esimerkiksi puolustus-

voimat ja terveydenhuollon arvioi kaksi vastaajaa vähemmän kuin poliisiin, palo- ja pelastustoimen sekä ihmiset yleensä. Tämä seikka huomioon ottaen voidaan silti todeta, että poliisiin melko tai todella paljon luotetaan vasta neljänneksi eniten näistä kuudesta tahosta. Vahvinta luottamus vastaajien keskuudessa on terveydenhuoltoon, sillä 79 % kaikista vastaajista luottaa Suomen terveydenhuoltoon melko tai erittäin paljon. Seuraavaksi eniten melko tai erittäin paljon luotetaan palo- ja pelastustoimeen (76 %), ihmisiin yleensä (73 %) ja poliisiin (62 %). Kyselyyn vastanneet luottavat niin Suomessa kuin kotimaassaan kaikista vähiten näistä kuudesta tahosta oikeuslaitokseen.

Edellä mainituista prosenttiluvuista huomataan, että kyselyyn vastanneet turvapaikanhakijat luottavat Suomessa moneen tahoon hieman enemmän kuin poliisiin, vaikka poliisikin luotetaan suhteellisen paljon kuvion 12 perusteella. On kuitenkin muistettava, että noin 46 % kaikista vastaajista ei ole vastausten perusteella ollut kertaakaan tekemisissä Suomen poliisin kanssa (kuvio 6), jolloin arviot Suomen poliisin luotettavuudesta perustuvat todennäköisesti osittain myös yleisiin mielikuviin. Tätä ajatusta tukee Henellin (2016, 18) päätötyön yhteenveto kuuden turvapaikanhakijan haastatteluista: *”Haastateltavat olivat kertomansa perusteella ymmärtäneet hyvin, että suomalaiseen poliisiin voi luottaa, eikä poliisia tarvitse tai voi täällä lahjoa”*.

Vertailuun otettiin muitakin tahoja, jotta nähdään, mihin kohtaan poliisi tässä luottamusvertailussa sijoittuu. Vastaajat luottavat Suomessa esimerkiksi palo- ja pelastustoimeen enemmän kuin poliisiin, kuten kuvio 12 nähdään. Sisäministeriön vuonna 2016 julkaistun poliisibarometritutkimuksen mukaan (ks. alaluku 4.2) suomalaisetkin luottavat palo- ja pelastustoimeen enemmän kuin poliisiin (Sisäministeriö 2016, 27).

Kuten kuvion 11 yhteydessä puhuttiin, luottamuksella maan kansalaisiin yleisesti on todettu olevan yhteyttä myös luottamukseen kyseisen maan poliisia kohtaan. Tämän voi nähdä myös kuvio 12, sillä kyselyyn vastanneet turvapaikanhakijat luottavat Suomessa paljon ihmisiin yleensä ja samoin myös poliisiin.

Poliisibarometrissa ei kysytty suomalaisten luottamusta terveydenhuoltoon, mutta sen sijaan myös suomalaiset luottavat mm. poliisiin sekä palo- ja pelastustoimeen enemmän kuin oikeuslaitokseen aivan kuten tähän kyselyyn vastanneet turvapaikanhakijatkin (kuvio 12; Sisäministeriö 2016, 27). Vuonna 2015 julkaistun UTH-tutkimuksen (ks. alaluku 4.2) mukaan Suomessa asuvat ulkomaalaistaustaiset sen sijaan luottavat selkeästi enemmän poliisiin (noin 83 %) kuin terveydenhuoltoon (noin 66 %) toisin kuin tämän kyselyn vastaajat. Silti myös UTH-tutkimukseen vastanneet luottavat vähemmän oikeuslaitokseen (noin 77 %) kuin poliisiin (noin 83 %). (Castaneda ym. 2015, 19.)

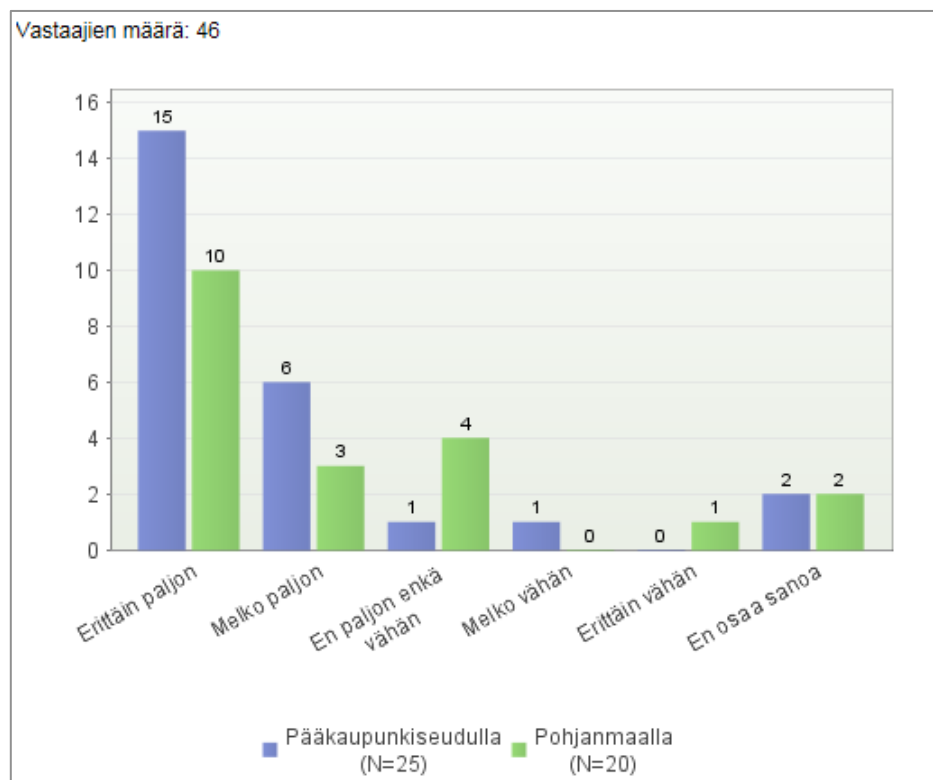
Tämän tutkimuksen, poliisibarometrin ja UTH-tutkimuksen perusteella vaikuttaa siltä, että Suomessa luotetaan vähemmän oikeuslaitokseen kuin poliisiin. Kuvion 12 perusteella on kuitenkin huomioitava, että luottamuksensa Suomen oikeuslaitokseen arvioineista turvapaikanhakijoista noin 32 % on vastannut vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Prosenttiluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään näiden eri tutkimusten välillä, mutta siitä huolimatta prosenttiluvuista näkee, että tähän kyselyyn vastanneiden turvapaikanhakijoiden antamat

arviot luottamuksesta Suomen viranomaisiin ja tahoihin ovat edes vähän samansuuntaisia kuin suomalaisten tai Suomessa asuvien ulkomaalaistaustaistenkin.

Tämän työn hypoteesi eli oletus oli, että mikäli turvapaikanhakija ei luota kotimaassaan poliisiin (kuvio 11), ei hän todennäköisesti luota poliisiin myöskään Suomessa. Tämä hypoteesi ei kuitenkaan pitänyt paikkaansa, mikä näkyy kuvioita 11 ja 12 vertaamalla.

Toiseksi viimeisessä kysymyksessä vastaajalta kysyttiin hänen luottamustaan naispoliisiin Suomessa. Kuten kuviosta 13 nähdään, suurin osa (noin 76 %) kaikista vastaajista luottaa Suomessa naispoliisiin melko tai erittäin paljon. Sekä Pohjanmaan että pääkaupunkiseudun vastaajista suurin osa on valinnut parhaimman arvion ja luottavat naispoliisiin erittäin paljon.

Luotan Suomessa naispoliisiin

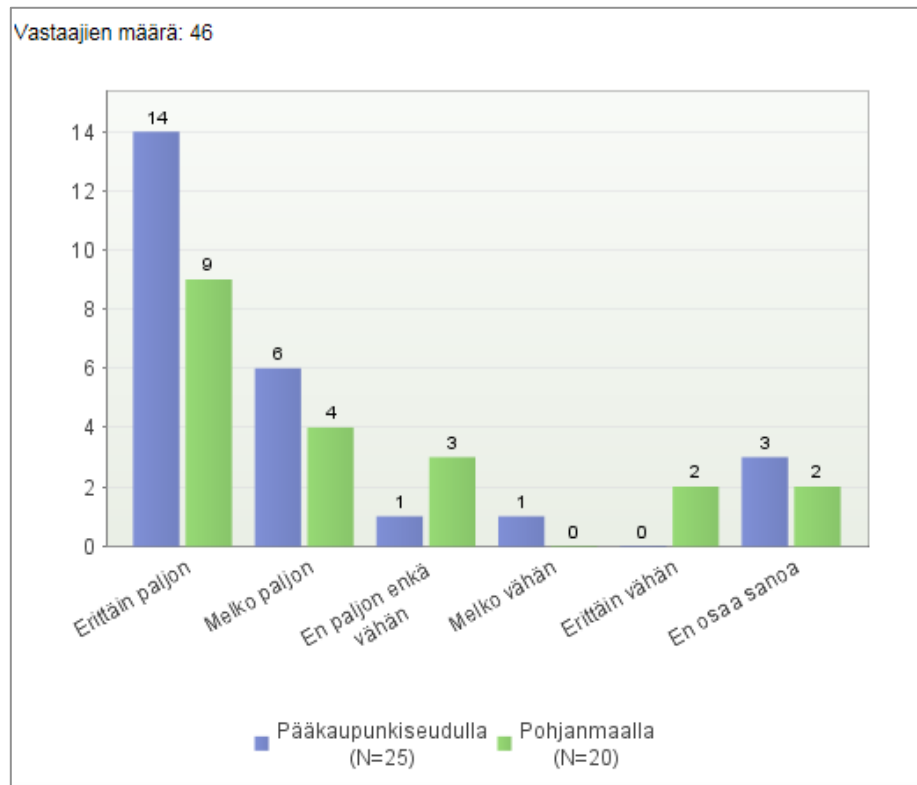

Kuvio 13: Vastaajien luottamus naispoliisiin Suomessa.

Pohjanmaan vastaajat ovat hieman enemmän olleet kahden vaiheilla kuin pääkaupunkiseudun vastaajat, sillä Pohjanmaalta huomattavasti useampi vastaaja kuin pääkaupunkiseudulta on vastannut vaihtoehdon ”en paljon enkä vähän”. Huomattavaa alueellista eroa vastauksissa ei kuitenkaan ole.

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä kysyttiin vastaavasti luottamusta miespoliisiin Suomessa. Kuviosta 14 nähdään, että suurin osa (noin 74 %) kaikista vastaajista luottaa Suomessa miespoliisiin melko tai erittäin paljon. Eniten on vastattu vaihtoehtoa ”erittäin paljon”, aivan kuten naispoliisinkin osalta (kuvio 13). Luottamuksessa miespoliisiin ei myöskään ole havaittavissa huomattavaa alueellista eroa.

Luotan Suomessa miespoliisiin

Kuvio 14: Vastaajien luottamus miespoliisiin Suomessa.

Kaikkien tähän tutkimukseen osallistuneiden turvapaikanhakijoiden luottamuksessa Suomen nais- ja miespoliisiin ei voida sanoa olevan huomattavaa eroa, kuten kuvioista 13 ja 14 nähdään. Vastaajat luottavat oikeastaan melkein saman verran kumpaakin sukupuolta oleviin poliiseihin, vaikka naispoliisiin erittäin paljon luottavia on noin 57 % ja miespoliisiin erittäin paljon luottavia noin 52 % vastaajista. Tuo ero on lähes olematon näin pienessä aineistossa. On tietenkin erittäin hyvä asia, että kumpaakin sukupuolta oleviin poliiseihin luotetaan yhtä paljon, sillä nykyään poliisiksi koulutetaan yhä enemmän myös naisia. Tämän voi perustella myös omasta kokemuksesta, sillä oman kurssin opiskelijoista jopa noin kolmasosa oli naisia.

Vastausten tilastollisen analyysin syventämiseen käytettiin apuna Spearmanin järjestyskorrelaatiokerrointa. Korrelaatiokerroimen avulla voidaan mitata muuttujien välisen yhteyden voimakkuutta (Holopainen & Pulkkinen 2002, 233). Muuttuja on asia, jota mitataan ja joka saa erilaisia lukuja (Valli 2015, 157). Kyselyssä jokainen kysymys oli oma muuttujansa. Tilastollisesti testattiin se, onko esimerkiksi vastaajan iällä tai poliisikontaktien määrällä taikka Suomen poliisilta saadulla kohtelulla yhteyttä luottamukseen Suomen poliisia kohtaan.

Spearmanin järjestyskorrelaation käyttäminen edellyttää, että muuttujat on luokiteltu järjestysasteikolliseksi. Järjestysasteikko tarkoittaa, että tilastoyksiköt luokitellaan vain ennalta määrättyihin luokkiin (Holopainen & Pulkkinen 2002, 15). Tämän tutkimuksen osalta nämä ennalta määrätty luokat (vastausvaihtoehdot) ovat nähtävissä kyselylomakkeesta (Liite 1). Kyselylomakkeessa ikää ei oltu etukäteen luokiteltu, vaan vastaajalta kysyttiin

hänen syntymävuottaan. Korrelaatiota varten ikä muutettiin järjestysasteikolliseksi seuraavasti: alle 20-vuotiaat, 21–30-vuotiaat, 31–35-vuotiaat, 36–45-vuotiaat ja yli 45-vuotiaat.

Tilastollisessa testauksessa oletus on, että nollahypoteesi pitää paikkansa ellei toisin pystytä osoittamaan (Taanila 2013). Tässä tehdyssä korrelaatiotestauksessa yksi nollahypoteesi voisi olla esimerkiksi, että iän tai Suomessa turvapaikanhakijana vietetyn ajan ja Suomen poliisia kohtaan koetun luottamuksen välillä ei ole riippuvuutta eli yhteyttä.

Taulukkoon 1 jokaisen muuttujan kohdalle on merkattu sulkuihin p-arvo. P-arvo lasketaan sen selvittämiseksi, kuinka yllättävänä havaittua tulosta voidaan pitää verrattuna nollahypoteesiin. Mitä pienempi p-arvo on, sitä enemmän tulokset puhuvat nollahypoteesia vastaan. Yleisesti käytetty p-arvon raja nollahypoteesin hylkäämiselle on 0,05 eli 5 %, mutta mitään tiettyä ehdotonta rajaa ei ole. (Taanila 2013)

Muuttujat	Luottamus Suomen poliisiin (1. arvo=korrelaatiokerroin, 2. arvo=p-arvo)
Ikä	0.1 (p=0.626)
Turvapaikanhakijana vietetty aika	0.01 (p=0.925)
Kotimaan poliisilta saatu kohtelu	0.13 (p=0.398)
Poliisikontaktien määrä Suomessa	0.13 (p=0.410)
Suomen poliisilta saatu kohtelu	0.38 (p=0.015)
Suomen poliisin suhtautuminen eri väestöryhmiin	0 (p=0.986)
Kotimaan poliisin korruptoituneisuus	0.35 (p=0.030)
Suomen poliisin korruptoituneisuus	0.27 (p=0.084)
Luottamus kotimaan poliisiin	0.29 (p=0.064)
Luottamus Suomessa ihmisiin yleensä	0.59 (p=0.000)
Luottamus Suomessa palo- ja pelastustoimeen	0.7 (p=0.000)

Taulukko 1: Spearmanin järjestyskorrelaatiokertoimia kyselyn pohjalta.

Taulukon 1 tiedot ovat peräisin Webropol-tilasto-ohjelmalla tehdystä korrelaatiomatriisista, jonka tietojen perusteella taulukko on tehty. Taulukkoon on poimittu esimerkiksi vain osa kyselyn muuttujista.

Spearmanin järjestyskorrelaatiokertoimessa korrelaatiokerroin on jotain $-1:n$ ja $+1:n$ välillä. Jos kertoimen arvo on 0, ei riippuvuutta ole. (Heikkilä 2014, 193.) Heikkilä (2014, 195) pitää 0,3 korrelaatiokerrointa raja-arvona, jonka alle menevien arvojen kohdalla ei voida enää sanoa, että riippuvuudella olisi merkitystä. Heikkilän korrelaatiokertoimen rajanvedon mukaan taulukossa 1 nähtävillä, violetilla merkatuilla muuttujilla ei olisi riippuvuutta luottamukseen Suomen poliisia kohtaan.

Kun muuttujan kohdalla suluissa oleva p-arvo on alle 0.05 (vaaleanpunaiset rivit), voidaan muuttujalla sanoa mahdollisesti olevan jonkinlaista yhteyttä luottamukseen Suomen poliisia kohtaan. Suoraa kausaalista yhteyttä Suomen poliisia kohtaan koettuun luottamukseen

näillä taulukkoon 1 vaaleanpunaisella merkatuilla muuttujilla ei ole, vaikka ne näyttävät liittyvän toisiinsa eli taustalla voi vaikuttaa myös jokin kolmas syy.

6.4 Yhteenveto

Tässä alaluvussa vedetään yhteen kaikki tässä tutkimustulokset-luvussa aiemmin esitelty. Seuraavaksi esitellään siis tutkimuksen keskeisimmät tulokset ja käydään vielä tarkemmin läpi edellä kuvatun taulukon 1 perusteella tehtäviä havaintoja.

Kaikkiin kysymyksiin saadut vastaukset kaikkien vastaajien osalta olivat melko yhdenmu-
kaisia, vaikka pientä hajontaa vastauksissa on havaittavissa. Maantieteellisesti, tässä tapa-
uksessa pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan välillä, ei ollut merkittävää eroa vastauksissa
lukuun ottamatta vastaajien taustatietoja, jotka vaihtelivat melko paljon pääkaupunkiseu-
dun ja Pohjanmaan välillä.

Pääsääntöisesti vastaajat luottavat Suomen poliisiin, kuten kuviosta 12 nähdään. Vastaajat
luottavat Suomessa sekä naispoliisiin että miespoliisiin (kuviot 13–14). Vastaavasti koti-
maassaan vastaajat eivät pääsääntöisesti luota poliisiin (kuvio 11). Keskimäärin vastaajat
ovat nähneet Suomessa poliisin partioivan asuinalueellaan kerran tai pari kuukaudessa
(kuvio 3). Suomen poliisin kanssa vastaajat ovat olleet tekemisissä keskimäärin yhden ker-
ran ja tällöinkin turvapaikkaprosessin yhteydessä. Vastaajat ovat kokeneet, että Suomessa
poliisi on kohdellut heitä hyvin, sillä kysymyksessä Suomen poliisilta saadusta kohtelusta
on vastausten keskiarvo vaihtoehdon ”melko hyvin” kohdalla.

Jokainen positiivinen kohtaaminen arjessa lisää maahanmuuttajan uskoa suomalaisiin ja
samalla suomalaiseen viranomaisjärjestelmään (Hienola 2016). Tätä ajatusta tukee myös
tämän tutkimuksen tulokset, sillä näyttäisi siltä, että turvapaikanhakijoiden Suomen poliis-
ilta saamalla kohtelulla voi olla yhteyttä luottamukseen maamme poliisia kohtaan (tau-
lukko 1). Myös suomalaisille vuonna 2014 tehdyn poliisibarometritutkimuksen mukaan
näytti siltä, että mikäli vastaajalla ei ollut negatiivisia kokemuksia poliisista, oli se omiaan
lisäämään luottamusta poliisia kohtaan (Kääriäinen 2015). Positiiviset kokemukset suoma-
laisista viranomaisista voivat vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen (Maiche 2016, 5). Turvapai-
kanhakijan hyvät kokemukset Suomen poliisista voivat tulevaisuudessa vaikuttaa viimeis-
tään siinä vaiheessa, jos turvapaikanhakija saa oleskeluluvan ja jää Suomeen ja tätä kautta
on edelleen tekemisissä Suomen viranomaisten kanssa.

Tulosten perusteella vajaa puolet vastaajista kokee saavansa Suomen poliisilta samanar-
voista kohtelua Suomen kansalaisten kanssa. Perustuslaki velvoittaa poliisia kohtelemaan
kaikkia samanarvoisesti, joten ainakin osan kohdalla tämä lakivelvoite näyttäisi toteutuvan.
On toki huomattava kuvion 8 perusteella, että noin puolet vastaajista ei osannut ottaa kan-
taa kysymykseen. Suomalaisten näkemys on menossa yhä enemmän ainakin siihen suun-
taan, että poliisi kohtelee muista kulttuureista olevia samalla tavalla kuin suomen kansalai-
sia (Sisäministeriö 2016, 104).

Mielenkiintoista oli havaita, että enemmistö vastaajista luottaa Suomen poliisiin melko paljon, vaikka keskimäärin he ovat olleet Suomessa poliisin kanssa tekemisissä vain kerran. Tämä on hieman ristiriidassa siihen, että Ilmosen (2000, 14) mukaan luottamus vaatii, että ollaan konkreettisesti tekemisissä toisten kanssa – ja vastaajilla ei keskimäärin kovin paljon ollut kontakteja poliisin kanssa. Kyselyn vastauksista ei kuitenkaan selviä, mistä lähtien Suomen poliisi on koettu luotettavana. Filosofi Harrén teorian mukaan luottamus, joka on olemassa jo ennen henkilön, tässä tapauksessa poliisin, kohtaamista on annettua luottamusta ja ansaittu luottamus puolestaan syntyy vasta sosiaalisen vaikutuksen myötä (Ilmonen & Jokinen 2002, 89–90). Katso enemmän näistä luottamuksen määritelmistä aluvusta 4.1.

Kyselyn 16. ja 17. kysymyksessä vastaajat arvioivat, missä määrin he luottavat kotimaassaan ja Suomessa eri viranomaisiin tai tahoihin. Näiden kaikkien kuuden tahon osalta vastausvaihtoehtoja oli kuusi: Erittäin paljon (5) – Melko paljon (4) – En paljon enkä vähän (3) – Melko vähän (2) – Erittäin vähän (1) – En osaa sanoa (0). Kotimaan osalta luottamuksen keskiarvo kaikkia näitä tahoja kohtaan oli 1,62 (melko vähän) ja Suomen osalta sama keskiarvo oli 3,51 (melko paljon). Suomessa viranomaisiin ja tahoihin luotetaan yleisesti, kotimaassa ei niinkään.

Vastauksissa oli havaittavissa viitteitä siitä, että jos vastaaja luottaa Suomessa viranomaisiin yleisesti, luottaa hän myös poliisiin. Tästä esimerkkinä taulukkoon 1 on poimittu esimerkki luottamuksesta palo- ja pelastustoimea kohtaan, millä näyttäisi olevan yhteyttä luottamukseen poliisia kohtaan. Myös muiden kyselyssä arvioitavien viranomaistahojen (puolustusvoimat/armeija, oikeuslaitos/tuomioistuimet ja terveydenhuolto) osalta tulos oli vastaava kuin palo- ja pelastustoimenkin kohdalla, mutta taulukkoon poimittiin esimerkiksi vain yksi näistä eli palo- ja pelastustoimi.

Tulosten perusteella vastaajat luottavat Suomessa myös ihmisiin yleensä enemmän kuin kotimaassaan. Juha Kääriäinen (2013, 98) on todennut, että ihmiset luottavat poliisiin erityisesti niissä maissa, joissa he luottavat myös kansalaisiin. Luottamuksella poliisiin ja luottamuksella kansalaisiin näyttäisi olevan yhteyttä myös tämän tutkimuksen kyselyyn vastanneiden turvapaikanhakijoiden keskuudessa taulukon 1 perusteella. Sekä usko ja luottamus viranomaisiin että usko ja luottamus ihan tavalliseen Suomen kansalaiseen korostuu radikalisoitumista tukevien alakulttuurien vastaisessa työssä (Hienola 2016).

Kotimaan poliisin korruptoituneisuutta tai muuta epäeettistä toimintaa pidetään keskimäärin melko todennäköisenä, kun taas Suomen poliisin osalta sitä pidetään keskimäärin melko epätodennäköisenä. On merkittävää huomata, että mikäli oman kotimaan poliisia pidetään korruptoituneena, voi sillä olla jonkinlaista yhteyttä luottamukseen Suomen poliisia kohtaan taulukon 1 mukaan. Kati Turtiainen (2008, 29–31) on tutkinut luottamuksen rakentumista kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä ja todennut, että muun muassa instituutioiden tarjoamalla turvallisuuden tunteella on yhteyttä luottamuksen rakentumiseen uudessa yhteiskunnassa ja luottamus voi myös perustua siihen, että uutta yhteiskuntaa pidetään oikeudenmukaisena, kun se vastaanottaa pakolaisia. Voi olla, että vastaanottokusten tarjoamat palvelutkin lisäävät käsitystä Suomesta oikeudenmukaisena valtiona. Monet turvapaikanhakijat kokevat Suomen varmasti paljon turvallisempaan ja vähemmän

korruptoituneena kuin oman kotimaansa, joten jo myös pelkästään tällaisella kotimaan ja Suomen välisellä valtavalla erolla voi olla vaikutusta luottamukseen Suomen viranomaisia, kuten poliisia, kohtaan.

Yksilöllisen hyvinvoinnin ja koko yhteiskunnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että yhteiskuntaan luotetaan, jos ajatellaan luottamusta sosiologi Simmelin tavoin yhteiskuntaa koossa pitävänä voimana (Turtiainen 2012, 330). Yhteiskuntaan kuulumattomuudesta ja syrjäytymisestä ei ole kovinkaan hyviä esimerkkejä, jos mietitään lähimenneisyyden julmia ja väkivaltaisia iskuja niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Poliisin työ vaikeutuu, jos poliisiin ei luoteta, ja heikko luottamus voi pahimmillaan johtaa negatiivisen kehityksen kehään. Jos poliisiin ei luoteta, eivät ihmiset – ja tässä tapauksessa turvapaikanhakijat – ilmoita poliisille tiedossaan olevista rikoksista, jonka seurauksena tulokset heikkenevät. Tämä on hyvä tiedostaa, jotta poliisin suorituskyky säilyy tulevaisuudessakin hyvällä tasolla. (Sisäministeriö 2016, 5.)

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, missä määrin turvapaikanhakijat luottavat Suomen poliisiin. Tutkimuksen toteuttamista varten meidän kuitenkin täytyi rajata kyselyn kohderyhmää, jotta pysyimme inhimillisen työmäärän rajoissa. Tästä syystä päätimme toteuttaa kyselyn kahdessa vastaanottokeskuksessa: pääkaupunkiseudulla ja Pohjanmaalla. Päätimme myös rajata kyselyn kielivaihtoehdot Englantiin, Arabiaan ja Venäjään, mikä sen osaltaan rajasi tutkittavaa joukkoa pienemmäksi.

Kyselyn käytännön toteuttamisessa olisi ollut parannettavaa, sillä kyselyaineiston kerääminen toteutettiin näissä kahdessa vastaanottokeskuksessa eri tavalla. Toisessa vastaanottokeskuksessa toinen meistä oli henkilökohtaisesti läsnä koko sen ajan, kun vastaanottokeskuksen asukkaat vastasivat kyselyyn. Mielenkiintoinen pohdinnan aihe on, onko poliisiopiskelijan läsnäolo vaikuttanut vastaajaan esimerkiksi niin, että vastaaja on halunnut mielistellä ja kaunistella vastauksiaan.

Toisessa vastaanottokeskuksessa kyselyn käytännön toteuttamisesta vastasi puolestaan vastaanottokeskus itse. Huonona puolena tässä on se, että emme tiedä yhtään sitä, minkälaisella tyylillä lomakkeet on täytetty ja ovatko vastaajat todellisuudessa vastanneet kyselyyn yksin vai yhdessä isolla porukalla, jolloin kaverin mielipiteet ovat voineet vaikuttaa omiin vastauksiin. Pohdimme myös sitä, onko kyselyyn suhtauduttu niin ”vakavasti”, kun vastaanottokeskus on itse hoitanut vastausten keräämisen eikä tutkimuksen tekijä ole ollut läsnä vastauksia kerätessä. Voihan olla, että kyselyyn on vastattu rehellisemminkin, kun tutkimuksen tekijää ei ole nähty henkilökohtaisesti.

Ennen kyselyyn vastaamista ainakin toisessa vastaanottokeskuksessa, jossa toinen meistä oli itse läsnä, vastaajat lukivat saatekirjeen, jossa kerrottiin muun muassa kyselyn luotettavuudesta ja siitä, ettei vastaaminen vaikuta vastaajan turvapaikkahakemuksen käsittelyyn. Tästä huolimatta pohdimme sitä, ovatko vastaajat halunneet antaa vastauksissaan todelli-

suutta positiivisemmän kuvan Suomen poliisista, jotta sillä voisi olla vaikutusta turvapaikkahakemuksen käsittelyyn.

Moni vastaaja ei kertonut syntymävuottaan kyselylomakkeella. Tämä aiheutti tietenkin pohdintaa, miksi ikä halutaan salata, ja onko mahdollisesti jotain muutakin jätetty kertomatta vastaamisen yhteydessä. Ylipäättään pohdimme sitä, onko vastausten luotettavuuteen uskottu, ja onko mahdollisesti ajateltu, että omilla vastauksilla on jotain vaikutusta hakemuksen käsittelyyn. Tämä voi olla ihan mahdollista.

Pohdimme myös sitä, ovatko kyselyyn halunneet vastata vain sellaiset turvapaikanhakijat, joilla ei ole kovin negatiivista sanottavaa Suomen poliisista. Jostain syystä meistä tuntuu siltä, että vastaajien joukosta ovat karsiutuneet pois ne turvapaikanhakijat, joilla mahdollisesti on jotain tuloksista poikkeavia mielipiteitä Suomen poliisista tai jotka ovat entuudestaan ”poliisin tuttuja”. Pohdimme myös, että onko sillä ollut vaikutusta vastaajien vastauksiin, kun saatekirjeessä kerroimme opiskelevamme poliisiksi. Tämä on vain spekulointia, mutta olisi ollut mielenkiintoista nähdä olisivatko kyselyllä saadut tulokset poikenneet nyt saaduista tuloksista, jos kyselyä ei olisi millään tapaa yhdistetty poliisiopiskelijoiden, tulevien poliisien, tekemäksi.

Mahdollisia myöhempiä vastaavia tutkimuksia varten voisi harkita, olisiko kysely syytä tehdä esimerkiksi läsnäolotulkkauksen avulla, jolloin mahdollista kysymysten väärinymmärrystä voitaisiin ehkä paremmin välttää. Tällöin myöskään kääntäjällä ei olisi niin suuri vastuu käännöksen oikeellisuudesta. Samalla toki tutkimuksen toteuttamisen kustannukset nousisivat, mikä tulisi ottaa huomioon etukäteen. Yllättävän moni oli jättänyt johonkin tai useampaan kysymykseen vastaamatta. Läsnäolotulkkauksen avulla voitaisiin myös mahdollisesti parantaa vastaamisen laatua.

Joka tapauksessa tutkimusaineisto oli mielestämme opinnäytetyötämme ajatellen sopivan kokoinen. Pohdimme kuitenkin sitä, millaisia tuloksia olisimme saaneet, jos näistä kahdesta vastaanottokeskuksesta vielä useampi olisi vastannut kyselyyn tai jos muitakin kieliä kuin näitä kolmea kieltä osaavat olisivat pystyneet kyselyyn vastaamaan. Tämänkin kokoisessa aineistossa vastauksissa oli tietysti hieman hajontaa, mutta enemmistön mielipiteet ja asenteet poliisia kohtaan olivat samansuuntaisia. On mahdollista, että mikäli kyselyyn olisi saatu enemmän vastauksia, olisivat tulokset olleet hieman erilaisia, mutta toisaalta laajempi tutkimusaineisto olisi saattanut vain vahvistaa näitä suuntaa-antavia linjoja, joita jo tälläkin aineistolla saimme.

Laajempaan tutkimusaineistoon liittyen mielessämme heräsikin idea mahdollisesta jatkoselvityksestä. Olisi mielenkiintoista tietää, missä määrin esimerkiksi Itä-Suomen, Lounais-Suomen tai Keski-Suomen turvapaikanhakijat luottavat Suomen poliisiin. Jos vastaava kysely toteutettaisiin Suomessa laajemminkin, voitaisiin paremmin vertailla sitä, onko luottamuksessa havaittavissa alueellisia eroja ja samalla saataisiin luotettavampaa tietoa, kun vastaajia olisi enemmän. Myös kyselyn tekeminen uudelleen samoissa vastaanottokeskuksissa tai jopa samoille vastaajille voisi antaa mielenkiintoista informaatiota siitä, mihin suuntaan luottamus poliisia kohtaan muuttuu Suomessa olon aikana. Poliisibarometrin mukaan suomalaisten luottamus on säilynyt hyvällä tasolla 2000-luvulla, kun tutkimus on

toistettu useampana vuonna peräkkäin. Turvapaikanhakijoillekin tällainen meidän tutkimustamme vastaava kysely olisi hyvä tehdä useamminkin, jos halutaan pidemmän aikavälin tietoa Suomen poliisia kohtaan koetusta luottamuksesta ja mahdollisia tuloksia heidän ja poliisin välisten suhteiden muuttumisesta suuntaan tai toiseen.

Itse tutkimuksen tulokset hieman yllättivät meidät. Meillä oli sellainen ennakkokäsitys, että todennäköisesti suuri osa vastaajista ei luota oman kotimaansa viranomaisiin tai ainkaan poliisiin, mihin voi vaikuttaa esimerkiksi monen Lähi-idän maan poliisin korruptoituneisuus. Tämä käsitys osui melko oikeaan. Ajattelimme kuitenkin, että nämä oman kotimaan viranomaiskokemukset/-käsitykset heijastuvat myös arvioihin Suomen poliisin luotettavuudesta. Tämä kuitenkin osoittautui melko vääräksi ennakkoluuloksi. Tulosten perusteella kotimaassa viranomaisiin ei juuri luoteta, mutta Suomessa päinvastoin luotetaan, mitä emme olisi etukäteen ajatelleet. Voi olla, että esimerkiksi hyvin edistetyllä kotoutumisella on vaikutusta arvioihin Suomen viranomaisten luotettavuudesta.

Kyselyyn vastanneista suurin osa oli miehiä ja vain muutama naisia, joten pohdimme sitä, olisiko tuloksiin vaikuttanut se, jos kyselyyn olisi vastannut useampi nainen. Sukupuoleen liittyen ajattelimme etukäteen, että turvapaikanhakijoiden keskuudessa ei luotettaisi naispoliisiin niin paljon kuin miespoliisiin. Uskoimme näin siksi, koska esimerkiksi monissa Lähi-idän maissa naisen asema ei ole niin hyvä kuin Suomessa. Enemmistö turvapaikanhakijoista on miehiä, joten ajattelimme, että naisen ei voitaisi mieltää omaavan niin vahvaa auktoriteettia kuin mitä poliisin ammatti on tai ylipäättään uskoa työskentelevän poliisin ammatissa. Varsinkin tältä osin tulokset yllättivätkin meidät positiivisesti, sillä vastausten perusteella nais- ja miespoliisiin luotetaan ihan yhtä paljon.

Pohdimme ennen kyselyn tekemistä sitä, vaikuttavatko mielipiteet oman maan viranomaisista ja etenkin poliisista mielipiteisiin Suomen poliisista. Saattaahan olla hyvinkin mahdollista ja todennäköistä, että Suomen poliisiin luotetaan vasta Suomeen tulon ja täällä jonkin aikaa vietetyn ajan jälkeen, kun huomataan, että täällä poliisiin voi luottaa eikä poliisi olekaan esimerkiksi niin korruptoitunut kuin mahdollisesti omassa kotimaassa. Olisiikin mielenkiintoista tietää, minkälaisia tuloksia saataisiin vastaavasta kyselystä, jos se tehtäisiin Suomeen tuleville turvapaikanhakijoille ennen Suomeen tuloa ja lisäksi Suomeen tulon jälkeen ja verrattaisiin näitä tuloksia keskenään.

Turvapaikanhakijat vastasivat kyselyymme oman turvapaikanhakuprosessin ollessa kesken ja tulosten perusteella vastaajat siis pääsääntöisesti luottavat Suomen poliisiin. Pohdimme kuitenkin sitä, millaisia tulokset olisivat, jos turvapaikanhakija vastaisi kyselyyn kielteisen turvapaikkapäätöksen saamisen jälkeen, kun hänen olisi poistuttava Suomesta. Emme voi tietää, mutta voi olla, että tieto kielteisestä päätöksestä voisi heikentää turvapaikanhakijan luottamusta Suomen poliisiin ja suomalaiseen viranomaisjärjestelmään, kun hän joutuu pettymään saamastaan kielteisestä turvapaikkapäätöksestä.

Vaikka osa todennäköisesti tähänkin kyselyyn vastanneista turvapaikanhakijoista saa kielteisen päätöksen, on joukossa myös niitä, jotka jäävät Suomeen – luvallisesti tai luvattomasti. Mielestämme ei ole aivan sama mitä turvapaikanhakijat Suomen poliisista ajattelevat. On tärkeää, että luottamus Suomen poliisiin säilyy Suomessa hyvänä niin turvapaikan-

hakijoiden kuin muidenkin ihmisten keskuudessa, sillä uskomme luottamuksella olevan vaikutusta yhteistyön sujuvuuteen. Poliisin näkökulmasta yhteistyön tulisi sujua hyvin kaikkien ihmisten kanssa, jotta työn tavoitteet saavutetaan. Tällä hetkellä vastaajien luottamusarviot ovat hyvin positiivisia, ja jotta poliisiin luotetaan myös jatkossa, täytyy poliisin olla tämän luottamuksen arvoinen.

LÄHTEET

Astola, Tiina 2015: Oikeusturva ja perusoikeudet lisäävät luottamusta. Artikkelit. Turvallisuuskomitean internetsivut. Luettavissa:

<http://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/component/k2/50-oikeusturva-ja-perusoikeudet-lisaavat-luottamusta>. Luettu 27.11.2016.

Castaneda, Anu & Jokela, Satu & Koponen, Päivikki & Koskinen, Seppo & Larja, Liisa & Nieminen, Tarja & Rask, Shadia & Suvisaari, Jaana 2015: Ulkomaalaistaustaisten psyykinen hyvinvointi, turvallisuus ja osallisuus – Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimus 2014 (UTH). Tampere, Juvenes Print–Suomen Yliopistopaino Oy. Luettavissa: <http://docplayer.fi/12116307-Ulkomaalaistaustaisten-psyykinen-hyvinvointi-turvallisuus-ja-osallisuus.html>. Luettu 29.1.2017.

EUR-Lex 2015: Euroopan unionin direktiivit. EUR-Lexin internetsivut. Luettavissa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=URISERV%3A114527>. Luettu 12.2.2017.

Hanifi, Riitta 2012: Sosiaalinen pääoma jakautuu epätasaisesti–Luottamuksen mittaaminen. Artikkelit. Luettavissa: http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-12-10_003.html?s=1. Luettu. 27.1.2017.

Heikkilä, Tarja 2014: Tilastollinen tutkimus. 9. uud. painos. Porvoo, Bookwell Oy.

Henell, Anssi 2016: Turvapaikanhakijoiden kokemukset poliisin toiminnasta–Kotimaassaan, matkan varrella ja Suomessa. Poliisiammattikorkeakoulu. Perustutkimnon päättötyö.

Hienola, Elina 2016: Luottamus ja inhimillisyys voittavat radikalisoitumisen. Mielipidekirjoitus. Keski-suomalaisen internetsivut. Luettavissa:

<http://www.ksml.fi/mielipide/mielipidekirjoitus/Luottamus-ja-inhimillisyys-voittavat-radikalisoitumisen/771140?pwbi=a95dab19ef1d9de229b81a297890418c>. Luettu 27.11.2016.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008: Tutki ja kirjoita. 13.–14., osin uudistettu painos. Keuruu, Otavan Kirjapaino Oy.

Holopainen, Martti & Pulkkinen, Pekka 2008: Tilastolliset menetelmät. 5. uud. painos. Helsinki, WSOY Oppimateriaalit Oy.

Ilmonen, Kaj 2000: Sosiaalinen pääoma: käsite ja sen ongelmallisuus. Teoksessa: Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Ilmonen, Kaj (toim.). Jyväskylän yliopisto, SoPhi, 9–38. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/47905/SoPhi42978-951-39-6488-7.pdf?sequence=3>. Luettu 17.1.2017.

Ilmonen, Kaj & Jokinen, Kimmo 2002: Luottamus modernissa maailmassa. Jyväskylän yliopisto. SoPhi. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/44432>. Luettu 1.12.2016.

Juvonen, Anna-Maija 2012: Maahanmuuton juridiikkaa–käytännön käsikirja. Porvoo, Bookwell Oy.

Kankainen, Tomi: Luottamus. Jyväskylän yliopiston internetsivut. Luettavissa: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/luottamus>. Luettu 20.1.2017.

Keskinen, Suvi & Rastas, Anna & Tuori, Salla 2009: En ole rasisti, mutta...: Maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä. Tampere, Vastapaino.

Kotkavirta, Jussi 2000: Luottamus instituutioihin ja yksilöllinen hyvinvointi. Teoksessa: Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Ilmonen, Kaj (toim.). Jyväskylän yliopisto, SoPhi, 55–68. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/47905/SoPhi42978-951-39-6488-7.pdf?sequence=3>. Luettu 17.1.2017.

Kuosma, Tapio 2016: Turvapaikka ja pakolaisasema. Kansainvälisen suojelun periaatteet. Kemi, Nordbooks.

Kääriäinen, Juha 2013: Why trust in the police varies between European countries. Teoksessa: European police science and research bulletin—Special conference edition. Fiquet, Jean-Marie & Görden, Thomas & Kersten, Joachim & Mesko, Gorazd & Neidhardt, Klaus & Nogala, Detlef (toim.) Luxembourg, European Police College (CEPOL), 91–100.

Kääriäinen, Juha 2015: Miksi suomalaiset luottavat poliisiin? Artikkelin. Haaste-lehden internetsivut. Luettavissa: <http://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste32015/miksisuomalaisetluottavatpoliisiin.html>. Luettu 29.11.2016.

Lähtenmäki, Minna 2013: Lapsi turvapaikanhakijana. Etnografisia näkökulmia vastaanotokeskuksen ja koulun arjesta. Helsinki, Helsingin yliopisto.

Länkinen, Tiina 2015: Suurlähettiläs: Afganistanista tulee Suomeen nimenomaan elintasopakolaisia. Artikkelin. Ylen internetsivut. Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8514418>. Luettu 8.2.2017.

Maahanmuuttovirasto 2015: Tilastot. Maahanmuuttoviraston tilastos. Koko viraston yhteinen tilastokooste 2015. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/tilastot. Luettu 20.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2016: Irakin tilanne huhtikuussa 2016. Maatietopalvelun raportit. Tilannekuvat- ja katsaukset, teemaraportit sekä tiedonhankintamatkat 2016. Irakin turvallisuustilanne 2.5.2016. Luettavissa: http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/maatietopalvelu/raportit. Luettu 10.3.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017a: Alaikäisyksiköiden yhteystiedot. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/vastaanotto toiminta/vastaanottokeskukset/alaikäisyksiköiden_yhteystiedot. Luettu 13.3.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017b: Kiintiöpakolaiset. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/kiintiopakolaiset. Luettu 28.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017c: Käännyttäminen. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen/paatos/kaannyttaminen. Luettu 28.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017d: Oleskelulupahakemusten käsittelyajat pitenevät hetkellisesti. Asiakastiedote. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/nain_palvelemme/asiakastiedotteet/1/0/oleskelulupahakemusten_kasittelyajat_pitenevat_hetkellisesti_71568. Luettu 2.2.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017e: Tilastot. Turvapaikkahakemukset 1/2017. Maahanmuuttoviraston tilastopalvelu. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: <http://tilastot.migri.fi/#applications/23330/49?start=564>. Luettu 6.2.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017f: Turvapaikan hakeminen. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen. Luettu 15.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017g: Turvapaikka ja kansainvälinen suojelu. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen/paatos/turvapaikka_ja_kansainvalinen_suojelu. Luettu 15.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017h: Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Turvapaikanhakijat 2016. 26.12.–1.1. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/tilastot/turvapaikka_ja_pakolaistilastot. Luettu 2.2.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017i: Turvapaikkahakemuksen käsittely. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen/hakemuksen_kasittely. Luettu 16.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017j: Turvapaikkahakemuksen käsittely; Käsittelyajat. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen/hakemuksen_kasittely/kasittelyajat. Luettu 16.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017k: Tutkimatta jättäminen. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/turvapaikan_hakeminen/hakemuksen_kasittely/tutkimatta_jattaminen. Luettu 16.1.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017l: Ulkomaalaisrekisteri. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/ulkomaalaisrekisteri. Luettu 5.2.2017.

Maahanmuuttovirasto 2017m: Vastaanottokeskukset paikkakunnittain. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/turvapaikka_suomesta/vastaanottotoiminta/vastaanottokeskukset/vastaanottokeskukset_paikkakunnittain. Luettu 13.3.2017.

Maiche, Karim 2016: Nuoret turvapaikanhakijat ja luottamuksen rakentuminen arjen käytännöissä. Artikkel. Nuorisotutkimusseura ry:n internetsivut. Luettavissa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma30>. Luettu 29.11.2016.

Mattinen, Johanna 2016: Näin hovioikeus perustelee Aarnion tuomiota: ”Vakavasti vaarantanut luottamusta poliisin toimintaan”. Iltalehden uutinen. Luettavissa: http://www.iltalehti.fi/uutiset/2016093022394094_uu.shtml. Luettu: 28.1.2017.

Mäntymaa, Eero 2016: Miksi Suomalainen luottaa poliisiin? Neljä yksinkertaista syytä. Artikkel. Ylen internetsivut. Luettavissa: <http://www.yle.fi/uutiset/3-9211796>. Luettu 29.11.2016.

Ortamo, Simo 2015: Pohjoismaat tiukentavat kilpaa turvapaikkalakejaan. Artikkel. Ylen internetsivut. Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8512879>. Luettu 5.2.2017.

Pakolaisneuvonta ry 2010: Direktiivit ja asetukset. Pakolaisneuvonta ry:n internetsivut. Luettavissa: <http://www.pakolaisneuvonta.fi/?lid=103&lang=suo>. Luettu 11.2.2017.

Pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus. Maailmanpakolaistilanne.net – internetsivut. Luettavissa: <http://www.maailmanpakolaistilanne.net/pakolaisten-oikeusasemaa-koskeva-yleissopimus/>. Luettu 12.2.2017.

Pentikäinen, Mikael 2014: Luottamus. Keuruu, Otavan Kirjapaino Oy.

Pihlaja, Saara 2016: Nuoret turvapaikanhakijat tarvitsevat monipuolista kotouttamista. Artikkel. Nuorisoseura ry:n internetsivut. Luettavissa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma34>. Luettu 13.2.2017.

Seligman, Adam 2000: Luottamuksen ongelma. Teoksessa: Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Ilmonen, Kaj (toim.). Jyväskylän yliopisto SoPhi, 39–54. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/47905/SoPhi42978-951-39-6488-7.pdf?sequence=3>. Luettu 17.1.2017.

Sisäministeriö: Pakolainen pakenee vainoa kotimaassaan. Maahanmuutto; Turvapaikanhakijat ja pakolaiset. Sisäministeriön internetsivut. Luettavissa: <http://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset>. Luettu: 10.1.2017.

Sisäministeriö 2016: Poliisibarometri 2016. Kansalaisten käsitykset poliisin toiminnasta ja sisäisen turvallisuuden tilasta. Sisäministeriön julkaisu. Luettavissa: http://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/52370_Poliisibarometri_2016_Valto.pdf?d387a94000edd388. Luettu 3.10.2016.

Staffans, Ida, 2011: Kansainvälinen suojelu Suomalaisittain. Artikkel. Haasteen internetsivut. Luettavissa: <http://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste32011/kansainvalinensuojelusuomalaisittain.html>. Luettu 7.2.2017.

Taanila, Aki 2013: P-arvo. Akin menetelmäblogi. Luettavissa: <https://tilastoapu.wordpress.com/2012/02/14/p-arvo/>. Luettu 11.3.2017.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2013: Sosiaalinen pääoma. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen internetsivut. Luettavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/sosiaalinen-paaoma>. Luettu 27.1.2017.

Turtiainen, Kati 2008: Kommunikointia uuden kynnyksellä–Luottamuksen rakentuminen kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä. Sosiaalityön lisensiaatin tutkielma. Jyväskylän

yliopisto. Luettavissa: <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=02ecca0f-b5ff-4157-afb8-930ffcb9be51>. Luettu 27.11.2016.

Turtiainen, Kati 2012: Possibilities of trust and recognition between refugees and authorities. Kertomuksia uuden kynnyksellä – Luottamuksen rakentuminen kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. 329-345. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/41130>. Luettu 27.11.2016.

Valli, Raine 2015: Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. uud. painos. Jyväskylä, PS-kustannus.

Valtioneuvosto 2015: Hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma. Tiedote 657/2015. Luettavissa: <http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1058456/Hallituksen+turvapaikkapoliittinen+toimenpideohjelma+8.12.2015/98990892-c08e-4891-8c23-0d229f1d6099>. Luettu 5.2.2017.

Valtiovarainministeriö 2017: Talousarvioesitys 2017. 70. Kotouttaminen. Valtiovarainministeriön internetsivut. Luettavissa: [http://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp?year=2017&lang=fi&maindoc=/2017/tae/valtiovarainministerionKanta/valtiovarainministerionKanta.xml&opennode=0:1:241:1001:1117:.](http://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp?year=2017&lang=fi&maindoc=/2017/tae/valtiovarainministerionKanta/valtiovarainministerionKanta.xml&opennode=0:1:241:1001:1117:) Luettu 8.2.2017.

Vilkama, Veera 2012: Pakolaissopimuksen syntyhistoria. Artikkelit. Pakolaisneuvonta ry:n internetsivut. Luettavissa: http://www.pakolaisneuvonta.fi/index_html?cid=381&lang=suo. Luettu 12.2.2017.

Vilka, Hanna 2015: Tutki ja kehitä. 4. uudistettu painos. Jyväskylä, PS-kustannus.

Vuorio, Jaana 2016: Humanitaarista suojelua ei myönnetä enää, uudet maalinjaukset Afganistanista, Irakista ja Somaliasta. Lehdistö tiedote. Maahanmuuttoviraston internetsivut. Luettavissa: http://www.migri.fi/medialle/tiedotteet/lehdistotiedotteet/lehdistotiedotteet/1/0/humanitaarista_suojelua_ei_myonneta_enaa_uudet_maalinjaukset_afganistanista_irakista_ja_somalias_ta_67589. Luettu 7.2.2017.

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake suomeksi

Vastausohjeet:

Vastaa kyselyyn yksin ja rehellisesti. Lue jokainen kysymys ja vastausvaihtoehto huolellisesti ennen vastaamista. Valitse kysymyksiin mielestäsi paras vaihtoehto laittamalla rasti vastausvaihtoehdon edessä olevaan ruutuun. Varmista vielä lopuksi, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin, joita on yhteensä 19. Kyselyssä on yhteensä kuusi (6) sivua. Sivunumeron näet oikeasta yläkulmasta.

I-osa

*Laita kunkin kysymyksen tai väittämän kohdalla rasti **vain yhteen ruutuun**, jonka vieressä on oikea vastaus. Toisen kysymyksen kohdalla kirjoita syntymävuotesi numeroin sille varatulle viivalle.*

1. Sukupuoli

Nainen

Mies

2. Syntymävuosi

3. Kansalaisuus/kotimaa

Irak

Afganistan

Somalia

Syyria

Venäjä

Joku muu

4. Vastaanottokeskukseni sijaitsee

Pääkaupunkiseudulla

Pohjanmaalla

5. Kuinka kauan olet ollut turvapaikanhakijana Suomessa?

- Alle 1 kuukauden
- 1-3 kuukautta
- 4-6 kuukautta
- 6-12 kuukautta
- Yli vuoden

II-osa

*Seuraaviin kysymyksiin on kaikkiin kahdesta kuuteen vastausvaihtoehtoa, mutta voit jokaiseen kysymykseen valita **vain yhden** vaihtoehdon, joka kuvaa parhaiten mielipidettäsi.*

6. Kuinka usein olet kotimaassasi nähnyt poliisin partioivan asuinalueellasi?

- Päivittäin
- Viikoittain
- Kerran tai pari kuukaudessa
- Harvemmin
- En koskaan

7. Kuinka usein olet Suomessa nähnyt poliisin partioivan asuinalueellasi?

- Päivittäin
- Viikoittain
- Kerran tai pari kuukaudessa
- Harvemmin
- En koskaan

8. Kuinka monta kertaa olet ollut kotimaassasi tekemisissä poliisin kanssa?

- En kertaakaan
- Yhden kerran
- 2-4 kertaa
- 5-10 kertaa
- Yli 10 kertaa

9. Miten kotimaasi poliisi on silloin kohdellut sinua?

- Erittäin hyvin
- Melko hyvin
- Ei hyvin eikä huonosti
- Melko huonosti
- Todella huonosti
- En osaa sanoa

10. Kuinka monta kertaa olet ollut Suomessa tekemisissä poliisin kanssa?

- En kertaakaan
- Yhden kerran
- 2-4 kertaa
- 5-10 kertaa
- Yli 10 kertaa

11. Miten Suomen poliisi on silloin kohdellut sinua?

- Erittäin hyvin
- Melko hyvin
- Ei hyvin eikä huonosti
- Melko huonosti
- Todella huonosti
- En osaa sanoa

12. Oletko ollut tekemisissä Suomen poliisin kanssa muuten kuin turvapaikkaprosessiin liittyvissä asioissa? (esimerkiksi rikoksen uhrina tai todistajana taikka rikoksesta epäiltynä)

- Kyllä
- En

13. Miten arvioit Suomen poliisin suhtautuvan eri kulttuureista lähtöisin oleviin ihmisiin verrattuna Suomen kansalaisiin?

- Paljon tiukemmin
- Vähän tiukemmin
- Ei tiukemmin eikä löysemmin
- Vähän löysemmin
- Paljon löysemmin
- En osaa sanoa

14. Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että kotimaasi poliisissa esiintyy korrupsiota tai muuta epäeettistä toimintaa?

- Erittäin todennäköisenä
- Melko todennäköisenä
- En todennäköisenä enkä epätodennäköisenä
- Melko epätodennäköisenä
- Erittäin epätodennäköisenä
- En osaa sanoa

15. Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että Suomen poliisissa esiintyy korrupsiota tai muuta epäeettistä toimintaa?

- Erittäin todennäköisenä
- Melko todennäköisenä
- En todennäköisenä enkä epätodennäköisenä
- Melko epätodennäköisenä
- Erittäin epätodennäköisenä
- En osaa sanoa

jatkuu seuraavalla sivulla...

III-osa

Alla on kaksi taulukkoa, joissa kysytään luottamustasi eri tahoihin kotimaassasi ja Suomessa. Arvioitavat tahot on listattu pystysuunnassa allekkain ja vastausvaihtoehdot löytyvät vierekkäin yläpalkista. **Laita kunkin tahon kohdalla rasti sivusuunnassa vain yhteen ruutuun, jonka yläpuolella oleva vastausvaihtoehto kuvaa parhaiten luottamustasi tätä tahoja kohtaan.**

16. Missä määrin luotat kotimaassasi seuraavien viranomaisten tai tahojen toimintaan?

	Erittäin paljon	Melko paljon	En paljon enkä vähän	Melko vähän	Erittäin vähän	En osaa sanoa
Puolustusvoimat/armeija						
Palo- ja pelastustoimi						
Oikeuslaitos/tuomioistuimet						
Poliisi						
Terveystenhoito						
Ihmiset yleensä						

17. Missä määrin luotat Suomessa seuraavien viranomaisten tai tahojen toimintaan?

	Erittäin paljon	Melko paljon	En paljon enkä vähän	Melko vähän	Erittäin vähän	En osaa sanoa
Puolustusvoimat/armeija						
Palo- ja pelastustoimi						
Oikeuslaitos/tuomioistuimet						
Poliisi						
Terveystenhoito						
Ihmiset yleensä						

Valitse seuraaviin väittämiin molempiin *vain yksi* mielipidettäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.

18. Luotan Suomessa naispoliisiin

- Erittäin paljon
- Melko paljon
- En paljon enkä vähän
- Melko vähän
- Erittäin vähän
- En osaa sanoa

19. Luotan Suomessa miespoliisiin

- Erittäin paljon
- Melko paljon
- En paljon enkä vähän
- Melko vähän
- Erittäin vähän
- En osaa sanoa

Kiitos vastauksestasi!

LIITE 2. Saatekirje suomeksi

Kysely turvapaikanhakijoille luottamuksesta Suomen poliisia kohtaan

Tiedoksi vastaajalle

Me kyselyn tekijät, Niko Saarivaara ja Maija Toikkanen, opiskelemme poliisiammattikorkeakoulussa. Tämä kysely on osa opinnäytetyötämme, ja tämän kyselyn avulla tutkimme sitä, kuinka paljon pääkaupunkiseudun ja Pohjanmaan vastaanottokeskusten asukkaat luottavat Suomen poliisiin. Kysely on rajattu toteutettavaksi vain näissä kahdessa vastaanottokeskuksessa. Niko kerää vastauksia Pohjanmaalla ja Maija pääkaupunkiseudulla. Tähän kyselyyn vastaaminen on tärkeää, sillä kyselyaineisto auttaa poliisia ymmärtämään turvapaikanhakijoiden tilannetta. Vastauksia tullaan hyödyntämään tämän tutkimuksen tutkimustulosten analysoinnissa. Tutkimuksen ohjaajana toimii poliisiammattikorkeakoulun lehtori Markku Myllylä.

Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista. Kyselyn onnistumisen kannalta on tärkeää, että kaikki vastaajat vastaavat kyselyyn ohjeiden mukaisesti, joten lue vastausohjeet tarkkaan ennen vastaamista. Vastaaminen vie aikaa noin 10 minuuttia.

Luottamuksellisuus

Kyselyssä ei kysytä nimeäsi tai syntymäaikaasi, joten sinua ei voida tunnistaa vastausten perusteella jälkikäteen. Anonyymi aineisto eli vastaukset käsitellään tilastollisin menetelmin tulosten saamiseksi. Tähän kyselyyn vastaaminen ei millään tavalla vaikuta turvapaikkaprosessiisi tai turvapaikkahakemuksesi käsittelyyn.

Kyselyn palauttaminen

Keräämme täytetyt kyselylomakkeet lomakkeen täyttämiseen varatun ajan jälkeen.

Lisätiedot

Opiskelija Niko Saarivaara, niko.saarivaara@edu.polamk.fi

Opiskelija Maija Toikkanen, majja.toikkanen@edu.polamk.fi

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi, se on meille tärkeä!

LIITE 3. Vastausohje suomeksi

Turvapaikanhakijoiden luottamus Suomen poliisia kohtaan

Kysely Pohjanmaan ja pääkaupunkiseudun vastaanottokeskusten turvapaikanhakijoille.

Tämä kysely koostuu kolmesta (I-III) osasta. Ensimmäisessä (I) osassa kysytään taustatietojasi. Toisessa (II) osassa kysytään kokemuksiasi sekä kotimaasi että Suomen poliisista ja mielipidettäsi kotimaasi ja Suomen poliisin toiminnasta. Kolmannessa (III) eli viimeisessä osassa kysytään luottamustasi eri viranomaisia ja tahoja kohtaan kotimaassasi ja Suomessa. Kyselyn alussa on yleiset vastausohjeet koskien koko kyselyä ja jokaisen osan alussa on vielä lyhyet vastausohjeet juuri sen osan kysymyksiä koskien.

Kyselyn luotettavuuden kannalta on tärkeää, että vastaat jokaiseen kysymykseen.

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen,

Niko & Maija

LIITE 4. Kyselylomake englanniksi

Instructions for answering:

Please answer to this poll alone and honestly. Read every question and alternative answer carefully before answering. Choose the best alternative by drawing a cross in the box next to that answer. Only choose **one** answer per question. Finally, make sure that you have answered all the 19 questions. There are six (6) pages in this poll. You can see the page number in the top right corner

Part I

*Draw a cross in the box that is next to the right answer. **Only choose one answer per question.** In the second question write your year of birth on the line reserved for it.*

1. Gender

- Female
 Male

2. Year of birth

3. Nationality/Country of origin

- Iraq
 Afghanistan
 Somalia
 Syria
 Russia
 Other

4. My reception centre is located in:

- Southern Finland
 Western Finland

5. How long have you been in Finland as an asylum seeker?

- Less than a month
- 1-3 months
- 4-6 months
- 6-12 months
- Over a year

Part II

*In the following questions there are multiple alternatives but only choose **the one** that best describes your opinion.*

6. How often have you seen the police patrolling in your neighbourhood in your home country?

- Daily
- Weekly
- Once or twice a month
- Less than once a month
- Never

7. How often have you seen the police patrolling in your neighbourhood in Finland?

- Daily
- Weekly
- Once or twice a month
- Less than once a month
- Never

8. How many times have you had interactions with the police in your home country?

- Never
- Once
- 2-4 times
- 5-10 times
- Over 10 times

9. How have the police in your home country treated you in those situations?

- Very well
- Pretty well
- Not well but not badly either
- Pretty badly
- Very badly
- I can't tell

10. How many times have you had interactions with the police in Finland?

- Never
- Once
- 2-4 times
- 5-10 times
- Over 10 times

11. How has the Finnish police treated you in those situations?

- Very well
- Pretty well
- Not well but not badly either
- Pretty badly
- Very badly
- I can't tell

12. Have you had interactions with the Finnish police other than in your asylum process? (for example as a victim of a crime, as a witness or as a suspect?)

- Yes
- No

13. How do you think the Finnish police treat people from different cultures compared to how they treat citizens of Finland?

- Very strictly
- A bit more strictly
- The same
- A bit looser
- A lot looser
- I can't tell

14. How likely do you think it is that corruption and other unethical activities are a part of the police in your home country?

- Very likely
- Likely
- Not likely or unlikely
- Unlikely
- Very unlikely
- I can't tell

15. How likely do you think it is that corruption and other unethical activities are a part of the police in Finland?

- Very likely
- Likely
- Not likely or unlikely
- Unlikely
- Very unlikely
- I can't tell

continues on the next page...

Part III

Below there are two tables that ask about your level of trust in different authorities in your home country and in Finland. The authorities in question are listed vertically and the alternative answers horizontally. Put a cross in the box that is below the answer that best describes your opinion.

16. How much do you trust the work of these authorities in your home country?

	Completely	A lot	To some extent	A little	Not at all	I can't tell
Defence forces/army						
Fire and rescue services						
Justice department/courts						
Police						
Health care						
People in general						

17. How much do you trust the work of these authorities in Finland?

	Completely	A lot	To some extent	A little	Not at all	I can't tell
Defence forces/army						
Fire and rescue services						
Justice department/courts						
Police						
Health care						
People in general						

continues on the next page...

In the following claims select the alternative that best describes your opinion on the matter. You can choose **only one alternative per question**.

18. I trust a Finnish female police officer

- Completely
- A lot
- To some extent
- Little
- Not at all
- I can't tell

19. I trust a Finnish male police officer

- Completely
- A lot
- To some extent
- Little
- Not at all
- I can't tell

Thank you for your answers!

LIITE 5. Saatekirje englanniksi

A poll for asylum seekers regarding their level of trust in Finnish police

Information for responders

Our names are Niko Saarivaara and Maija Toikkanen. We are both students in the Police University College and this poll is a part of our thesis. Our purpose is to find out how much do the residents in two different reception centres trust the police in Finland. This poll will only be executed in these two reception centres. Answering to this poll is of great importance because it will help the Finnish police to understand the situations of the asylum seekers better. The answers to the poll will be used to analyze the findings of this study. The tutor of this study is teacher Markku Myllylä from the Police University College.

Answering to this poll is completely voluntary. For the success of the poll it is important that all the respondents answer by the instructions so please read them carefully before answering. Answering to this poll will take about 10 minutes.

Confidentiality

This poll will not ask for your name or date of birth so there will be no way to recognise you based on your answers. The anonymous material that we receive from this poll will be analyzed using statistical methods to get results. Answering to this poll will in no way affect your asylum process or the decision of your asylum application.

Returning the poll

We will collect the poll forms after a set time reserved for answering.

Additional information

Student Niko Saarivaara, niko.saarivaara@edu.polamk.fi

Student Maija Toikkanen, maija.toikkanen@edu.polamk.fi

Thanks in advance for your answers! They are very important to us!

LIITE 6. Vastausohje englanniksi

The trust of asylum seekers in Finnish police

A poll for asylum seekers in two different reception centres in Finland.

This poll has three (I-III) parts. First (I) part is about your background. In the second (II) part we ask about your experiences with police in your home country and in Finland and your opinion about the police in your home country and in Finland. In the third (III) and the final part we ask about your level of trust in authorities in your home country and in Finland. At the start of the poll there are instructions for the whole poll and in the start of each section some instructions for that specific part.

For the confidentiality of this poll it is important that you answer all questions.

Thanks in advance for your cooperation,

Niko & Maija

LIITE 7. Kyselylomake venäjäksi

Инструкция:

Просим Вас заполнить опрос честно и самостоятельно. Прочитайте каждый вопрос и данные на него ответы прежде чем ответить. Подберите самый подходящий вариант и обозначьте его в клетке крестиком. Проверьте в конце правильно ли Вы ответили на все вопросы. Всего вопросов 19. Опрос состоит на шести (6) страницах. Номера страниц обозначены наверху с право.

Часть I

Подберите один более подходящий вариант и обозначьте его в клетке крестиком. В втором вопросе напишите ваш возраст.

1. пол

- женщина
 мужчина

2. возраст

3. гражданство/родина

- Ирак
 Афганистан
 Сомали
 Сирия
 Россия
 Ни что из указанных

4. местонахождение приемного центра, где Вы живете

- Южная Финляндия (Etelä-Suomi)
 Западная Финляндия (Länsi-Suomi)

5. Как долго вы находитесь в Финляндии, являясь лицом ищущем убежище?

- меньше одного месяца
- от одного до трёх месяцев
- от четырёх до шести месяцев
- от шести до двенадцати месяцев
- больше года

Часть II

Подберите один более подходящий вариант, который соответствует Вашему понятию и обозначьте его в клетке крестиком.

6. Как часто Вы видели на Вашей родине чтобы полиция патрулировала в вашем районе?

- ежедневно
- еженедельно
- от одного до двух раз в месяц
- реже
- никогда

7. Как часто Вы видели в Финляндии, чтобы полиция патрулировала в Вашем районе?

- ежедневно
- еженедельно
- от одного до двух раз в месяц
- реже
- никогда

8. Сколько раз Вы имели дело с полицией на вашей родине?

- ни разу
- один раз
- от двух до четырех раз
- от пяти до десяти раз
- больше десяти раз

9. Каким было отношение к Вам со стороны полиции на Вашей родине в тех случаях?

- очень хорошим
- довольно хорошим
- не хорошим и не плохим
- не очень хорошим
- плохим
- не могу сказать

10. Сколько раз Вы имели дело с полицией в Финляндии?

- ни разу
- один раз
- от двух до четырех раз
- от пяти до десяти раз
- больше десяти раз

11. Каким было отношение к Вам со стороны Финской полиции в тех случаях

- очень хорошим
- довольно хорошим
- не хорошим и не плохим
- не очень хорошим
- плохим
- не могу сказать

12. Имели ли Вы дело с Финской полицией по другим вопросам кроме расследования по делу о предоставлении убежища? (например: в качестве жертвы преступления, свидетеля, подозреваемого)

- да
- нет

13. Как по-вашему различается отношение финской полиции по отношению к иностранцам, по сравнению к финским гражданам?

- отношения на много строже
- отношения не много строже
- отношения ко всем равное
- отношения мягче
- отношения на много мягче
- не могу сказать

14. На сколько по-вашему вероятно, что в полиции на вашей родине встречается коррупция?

- очень вероятно
- довольно вероятно
- возможно
- не очень вероятно
- со всем не вероятно
- не могу сказать

15. На сколько по-вашему вероятно, что в Финской полиции встречается коррупция?

- очень вероятно
- довольно вероятно
- возможно
- не очень вероятно
- со всем не вероятно
- не могу сказать

Далее...

Часть III

Внизу две таблицы в которых спрашивают сначала о доверии к разным государственным службам на вашей родине, а также к Финским государственным службам. **Подберите один более подходящий вариант и обозначьте его в клетке крестиком.**

16. На сколько вы доверяете следующем государственным службам на вашей родине?

	очень сильно	довольно сильно	не то ни сё	не очень сильно	со всем не доверю	не могу сказать
Вооружённые силы / Армия						
Аварийно-спасательная служба						
Судебная власть / Суд						
Полиция						
Медицинские услуги						
Взаимоотношения людей						

17. На сколько вы доверяете следующем государственным службам в Финляндии?

	очень сильно	довольно сильно	не то ни сё	не очень сильно	со всем не доверю	не могу сказать
Вооружённые силы / Армия						
Аварийно-спасательная служба						
Судебная власть / Суд						
Полиция						
Медицинские услуги						
Взаимоотношения людей						

Подберите один более подходящий вариант и обозначьте его в клетке крестиком.

18. Доверяете ли Вы женщине-полицейскому в Финляндии?

- очень сильно
- довольно сильно
- не то ни сѐ
- не очень сильно
- со всем не доверю
- не могу сказать

19. Доверяете ли Вы мужчине-полицейскому в Финляндии?

- очень сильно
- довольно сильно
- не то ни сѐ
- не очень сильно
- со всем не доверю
- не могу сказать

Спасибо за ответы!

LIITE 8. Saatekirje venäjäksi

Опрос о доверии к финской полиции лицами, ищущими убежище в Финляндии

Обращение к отвечающему:

Мы составители опроса, Нико Саариваара (Niko Saarivaara) и Майя Тойкканен (Maija Toikkanen) учимся в полицейской академии. Этот опрос составляет часть нашей дипломной работы. Этим опросом мы исследуем, на сколько жители адаптационных центров доверяют финской полиции. Ответы на этот опрос поможет финской полиции понять желания и потребности иммигрантов. Ответы будут использованы в исследовательском анализе. Руководитель этого проекта лектор полицейской академии Маркку Муллуля (Markku Myllylä).

Ответы на вопросы добровольные. Прочитайте каждый вопрос и данные на него ответы прежде чем ответить. Точные и правильные ответы важны для нашего исследования. Опрос займёт примерно 10 минут.

Анонимность:

В опросе не спрашивается имя или дата рождения, по которым можно определить личность опрашиваемого. Ответы на этот опрос не повлияют на расследование по делу о предоставлении убежища.

Дополнительные сведения:

Нико Саариваара (Niko Saarivaara), niko.saarivaara@edu.polamk.fi

Майя Тойкканен (Maija Toikkanen), maija.toikkanen@edu.polamk.fi

Благодарим Вас за Ваше время,

Нико и Майя

LIITE 9. Vastausohje venäjäksi

Опрос о доверии к финской полиции лицами, ищущими убежище в Финляндии

Этот опрос предназначен для лиц ищущих убежище которые проживают в приемных центрах в Южной части Финляндии (Etelä-Suomi) и в Западной части Финляндии (Länsi-Suomi).

Этот опрос состоит из трёх частей (I-III). В первой (I) части спрашиваем общие данные. Во второй (II) части спрашиваем Ваше мнение о работе Финской полиции и полиции на Вашей родине. В третьей (III) части спрашиваем о доверии к разным государственным службам на Вашей родине, а также к Финским государственным службам.

Точные и правильные ответы важны для нашего исследования. **Раде надёжности опроса важно чтобы Вы ответили на все вопросы.**

Благодарим Вас за Ваше время,

Нико и Майя

1 LIITE 10. Kyselylomake arabiaksi

تعليمت الإجابة :

جاوب بانفراد و بصراحة. اقرا كل سؤال والإجابة الخيار بعناية قبل الإجابة. اختيار الجواب الذي أعتقد أن الخيار الأفضل من خلال وضع اكس في المربع. وأخيرا، تأكد من الاجابة على جميع الأسئلة التي كانت موجودة مجموعه 17.

الفصل ١

اختيار خيار واحد فقط بوضع اكس في المربع كتابة تاريخ الميلاد بالأرقام الفنلندية

١ - الجنس

ذكر

انثى

٢ - ستة الميلاد

٣ - الجنسية

العراق

افغانستان

الصومال

سوريا

روسيا

اخرى

٤ - الكم الساكن في

العاصمة

Pohjanmaa

٥ - منذ متى وانت في فنلندا كطالب لجوء؟

اقل من شهر

١-٣ اشهر

٤-٥ اشهر

٦-١٢ اشهر

اكثر من سنة

الفصل ٢

الأسئلة التالية لديك من ٢ الى ٦ احتمالت الاجوبة على كل سؤال، ولكن يمكنك اختيار خيار واحد فقط الذي يصف رأيك افضل

٦- كم مرة رأيت في حياتك دورية للشرطة في بلادك في منطقت سكنك؟

- كل يوم
- كل اسبوع
- مرة او مرتين في الاسبوع
- نادرا ما
- و لا مرة

٧- كم مرة رأيت في حياتك دورية للشرطة في فنلندا في منطقت سكنك؟

- كل يوم
- كل اسبوع
- مرة او مرتين في الاسبوع
- نادرا ما
- و لا مرة

٨- كم مرة في بلدك تعاملت مع الشرطة؟

- و لا مرة
- مرة واحدة
- ٢-٤ مرات
- ٥-١٠ مرات
- اكثر من ١٠ مرات

٩- كيف كانت تعامل الشرطة معك في بلادك؟

- جيد جدا
- جيدا بما فيه الكفاية
- لا جيد ولا سيء
- تقريبا سيئة
- سيئة جدا
- لا أعرف

١٠- كم مرة في فنلندا تعاملت مع الشرطة؟

- و لا مرة
- مرة واحدة
- ٢-٤ مرات
- ٥-١٠ مرات
- اكثر من ١٠ مرات

١١- كيف كانت تعامل الشرطة الفنلندية معك؟

- جيد جدا
- جيدا بما فيه الكفاية
- لا جيد ولا سيء
- تقريبا سيئة
- سيئة جدا
- لا أعرف

١٢- هل سبق لك التعامل مع الشرطة الفنلندية في غير المسائل المتعلقة بعملية اللجوء؟ (على سبيل المثال، باعتبارك ضحية أو شاهد على جريمة أو اشتباه في جريمة)

- نعم
- لا

١٣- كيف تقيم موقف الشرطة الفنلندية نحو الثقافات المختلفة بالمقارنة مع المواطنين الفنلنديين؟

- أكثر صرامة
- أقل صرامة
- لا أكثر و لا أقل صرامة
- أقل مرونة
- أكثر مرونة
- لا أعرف

١٤- هل تعتقد أنه يوجد فساد أو أي سلوك غير أخلاقي آخر في شرطة بلادك؟

- من المحتمل جدا
- احتمال بصييط
- لا محتمل ولا غير محتمل
- من غير المحتمل جدا
- من المستبعد جدا
- لا أعرف

١٥- هل تعتقد أنه يوجد فساد أو أي سلوك غير أخلاقي آخر في شرطة؟

- من المحتمل جدا
- احتمال بصييط
- لا محتمل ولا غير محتمل
- من غير المحتمل جدا
- من المستبعد جدا
- لا أعرف

استمر في الصفحة التالية ...

اختر إجابة واحدة فقط التي تصف رايتك في الافتراضات الموجودة ادنى

١٨- اثق في الشرطة النسائية في فنلندا؟

- كثيرا جدا
- الى حد كبير
- لا كثير و لا قليل
- الى حد قليل
- قليل جدا
- لا اعرف

١٩- اثق في رجل الشرطة فنلندا؟

- كثيرا جدا
- الى حد كبير
- لا كثير و لا قليل
- الى حد قليل
- قليل جدا
- لا اعرف

شكرا على الاجابة!

LIITE 11. Saatekirje arabiaksi

استفتاء الى طالبي اللجوء عن ثقتهم في الشرطة الفنلندية

لعلم المجاوب

نحن منشئين الاستطلاع ندرس في كلية الشرطة, Maija Toikkanen و Niko Saarivaara الاستطلاع هو جزء من بحثنا الاكاديمي و هدف الاستطلاع هو البحث عن مدى ثقة سكان كم العاصمة و كم محافظة Pohjanmaa في الشرطة الفنلندية. الاستطلاع يحقق في الكمين المشار اليهن سابقا. Niko يجمع الأجوبة من Pohjanmaa و Maija من العاصمة. الإجابة على الاسالة مهم لان الاستفتاء يساعد الشرطة على فهم حالة اللاجئين. و سوف تستخدم الإجابات في تحليل نتائج البحث. مشرف البحث هو المدرس Markku Myllylä.

الإجابة على الأسئلة اختياري. لنجاح الاستطلاع يرجى الإجابة على الاسالة طبق التعليمات. الرجاء قراءة التعليمات بدقة. الإجابة تاخذ من الوقت عشر دقائق.

السرية

في الاستفتاء لن تسال عن اسمك او تاريخ ميلادك و لهاذا التعرف على هوية المجيب غير ممكن لاحقا. سيتم التعامل مع البيانات أو ردود بسرية عن طريق الأساليب الإحصائية من أجل الحصول على النتائج. الإجابة على الاستفتاء لا تؤثر على عملية اللجوء او معاملة طلب اللجوء

استعادة الاستفتاء

نجمع الأسئلة بعد الوقت المحجوز للإجابة

مزيد من المعلومات

الطالب Niko Saarivaara, niko.saarivaara@edu.polamk.fi
الطالبة Maija Toikkanen, maija.toikkanen@edu.polamk.fi

شكرا مقدما للإجابة انهو شيء مهم لنا!

LITTE 12. Vastausohje arabiaksi

ثقة اللاجئين في الشرطة الفنلندية

استفتاء لسكان الكم في العاصمة و Pohjanmaa

يتكون الاستفتاء من اربع افعال ١-٣. في الفصل ١ طلب للحصول على معلومات الخلفية . الفصل ٢ عن التجربة مع الشرطة في بلادك و في فنلندا رايك في كلاهم. الفصل ٣ و الأخير عن ثقتك في موظفين الدولة في بلادك و في فنلندا يوجد تعليمات الإجابة في ورقة الاسالة.

لوثوقية الاستفتاء من المهم أن تجيب على كل سؤال.

شكرا مقدما على التعاون,

Maija و Niko